

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 18 mars justerades.

§ 2 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2014/15:406

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:406 Polisens attityder till anmälda brott och
upplärningar av brott
av Anti Avsan (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 10 april 2015.

Skälet till dröjsmålet är andra åtaganden samt fulltecknat i kammaren.

Stockholm den 20 mars 2015

Justitiedepartementet

Anders Ygeman

Interpellation 2014/15:411

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:411 Övergångsregler för RUT
av Niklas Wykman (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 5 maj 2015.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade
engagemang.

Stockholm den 1 april 2015

Finansdepartementet

Magdalena Andersson (S)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2014/15:412

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:412 Motionsridning som skattebefriad friskvård av Gunilla Nordgren (M)

Interpellationen kommer inte att kunna besvaras inom den föreskrivna tiden.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 1 april 2015

Finansdepartementet

Magdalena Andersson (S)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2014/15:415

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:415 Ändringar i offentlighets- och sekretesslagens och polisdatalagens bestämmelser av Finn Bengtsson (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 14 april 2015.

Skälet till dröjsmålet är andra åtaganden samt fulltecknat i kammaren.

Stockholm den 20 mars 2015

Justitiedepartementet

Anders Ygeman

Interpellation 2014/15:424

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:424 Friskvårdsavdrag för ridning av Åsa Coenraads (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 22 maj 2015.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 1 april 2015

Finansdepartementet

Magdalena Andersson (S)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2014/15:460

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:460 Statliga jobb på landsbygden av Kristina Yngwe (C)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 21 april 2015.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.
Stockholm den 2 april 2015
Näringsdepartementet
Sven-Erik Bucht (S)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

Prot. 2014/15:82
8 april

STYLEREF Kantrubrik
** MERGEFORMAT*

§ 3 Anmälan om faktapromemorior

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2014/15:FPM22 Riktlinjer för Europa 2020-strategin *KOM(2015) 98*,
KOM(2015) 99 till finansutskottet

2014/15:FPM25 Meddelande om Parisprotokollet *KOM(2015) 81* till
miljö- och jordbruksutskottet

§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Proposition

2014/15:94 till justitieutskottet

Skrivelse

2014/15:92 till utrikesutskottet

Motioner

2014/15:3056 och 3061 till utrikesutskottet

2014/15:3053, 3055 och 3057–3059 till civilutskottet

2014/15:3054 och 3063 till justitieutskottet

2014/15:3064 till miljö- och jordbruksutskottet

2014/15:3045 och 3049 till trafikutskottet

2014/15:3051 och 3052 till utbildningsutskottet

2014/15:3046 till arbetsmarknadsutskottet

2014/15:3048 till näringsutskottet

2014/15:3065 till socialutskottet

2014/15:3044, 3062, 3060 och 3047 till utrikesutskottet

EU-dokument

KOM(2015) 135 till skatteutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den*
25 maj.

§ 5 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Utbildningsutskottets betänkanden
2014/15:UbU10 Gymnasieskolan
2014/15:UbU12 Vuxenutbildning

Socialutskottets betänkanden
2014/15:SoU7 Hälso- och sjukvårdsfrågor
2014/15:SoU9 Apoteks- och läkemedelsfrågor

§ 6 Migration, Anhöriginvandring och Arbetskraftsinvandring

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2014/15:SfU11
Migration,
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2014/15:SfU12
Anhöriginvandring och
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2014/15:SfU13
Arbetskraftsinvandring
föredrogs.

Anf. 1 MIKAEL CEDERBRATT (M):

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservationen på vår motion 2639 yrkande 1 i SfU10 och till den alliansgemensamma reservationen på motion 2645 i SfU13.

Vi upplever nu hur många människor söker sig till vårt land för att få skydd. De flyr undan krig och förtryck. Många flyr för sina liv. Det ställer stora krav på vårt mottagningssystem. Människor ska varje dag innan mörkret faller få tak över huvudet, detta i ett Sverige med bostadsbrist. Detta skapar påfrestningar och stora utmaningar för Migrationsverket och i förlängningen även våra kommuner. En del lösningar blir då med automatik mindre bra. Därför är det viktigt att inte bara se kortsiktigt utan också ha en mer långsiktig plan.

Med denna stora tillströmning får även prövningsverksamheten sin beskärda del. Här är det viktigt att poängtera att kvaliteten på prövningen inte får åsidosättas. Den nya – snart inte längre nya – instans- och processordningen har bedömts vara rättssäker, och rättssäkerheten i prövningen får vi aldrig dagtinga med. Som ett led i det föreslår vi en översyn av utlänningslagen från 2005. Den har egentligen bara tio år på nacken, men på grund av bland annat många implementeringar av EU-lagstiftning har den blivit mer svårtolkad och behöver därför ses över.

Prognosen för antalet asylsökande år 2015 är mellan 80 000 och 105 000. Bifallsfrekvensen var under årets två första månader 49 procent, om man inbegriper Dublinärenden. År 2014 kom det 81 000 asylsökande till Sverige. Av dem fick 35 000 bifall. Det är en historisk hög inströmning.

När vi ser på hur asylsökandena fördelas på EU:s medlemsstater kan vi konstatera att det är stora skillnader. Om man tittar på statistiken hittar man en del intressanta siffror. Antalet asylsökande per 1 000 invånare är 24,4 i Sverige, 5,3 i Tyskland, 4,2 i Frankrike och – lite kuriosa – 1,3 i

USA. Vad gäller det totala antalet asylsökande 2013 och 2014 ligger Sverige i topp tre bland EU:s medlemsstater.

För att upprätthålla trovärdigheten i vårt provningssystem är det helt nödvändigt att det är skillnad på ett ja och ett nej. De som berörs av Migrationsverkets eller migrationsdomstolarnas beslut får inte ha minsta tvivel om att ett nej innebär att man måste lämna landet. Minsta tvekan kan skapa glimten av en möjlighet, och då kan det vara lockande att hålla sig kvar.

Därför är det viktigt och helt nödvändigt att de inblandade myndigheterna Migrationsverket, Kriminalvårdsstyrelsen och polisen prioriterar avvísningar och utvisningar. Detta har vi i Moderaterna berört i motion 2014/15:2639. Eftersom regeringen observerar frågan väljer vi att nogsamt följa utvecklingen. Vi kommer att återkomma om vi bedömer att regeringen inte är framgångsrik på detta område.

Sverige ska inte göra mindre, utan fler ska göra mer. Sverige har drivit denna fråga under lång tid. Vår tidigare migrationsminister Tobias Billström, herr talman, tog ofta upp denna fråga när han träffade sina ministerkolleger. Vi kan dock konstatera att gensvaret inte varit enormt. Här måste kommissionen ta ett mycket större ansvar.

Vi har nu en gemensam asyllagstiftning som bland annat innehåller Dublinförordningen, vilken innebär att det land som haft störst del i den asylsökandes inresa ska utreda skyddsbehovet. Vi kan konstatera att det är väldigt få av dem som kommer till Sverige som inte satt sin fot i något annat EU-land innan. Här är det viktigt att medlemsstaterna är noga i sin registrering, så att Dublinförordningen kan användas.

Vad vi själva i större utsträckning kan påverka i det korta perspektivet är hur vi försvårar för människosmugglare att utföra sin verksamhet. Människosmugglarnas vardag i Sverige är tyvärr ganska behaglig. Det är stora belopp i omlopp.

Enligt polisen är det ungefär 90 procent av dem som kommer till Sverige som kommer med hjälp av smugglare med bas i Sverige. Biljettpriserna kan enligt samma källa variera mellan 100 000 och drygt det dubbla. Förra året kom det 60 000 människor till Sverige med hjälp av smugglare. Om man räknar lågt, att varje smugglad människa betalar 100 000 för sin biljett och att det är 40 000 som använder sig av smugglarnas tjänster, är summan ändå hisnande 4 miljarder. Vi har alltså en stor marknad som genererar mycket pengar.

Förutom att marknaden är lukrativ och att det är en ganska ofarlig syssla är denna typ av ärenden tyvärr mycket svårarbetade. Det är resurskrävande om man vill lagföra huvudmännen. Det har i princip inneburit att polisen har nedprioriterat dessa områden. Här måste det till en ändring.

Alliansregeringen införde 2010 ett försörjningskrav. Skälet till det var att vi ville öka drivkrafterna till jobb och på så sätt underlätta integrationen för både anknytningspersonen, alltså den som fått asyl, och hans eller hennes anhöriga. Undantagen i lagstiftningen har dock visat sig leda till att knappt 1 procent av de sökande berörs. Det finns därför skäl att se över om något eller några undantag kan tas bort. Vi moderater föreslår i vår motion en utredning. Vi ser det som viktigt att få ett väl fungerande försörjningskrav för att vi ska kunna bibehålla en fortsatt generös invandrings- och asylpolitik.

Herr talman! Jag vill i detta sammanhang vända mig direkt till Sverigedemokraterna, som har anslutit sig till vår reservation. Jag har vid ett flertal tillfällen uttryckt stark kritik mot de orealistiska budgetar ni lagt fram i denna kammare samt mot att ni med ert krav på att minska invandringen med 90 procent skulle bryta mot internationella konventioner som Sverige biträtt.

I vår reservation, som ni nu ställt er bakom, skriver vi moderater att skälet till att vi vill få ett bättre fungerande försörjningskrav är att vi vill bibehålla en fortsatt generös invandrings- och asylpolitik. Jag måste då förutsätta att ni sverigedemokrater givit upp er målsättning om att minska invandringen med 90 procent och ser fördelarna med en generös invandrings- och asylpolitik. Är min slutsats korrekt?

Jag vill också nämna något om arbetskraftsinvandring, som Alliansregeringen öppnade dörren för den 15 december 2008. Det var en dörr som hade varit stängd i flera decennier. Ska vi ha en fortsatt bra utveckling i vårt land och kunna bibehålla den välfärd vi har är det helt nödvändigt att det kommer hit människor för att arbeta. Det gäller högkvalificerade arbetstagare såväl som de som kan utföra enklare arbeten.

Det som däremot är viktigt att nogsamt följa är att de som kommer hit får de villkor som motsvarar kollektivavtal eller praxis i branschen. Vi vet att det förekommer avarter, men då ska dessa bekämpas, inte användas som ett argument för att begränsa möjligheten att komma till Sverige för att arbeta.

Vårt moderata svar på migrationsområdet kan aldrig bli ”stäng dörren”. Vi tror på rörlighet och den enskilda människans kraft. Däremot har vi en reglerad invandring, vilket innebär att inte alla kan eller får komma. Därför är det viktigt att mottagning och prövning av asylsökande sker på ett bra och rättssäkert sätt, så att vi bibehåller en hög trovärdighet i våra system. Vi måste också se till, såväl för den enskilde som för samhället i stort, att på bästa sätt utnyttja den kraft och förmåga som varje människa besitter. (Applåder)

Anf. 2 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! Vi debatterar i dag tre betänkanden bestående av ett antal migrations- och invandrarrelaterade motioner från den allmänna motionstiden. Det är motioner som på allvar berör vår tids kanske största utmaning för rättssäkerheten och som påverkar de förutsättningar som kommuner och landsting har för att fullfölja sina uppdrag. Det handlar om vårt lands kanske viktigaste frågor för framtiden. Egentligen är det svårt att tala i generella termer om migrations- och invandringspolitiken i Sverige då spannet är mycket brett. Jag skulle trots allt vilja inleda mitt anförande med några mycket enkla konstateranden.

År 2012 beviljades 111 090 uppehållstillstånd i Sverige. År 2013 beviljades 116 587 uppehållstillstånd. År 2014 beviljades 110 610 uppehållstillstånd. Bara sedan 1980 är det snart hela 2 miljoner uppehållstillstånd som har beviljats i Sverige. Om man ser till kostnader för detta i termer för Migration, utgiftsområde 8, eller för den delen det väldigt nära sammankopplade Integration, utgiftsområde 13, får man kostnader som uppgår till 14,6 miljarder för 2012, 18,7 miljarder för 2013 och 27 miljarder för 2014.

Detta är tidigare siffror på endast direkta anslag hämtade ur tidigare budgetdokument. Det tar alltså inte hänsyn till merkostnader i termer av välfärdssatsningar, välfärdsförbrukning etcetera. De 27 miljarder som var kostnaden för 2014 är en enorm summa pengar. Det motsvarar nästan hela Sveriges hälso- och sjukvårdspolitik eller motsvarar närapå hela anslagen för garantipension, ålderspension och efterlevandeskydd för vuxna tillsammans, eller så kan vi närapå fördubbla hela det månatliga barnbidraget.

Trots dessa summor har regeringen i sitt budgetförslag aviserat att ytterligare öka anslagen för detta och kommande år. År 2015 föreslås 34,2 miljarder, år 2016 föreslås 38,6 miljarder och år 2017 hela 40,8 miljarder. När jag nu står här skulle jag vilja ta tillfället i akt att fråga resterande partier: När är det nog? Var går gränsen för dessa kostnader? Ska decemberkartellen fritt få höja skatter och samtidigt radera vår välfärd, eller är det dags att backa bandet och se till vårt ursprungliga uppdrag att värna och skydda våra egna medborgare? Ni får inte glömma Sveriges hemlösa, våra fattigpensionärer eller våra sjuka. Vi måste börja återuppbygga vår egen välfärd igen, och det kan jag lova er att era väljare också tycker.

Herr talman! Tidningsrubrikerna och flertalet uppmärksammade artiklar talar sitt tydliga språk. I Expressen, Dagens Samhälle, Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet och många andra tidningar är det uppenbart att fler håller på att vakna. Fler, till och med gamla miljöpartister, socialdemokrater och moderater, tar till sig det vi sverigedemokrater har sagt så otroligt länge, och fler väljer att tala ut om vad som kan leda till välfärdsstatens sammanbrott.

Politiken på migrationsområdet har havererat totalt, och vi står inför en svår uppgift att lösa de problem som uppstår som en direkt konsekvens av många års vanstyre. Det är en svår uppgift som dock inte är omöjlig om ni här inne bara valde att ta till er det uppenbara. Likt tidigare följer sju av riksdagens åtta partier plikttroget den politiska korrekthetens tecken. Resultatet är som alltid ett hårt slag mot de svagaste i samhället och höga ekonomiska och sociala kostnader för hederliga medborgare.

Herr talman! Precis som tidigare finns det dock röster som hävdar att den arbetskraftsinvandring vi ser i dag skulle gynna svensk ekonomi och Sverige som land och att exporten skulle öka eller att mängder med nya företag startas som följd av den förda politiken. Det finns dock ingenting som säger att så är fallet. Det saknar någon som helst grund.

Om dagens politik försvarades av ideologiska skäl skulle det vara en sak. Men som det ser ut nu ger det ett löjets skimmer då den ska försvaras med icke-existerande fakta. För att vara någorlunda seriös i denna fråga är det tydligt att vi behöver göra arbetskraftsinvandringen behovsprövad i stället för att ha den fria arbetskraftsinvandring som nu gäller.

Sverige har i dag ca 400 000 arbetslösa som säkert inget hellre vill än att ha ett jobb att gå till och kunna försörja sig själva. Dagens regelverk gör att dessa inte bara måste konkurrera med andra arbetslösa om jobben. De måste också konkurrera med hela vår omvärld. Vi säger nej till lönedumpning, och vi säger nej till orimliga arbetsvillkor. Med detta säger vi inte nej till arbetskraftsinvandring som helhet. De företag eller verksamheter som är i behov av specialkompetens som efterfrågas på den inhemska marknaden ska naturligtvis kunna vända sig utomlands.

Herr talman! Anhöriginvandrare behandlas i ett av de tre betänkanden vi i dag debatterar. Det är som bekant en av de största invandrargrupperna vi har i dag. Vad som är glädjande är att fler partier än vi motionerar om förslag som syftar till att se över och skärpa regelverket för denna grupp. Av de nästan 2 miljoner uppehållstillstånd som utfärdats sedan 1980, som jag tidigare nämnde, har ca 40 000 uppehållstillstånd beviljats varje år 2012–2014 för denna grupp. Över 42 000 uppehållstillstånd beviljades under 2014, för att vara exakt.

Problematiken kring anhöriginvandringen är i dag tudelad. Dels handlar det om vilket regelverk vi vill ha för dem som vill flytta hit, dels handlar det om vilka förutsättningar som ska krävas av den härboende individen. Enligt Migrationsverkets hemsida finns tydligt angivet vilka ”icke-regler” som i dag finns. Det står: ”Du har rätt att få uppehållstillstånd om du är gift, har ingått registrerat partnerskap eller är sambo med någon som bor i Sverige.” Först och främst är uppehållstillstånd ingen rättighet såsom anges på hemsidan, utan det är en möjlighet. Att få sin ansökan prövad, precis på samma sätt som vi värnar asylrätten, är däremot en självklarhet. Nuvarande regelverk är i dag så öppet och så generöst att det knappast är något oväntat att Sveriges invandring är extrem. Det är vida känt runt om i världen att det är till Sverige alla ska. Man kan fråga sig varför. Varför väljer man just Sverige? Är det för vårt fina väder eller för närheten till deras hemländer?

Vi har i flertalet följdmotioner till tidigare propositioner ifrågasatt hur ett samboförhållande kan verifieras. Den andra delen av problematiken rör vilka krav som ska ställas på den härboende individen. Enligt nuvarande regler står: ”Den person som du ska bo med i Sverige kan omfattas av ett så kallat försörjningskrav. Kravet innebär att han eller hon ska kunna försörja sig själv och ha en bostad av tillräcklig storlek och standard som ni kan bo tillsammans i när du flyttar till Sverige.”

Observera att den härboende ska kunna försörja sig själv, men den som kommer hit då? Är det verkligen rimligt att nyinflyttade anhöriginvandrare ska kunna nyttja våra trygghetssystem fullt ut på samma sätt som en svensk medborgare? Vi tycker inte det. Det är dags att införa riktiga försörjningskrav även på dem som kommer hit. Självklart ska kärleken kunna sträcka sig över nationsgränserna, och självklart ska människor också ha möjligheten att kunna återförenas i Sverige. Men vi tycker att det är rimligt att den som lever här först ska kunna stå för sin egen försörjning och sedan anhörigas kostnader utan att belasta den svenska välfärden. Det är trots allt ett eget val man gör.

I vår partimotion, *En ansvarsfull invandringspolitik*, har vi lämnat förslag på hur vi kan reformera och skärpa reglerna för anhöriginvandringen och göra regelverket mer rimligt, samtidigt som vi fortsatt möjliggör att anhöriga ska kunna återförenas.

Jag skulle vilja nämna några av dessa förslag.

1. Den härboende personen ska påta sig fullt försörjningsansvar för den anhöriga under en initial femårsperiod.
2. Den härboende personen ska inte ha mottagit försörjningsstöd under en tolv månaders period föregående tidpunkten för ansökan.

3. Den härboende personen ska inneha en gällande sjukförsäkring som täcker alla de risker som svenska medborgare täcks av i egenskap av medborgare och som omfattar såväl anknytningspersonen som dennes familjemedlemmar.
4. Den härboende personen får inte vara dömd för våld eller hot mot en partner de senaste tio åren.
5. Den härboende personen ska kunna erbjuda en bostad av rimlig storlek.

Sverigedemokratisk politik på detta område har blivit verklighet i våra grannländer, tack vare att era systerpartier har börjat fundera över den rådande situationen. Varför skulle inte vi också kunna höja åldersgränsen vid partnerbaserad invandring till 24 år, i enlighet med dansk modell, eller inrätta mer eller mindre självklara krav som dem jag nyligen nämnde? Det är för mig en gåta, herr talman. Men jag hoppas naturligtvis att de utspel som är i rätt riktning också får verkan i reell politik.

Jag tänkte även tala om något som ligger mig, och säkert många andra migrationspolitiker, varmt om hjärtat, nämligen flyktinghjälp. Människor flyr för livet från problemområden för att de inget hellre vill än att komma åt något som vi ofta ser som självklart. De vill åt fred, frihet och trygghet, och de flyr till grannlandet för sin säkerhet.

Herr talman! De flesta flyktingar behöver inte ta sig hela vägen till Sverige för att komma undan en konflikt. Trots detta fortsätter svenska debattörer att tala om invandringen till Sverige, främst som en solidarisk gest mot flyktingar. För att mätta sina samvetstyngda sinnen väljer man att blunda för verkligheten och för de verkliga problem som sker bortom Sveriges gränser. Men snälla, kära kollegor öppna ögonen! Världen består av mer än bara Sverige, och den dag ni inser detta kommer fler människor att gynnas av svensk välvilja.

Hela vårt nuvarande asylmottagande måste reformeras. För att vi ska kunna upprätthålla något så självklart som rätten att söka asyl måste vi också ha långsiktigt hållbara regler. Asyl ska endast beviljas dem som uppfyller kriterierna i Genèvekonventionen samt ett antal kvotflyktingar som erbjuds asyl enligt avtal med UNHCR. Naturligtvis ska undantag kunna göras, men i normalfallet är det dessa två punkter som ska avgöra en asylprövning. Vi måste även inrätta skärpningar mot asylfusket, exempelvis genom att kräva identitetshandlingar för att man ska få asylansökan prövad. Och illegala invandrare som vistas i Sverige ska omgående avvisas.

En annan viktig aspekt är att Sverige ska efterleva den så kallade Dublinförordningen. Enligt Migrationsverket når ca 70 procent av alla flyktingar Sverige landvägen via ett annat EU-land och ytterligare ett antal via flyg. Ändå avgörs drygt 17 procent av alla asylansökningar i enlighet med förordningen.

Att ta ett solidariskt ansvar talar många om här i kammaren, men ansvaret tycks ta slut så fort det inte handlar om flyktinghjälp i hemlandet. Man skryter om en hög biståndsbudget samtidigt som det inte finns något annat EU-land som tar så mycket från biståndsbudgeten för att bekosta flyktingmottagning som Sverige gör. Detta är något som Sverige har fått stenhård kritik för. Och den kritiken delar jag och Sverigedemokraterna.

Herr talman! Avslutningsvis står jag bakom samtliga SD-reservationer men yrkar för tids vinnande bifall bara till reservation 1, 4 och 13 i SfU11 samt till samtliga SD-reservationer i SfU12 och SfU13.

Anf. 3 MIKAEL CEDERBRATT (M) replik:

Herr talman! Alliansregeringen införde 2010 försörjningskrav. Argument för det var att det bedömdes skapa drivkrafter för jobb, vilket är bra för dem som är anknytningspersoner men också för att anhöriga ska komma till lite mer ordnade förhållanden. Skälet till försörjningskravet är inte att minska invandring utan att ge bättre förutsättningar. Och det har vi skrivit som bakgrund till varför vi tycker att man ska se över försörjningskravet; vi vill bibehålla en hög, generös invandrings- och asylpolitik.

I mitt anförande ställde jag en fråga till Markus Wiechel, men jag kunde inte riktigt uppfatta ett svar. Ni har, under många år, tydligt och hårt drivit att ni ska minska invandringen med 90 procent, Markus Wiechel. Det står i bjärt kontrast till vårt skäl till försörjningskrav. Därför skulle jag vilja ha en kommentar till det.

Anf. 4 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Ja, vi vill minska invandringen med 90 procent. Det har vi stått bakom tidigare, och det står vi fortfarande bakom.

Ni införde försörjningskrav, Mikael Cederbratt. Men problemet är att det finns så många undantag att kraven nästan inte gäller. Jag kan tycka att ni allianspolitiker kanske mer borde stå för en arbetslinje, dessutom kopplad till den arbetskraftsinvandring som ni har talat om.

Jag gläds åt att få höra att ni vill fortsätta ha en generös invandring till Sverige. Nej, jag gläds inte åt det faktumet, men jag gläds åt att ni är raka och erkänner det med tanke på de utspel ni gör. Inga väljare ska känna sig lurade. Det är trots allt många som tror att ni verkar gå i en sundare riktning och vill skärpa eller strypa invandringen till Sverige, åtminstone tills vi har lyckats klara av de problem som vi står inför i dag.

Mikael Cederbratt talade i sitt anförande om alla människor som kommer till Sverige genom arbetskraftsinvandring. Det stämmer att väldigt många kommer på det sättet. Men det finns andra problem kopplade till det. Till exempel saknas 230 000 lägenheter. Trångboddheten blir värre. Och vi har 400 000 arbetslösa i Sverige som inget annat vill än att gå till ett eget jobb. Nu måste de konkurrera med övriga världen. Hur går det ihop, Mikael Cederbratt?

Anf. 5 MIKAEL CEDERBRATT (M) replik:

Herr talman! Jag måste böja på huvudet av respekt för Markus Wiechels sätt att inte svara på min fråga. Han talar om precis allt annat men svarar inte på min fråga.

Ni vill minska invandringen med 90 procent, Markus Wiechel. Om man har det målet bryter man mot konventioner, både Genèvekonventionen och europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna. Samtidigt ställer ni er bakom vårt ställningstagande och våra skäl till att se över försörjningskravet, nämligen att bibehålla en generös asyl- och invandringspolitik.

Hur kan man ställa sig bakom något sådant när man samtidigt säger 90 procent? Antingen står ni inte för 90 procent eller inte för en generös invandringspolitik. I så fall undrar jag varför i all världen ni ställer er bakom detta.

Anf. 6 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag vet inte vilka konventioner som vi skulle bryta mot. Vilka konventioner bryter våra grannländer mot som Sverige har skrivit under? Jag ställde den frågan till ansvarig minister tidigare, och av svaret att döma skulle vi inte bryta mot några konventioner. Möjligtvis skulle man bryta mot den politik som man har valt att föra i Sverige i dag. Men det är inga internationella konventioner.

Och nej, vi vill inte fortsätta med den politik som förs i dag. Vi vill ha en striktare migrationspolitik. Det är inget konstigt med det. Och jag ser egentligen inte varför våra ställningstaganden i dag skulle göra någon skillnad när det gäller det.

Anf. 7 JOHANNA JÖNSSON (C):

Herr talman! Vi står givetvis bakom samtliga av Centerpartiets reservationer, men för tids vinnande vill jag yrka bifall bara till reservation 2 och 4 i betänkande 13. I övrigt yrkar jag bifall till utskottets ställningstaganden och avslag på övriga reservationer.

Det känns lite konstigt att säga det här. Grejen är att jag precis yrkade avslag på en massa förslag som jag egentligen tycker är bra. Vissa av dem är dessutom både viktiga och brådskande. Det gäller bland annat flera motioner som jag själv har skrivit.

Jag tror inte att detta är helt enkelt för folk som sitter hemma vid tv:n eller sitter här på åhörarläktaren att förstå, men så här gör vi hela tiden i riksdagen. Själv hade jag ingen koll på det förrän jag plötsligt hamnade här. När jag i höstas blev invald i riksdagen trodde jag att det var i kammaren som slaget skulle stå, att det var här som vi skulle övertyga varandra om att byta åsikt och att varje knapptryckning vid voteringarna skulle vara avgörande. Men så är det ju inte riktigt.

Besluten har fattats långt tidigare. Långsiktig strategi är många gånger viktigare än de enskilda sakfrågorna. Personligen tycker jag att den här delen av mitt uppdrag är lite jobbig. Det känns lite som ett poserande, lite som att spela teater.

Visst kan vi stå här och upprepa samma saker som vi brukar säga. Det gör vi ju om och om igen. Men vi vet alla att det egentligen inte gör någon skillnad. Under eftermiddagens votering kommer vi att rösta ja, nej eller avstår, precis på det sätt som vi redan innan den här debatten har bestämt.

En annan del i detta är såklart spelet kring enskilda motioner. Egentligen är det rätt underligt att vi varje höst lägger så mycket energi på att skriva enskilda motioner när vi ändå vet att sannolikheten är minimal för att de ska röstas igenom. Visst kan motionerna generera uppmärksamhet i medierna, men frågan är om det inte vore både enklare och billigare om vi lade tiden på att skriva debattartiklar i stället för att ge en massa människor falska förhoppningar.

Men för mig är det ändå viktigt att ta den här chansen och med några ord förklara varför vi i Centerpartiet bara har valt att fullt ut stötta två motioner på det här väldigt viktiga området. Just nu är vi, precis som de flesta

andra partier, i en fas där vi utvecklar en ny politik på flera områden. Jag leder själv arbetsgruppen som inför vår stämma i höst ska lägga fram nya förslag på migrations- och integrationsområdet. I det arbetet är det väldigt viktigt att vi vågar vrida och vända på vartenda ställningstagande.

I ett läge där så många människor är på flykt och väljer att söka sig till Sverige vore det totalt oansvarigt att inte ta det här på fullaste allvar. Det är ju nästan ett halvår sedan som vi skrev de motioner som vi i dag behandlar. För mig personligen har det varit ett halvår fyllt av ny kunskap och nya insikter, och jag vet att många med mig känner likadant.

Att i det läget hårt driva på för att förändra migrationspolitiken åt det ena eller det andra hållet vore inte riktigt trovärdigt. Ganska ofta blir jag frustrerad över att saker tar en sådan tid inom politiken, och just nu är det verkligen bråttom, men jag inser samtidigt vikten av att vi inte fattar ogenomtänkta eller dåligt förankrade beslut som kan dra i väg i helt fel riktning.

De tre motioner vi ändå har valt att reservera oss för är dels en alliansgemensam motion, dels två partimotioner som alla vi i riksdagsgruppen har skrivit under. Den ena handlar om ökad jämställdhet och en översyn av den så kallade tvåårsregeln som – trots flera förbättringar under senare tid – fortfarande gör att många som utsätts för våld av sin partner inte vågar söka hjälp, eftersom risken finns att man då blir utvisad. Vi står bakom den reservationen, men för tids vinnande yrkar jag inte bifall till den.

De andra två motionerna handlar om bättre villkor för arbetskraftsinvandring. Med det ökande antalet asylsökande har diskussionerna om arbetskraftsinvandringen till viss del stannat av. Kanske har vi lite svårt att hålla flera saker i huvudet samtidigt. Men även om det är enormt viktigt att vi löser de stora utmaningar som vi står inför gällande flyktingmottagandet måste vi samtidigt förenkla för dem som lyckats få jobb i Sverige och vill komma hit.

Företagen vittnar om hur krångel och långa handläggningstider fortfarande ställer till det. Jag får ofta mejl och andra inspel från enskilda personer som har drabbats väldigt hårt av hålen i det här systemet. Och samtidigt vet vi ju alla hur enormt viktigt det är att svenska företag lyckas få tag i den kompetens som saknas. Det där verkar vara lite svårt för många att förstå. Jag pratar ofta om detta när jag är ute, att människor är arbetslösa i Sverige samtidigt som det är stor arbetskraftsbrist inom en mängd yrken.

Visst är matchningen enormt viktig. Vi måste få den att fungera mycket bättre än vad den gör i dag. Även om vi fixar den måste vi fortsätta att ha en stor arbetskraftsinvandring för att kunna bemanna och finansiera välfärdssystemen och för att företagen ska fortsätta att välja att verka i just Sverige.

Som avslutning på det här kanske lite gnälliga anförandet vill jag bara säga att vi såklart varje dag fortsätter att jobba för att rätta till de fel som finns i flyktingmottagandet, även om vi inte gör det genom att rösta ja till enskilda motioner här i kammaren.

I januari presenterade vi i Centerpartiet en rapport med 20 konkreta förslag för en förbättrad integration, och de förslagen behöver bli verklighet snarast möjligt. I dag diskuterar vi migration, alltså vilka som ska få komma till Sverige och på vilka grunder. Även om man skulle

genomföra alla förslag som ligger på bordet kommer det under överskådlig tid att komma väldigt många människor till Sverige. Man kan tycka vad man vill om det, men jag tycker att det vore bra om fler lade lite mer energi på att diskutera vad vi måste förändra för att förbättra situationen när människor väl är här. Där finns det utan tvekan en hel del att ta tag i.

Anf. 8 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Än en gång får man höra att de problem som finns i dag med segregation och utanförskap – jag antar att det är många av de problemen som Johanna Jönsson hänvisar till – ska rättas till. Problemet är ju att varken Centerpartiet tillsammans med den övriga alliansregeringen under åtta år eller den nuvarande socialdemokratiska regeringen har någon lösning på dagens problem just för att det kommer alldeles för många hit.

Nu vet jag att Johanna Jönsson företräder ett parti som värnar massinvandringen till Sverige. Av den enkla anledningen vill jag fråga: På vilket sätt ska man komma till rätta med problemen? Inser ni inte att det är volymerna som måste förändras?

Anf. 9 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Det här blir ju tröttsamt. Det är en del i poserlandet. Vi har haft den här diskussionen förut, du och jag, i kammaren. Vad vill vi förbättra? Jag har tagit upp en massa förslag och sagt att det här och det här vill vi förbättra, och du har fortsatt med att säga: Ja, ni vill fortsätta med massinvandringen, men ni har inga förslag. Jag vet inte, jag är kanske lite ur humör den här veckan, men jag känner mig så trött på det här.

Ja, vi har lagt fram en rapport med 20 konkreta förslag. Det är ett första steg, men det är fortfarande 20 väldigt konkreta förslag. Om du vill kan jag lätt ge dig länken, för det räcker inte med 1 minut och 20 sekunder, som jag har kvar av min talartid, för att redovisa förslagen.

Jag har också tidigare sagt att jag har ungefär 50 förslag som ligger på mitt skrivbord. Det är en lång lista med förslag som vi behandlar just nu i vår arbetsgrupp, som jag nämnde, och som ska ta fram ett program inför vår stämma i höst. Eftersom vi jobbar i partier här är det viktigt att vi ger vårt parti en chans att gå igenom förslagen och fatta beslut innan jag driver dem stenhårt här i kammaren. Det var det som jag försökte att säga.

Men det finns saker att göra, och det vet ju du också. Systemen är trasiga, och jag tar på mig ansvaret ännu en gång för att vi i Alliansen inte gjorde tillräckligt. Vi åstadkom vissa saker och förändrade vissa system. Vissa saker blev bra, och andra saker blev mindre bra. Då behövs det kanske en förändring igen.

Vi måste göra massor av saker. Vi måste fixa bostadsbristen. Den är enorm, och du nämnde den själv i ditt anförande. Det är en jätteviktig fråga. Vi har några förslag till hur man skulle kunna göra det kortsiktigt. Vi har också en grupp som jobbar med det mer långsiktigt. Det finns definitivt saker att göra med Arbetsförmedlingens arbete som försätter folk i passivitet. Kommunernas mottaganden måste också förbättras.

Som du ju vet sedan tidigare har jag massor med förslag, så jag vet inte ens varför du ställer den här frågan till mig ännu en gång.

Anf. 10 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag ställde frågan för att ni hittills inte har lyckats med någonting. Det kan vara värt för flera att få reda på att ni fortsätter med en havererad politik, en politik som inte fungerar. Ni fortsätter att fylla på problemen genom att öka mottagandet. Det finns inga bostäder och mycket dåligt med jobb. Segregationen och utanförskapsområdena ökar. Kort sagt: Man fortsätter med en politik som inte fungerar. Det spelar ingen roll att man säger att man har lösningar, för de hjälper ju inte. Det går inte om man inte ändrar volymerna. Man måste minska invandringen om det över huvud taget ska gå att lösa de här problemen.

Jag förstår att Johanna Jönsson och övriga i Alliansen vill upprätthålla den generösa asylpolitiken i Sverige. Det är mycket tydligt. Men hur ska man, när man inte har några lösningar över huvud taget på dagens problem utan bara fyller på dem, samtidigt kunna upprätthålla rättssäkerheten?

Anf. 11 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Jag vill verkligen inte vara oartig, men det är lite som en skiva som hakat upp sig. Det är volymerna, volymerna, volymerna hela tiden. Jag hör inte någonsin från ert håll vad vi ska göra för att förbättra situationen när människor väl är här, Markus Wiechel. Du säger att vi kommer med samma förslag men att det inte leder till någon förbättring och att vi därför inte ska komma med några förslag. Ni säger ju hela tiden sådant som ni vet inte kommer att bli verklighet eftersom ni inte har något stöd för det i kammaren. Därför kanske också ni ska börja fundera på vad ni kan göra, vara lite mer pragmatiska. Det är vi som sitter i den här kammaren som måste förändra politiken. Hur kan vi påverka när det trots allt fortsätter att komma många människor?

Även om vi skulle göra vissa justeringar kommer det att komma jättemånga människor. Hur ska vi hantera den situationen i en globaliserad värld, i en värld där teknikutvecklingen går så fort som den gör? Människor bor redan spridda över hela världen och umgås med varandra. Människor kommer att fortsätta att komma. Så ser det ut överallt. Där man bygger murar där bygger folk tunnlar. Om vi försvårar för folk att ta sig över Medelhavet kommer de hit på andra vägar. Det vet du också. Alltså behöver vi förbättra situationen när människorna väl är här.

Du sa att vi har ett så generöst mottagande i Sverige. Jag hör ordet generös hela tiden, och varenda gång blir jag lite illamående. Om man fortsätter att kalla dagens system för generöst har man ingen aning om alla de människor som fastnar i det ”generösa” systemet och alla som dör i Medelhavet. Du stod själv i talarstolen och sa att det är synd om flyktingarna. Hur generöst är systemet om det fortsätter att dö människor och om människor fortsätter att bli fast i tätläger i Libanon? Det klingar lika falskt som alltid.

Anf. 12 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V):

Herr talman! Under det senaste året har liberala ledarsidor nästan dagligen uppmanat oss att våga prata om volymer eller våga prata om kostnader. Tvärtomspråket, som vi länge hört i Danmark, om att humanism, anständighet och godhet är naiva och dåliga egenskaper, lite suspekta, börjar alltmer eka även i den svenska debatten.

Migrationspolitiska förslag om skärpt anhöriginvandring, språkkrav och temporära uppehållstillstånd som presenterats av Moderaterna, Kristdemokraterna och Folkpartiet verkar vara svar på dessa uppmaningar. Blickar vi ut i Europa ser vi att det inte finns någon mellanväg mellan rasism och humanism, utan den vägen leder ovillkorligen till normalisering av rasismen. Som ett skamligt kvitto på det jublar Sverigedemokraterna i gårdagens debattartikel i Expressen över delar av de borgerliga förslagen. Centerpartiet är ett välkommet undantag i det sammanhanget.

Den nya debatten om flyktingpolitiken skiljer ut sig från hur vi ser på andra saker. Vi diskuterar inte om vi ska ha äldreomsorg eller om vi ska ha en fungerande skola, om vi ska ha äldre eller om vi ska ha barn, utan *hur*. Svaren på de frågorna varierar beroende på var på höger-vänster-skalan partierna befinner sig. Men när det rör just flyktingpolitiken är det tyvärr numera legitimt för flera av de borgerliga partierna att fundera på om vi ska kunna neka fler trygghet. För Vänsterpartiet kommer den frågeställningen aldrig att vara godtagbar.

Arbetslöshet, bostadsbrist, dåliga skolor och usel äldreomsorg är problem som vi som arbetarrörelse har tacklat förr. Vi löste dem genom att bygga en välfärdsstat med möjlighet till bostad, utbildning och arbete, rätt till trygghet för arbetslösa och sjuka och omsorg om barn och gamla. Lösningarna ser inte annorlunda ut i dag bara för att några av oss som behöver dessa saker nu heter Ibrahim, Said eller Dusic.

Visst står vi nu inför utmaningar. Inte sedan andra världskriget har lika många människor varit på flykt. Av 50 miljoner på flykt kom 1 procent till Europa förra året. Det motsvarar 1 promille av EU:s befolkning. Av dessa fick 33 500 asyl i Sverige. Den fruktansvärda situationen i framför allt Syrien och Irak kommer att fortsätta att driva människor på flykt, och vi står inför fortsatt högt mottagande även kommande år.

Vi i Vänsterpartiet står som alltid beredda med lösningar på hur vi ska göra för att skapa ett välfungerande flyktingmottagande och en politik för rättvisa och jämlikhet som omfattar oss alla, oavsett om vi är födda i Arvika eller Aleppo.

Vi är inte beredda att tumma på människors rätt till familjeåterförening och splittra familjer genom att ställa ytterligare krav. För oss är det självklart att rätten till familj inte är förbehållen enbart de rika, de med en bra bostad. Det är dessutom mycket svårt att begripa på vilket sätt inkluderingen av nyanlända underlättas av att man längtar efter, saknar och oroar sig för sina familjemedlemmar. Det finns ingen forskning alls som stöder det antagandet – det är bara att själv tänka efter – lika lite som det finns forskning som stöder att tillfälliga uppehållstillstånd skulle främja människors möjlighet att etablera sig i Sverige. Alltså måste det ligga andra motiv bakom kraven.

Herr talman! Det är också viktigt för oss i Vänsterpartiet att tvåårsregeln ändras så att kvinnor som kärleksinvandrat får möjlighet att lämna en våldsam relation redan när första slaget faller. Så är det inte i dag. Det måste vi göra någonting åt.

Herr talman! I år är det 20 år sedan folkmordet i Srebrenica. 80 000 bosnier kom till Sverige och är nu en del av oss, vårt samhälle och vår historia. Det är det som dagens debatt handlar om, vem vi vill vara. Jag undrar om vi vill kunna se tillbaka och säga: Vi gjorde vårt yttersta för att

ge skydd åt dem som behövde det, vi mötte flyktingkatastrofer och enormt mänskligt lidande med Sveriges allra bästa sidor, välorganiserat och solidariskt. Eller vill vi vara de som vände ryggen, de som själva satt trygga och ändå försökte göra det så svårt som möjligt för medmänniskor i behov av skydd att nå säkerhet?

Det har alltid funnits några som sagt att det inte går, att det kommer för många. De sa det när Europas judar behövde skydd under Förintelsen, när bosnier flydde undan folkmord under kriget i forna Jugoslavien, och de säger det nu när syrier kämpar för att komma undan det blodiga inbördeskriget. Men vi är så många fler som känner stolthet över Raoul Wallenberg och de vita bussarna och över alla de chilensare och bosnier som är en del av oss. För Vänsterpartiet är svaret därför enkelt: Vi vet att medmänsklighet vinner i längden, och det är det vi pratar om i dag.

Världen och Sverige kommer aldrig att bli en bättre plats om det politiska samtalet ska handla om hur vi kan göra mindre, hur vi kan smita undan vårt medmänskliga ansvar. Fler behöver göra mer. I en situation där 3,5 miljoner lever på flykt i Syriens grannländer och tusentals drunknar i Medelhavet på sin väg till Europa måste vi i stället öppet och konstruktivt diskutera vad vi kan göra för att öppna Europa för skyddsbehövande och vad som kan göras för att hindra att tusentals människor förolyckas på havet.

Här är det bland annat viktigt att se över visumkraven och fundera på möjligheterna till humanitära visum för att på så sätt skapa fler legala vägar in i EU samt vara en tydlig röst till stöd för räddningsaktioner, såsom det italienska Mare Nostrum, som nu tyvärr ersatts av den mycket mindre omfattande EU-operationen Triton.

Dessutom bör Sverige skarpt motsätta sig förslag som syftar till att betala länder som Libyen för att hålla tillbaka skyddsbehövande från Europas gränser. Sverige ska vara en tydlig och klar röst i EU och visa att fler kan göra mer. Det gör vi genom att fortsätta att visa vägen.

Med detta, herr talman, yrkar jag bifall till reservation 2 i betänkande SfU11 och till reservation 3 i betänkande SfU12.

Herr talman! Arbetskraftsinvandringslagstiftningen som gäller i dag kom till stånd i en överenskommelse mellan den borgerliga regeringen och Miljöpartiet, som herr talmannen mycket väl vet. Lagstiftningen präglas av att alla risker och allt ansvar läggs på arbetstagaren. Arbetsgivaren har mycket lätt att välja och vraka bland arbetskraft och göra sig av med den när det passar.

Fackliga representanter berättar med ilska och sorg om konsekvenserna av en lagstiftning som har ett så enögt arbetsgivarperspektiv. De berättar om arbetare från hela världen som betalat stora summor till mellanhänder för ett arbetstillstånd. Arbetarna har först utlovats kollektivavtalsenlig lön och rimliga arbetsvillkor men sedan vid ankomst till Sverige fått löner långt under miniminivå. De får bo hos arbetsgivaren och jobba ändlösa pass.

Även om det har gjorts välbehövliga ändringar för att få till bättre kontroller av arbetsgivare och arbetsförhållanden består den ojämlika maktfördelningen. Det är arbetstagaren som får ta smällen. Det är arbetstagaren som får ta alla risker.

Vänsterpartiet utgår från att en socialdemokratisk regering med Miljöpartiet inte kan acceptera en sådan maktobalans i längden. Vi

välkomnar att det finns en vilja att utreda möjligheterna att göra arbetserbjudandet bindande. Vi ser dock ingen anledning att vänta.

Det som behöver göras för att stärka skydd och ställning för migrerande arbetskraft är för det första att se till att arbetsgivaren är skyldig att bifoga ett bindande anställningsavtal som gör det för möjligt för facket att hjälpa arbetstagare.

För det andra ska arbetstagare som träder fram och berättar om missförhållanden hos arbetsgivaren få stanna i Sverige tillståndstiden ut.

För det tredje ska arbetsgivare som utnyttjar papperslösa göras skadeståndsskyldiga. De nuvarande sanktionerna står inte alls i proportion till de vinster som arbetsgivare tyvärr kan göra genom att systematiskt utnyttja arbetskraft.

Med detta, herr talman, yrkar jag bifall även till reservation 6 i betänkande SFU13.

Anf. 13 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Christina Höj Larsen försöker framstå som om hon på riktigt bryr sig om att hjälpa väldigt många människor undan krig. Det skulle jag ha all respekt för om så var fallet. Tyvärr talar hennes politik rakt mot det.

Jag tänker visa någonting som har spridits i sociala medier. Det här cirkeldiagrammet visar de numera över 52 miljoner människor som är på flykt runt om i världen. 99,84 procent av dem befinner sig i ett annat land än Sverige. 0,16 procent befinner sig i Sverige. Trots det avsätter den nuvarande regeringen med stöd från bland annat Vänsterpartiet nästan 8 ½ miljard till flyktingmottagningen till Sverige men bara några hundra miljoner till närområdet, till UNHCR.

Min fråga till Christina Höj Larsen är: Var är de satsningarna? Varför bryr man sig om det fåtal förhållandevis välmående personer som har lyckats ta sig hit? Det är personer som redan har tagit sig till ett annat land, till trygghet, och sedan aktivt har sökt sig till Sverige. Det är personer som har det förhållandevis bra. Hur rimmar det med Vänsterpartiets politik?

Anf. 14 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Herr talman! Det är ärligt talat beklämmande att höra Markus Wiechel återigen låta påskina att det finns ett val mellan att hjälpa människor i närområdet och att hjälpa människor som är i Sverige. Ofta säger SD att vi ska hjälpa människor på plats. De som är här i Sverige är på plats. De är hos oss. Vi ska hjälpa dem.

Det stora, blodiga inbördeskrig vi nu bevittnar i Syrien sker på tröskeln till Europa. Jag tror att även Markus Wiechel förstår det och vet hur geografin ser ut. Grannländerna har tagit emot 3 ½ miljon människor, och – återigen – miljontals är på flykt inne i Syrien.

Självklart är det så att när ett så allvarligt krig pågår på tröskeln till Europa kommer några att söka sig till Europa. Turkiet har tagit emot otroligt många. Och jag tycker att det är ganska självklart att Europa klarar av att ta emot mer än 1 promille. Att hjälpa på plats är också att hjälpa dem som kommer hit och är på plats.

Anf. 15 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Det finns inget val. Jo, det finns ett val. Till att börja med kan man förändra signalpolitiken. Man kan se till att fler inte söker sig hit och dessutom jobba mot flyktingsmugglare och kriminella ligor.

De människor som kommer till Sverige har haft ett val. De har aktivt sökt sig hit. Skulle det vara så att man på något sätt vill utvidga vidarebosättningssystemet är det en sak. Men jag har inte hört Christina Höj Larsen säga det, utan det hon har sagt är att hon vill ge förmåner till dem som har det så pass gott ställt att de kan betala flyktingsmugglare för en biljett till Sverige som kan landa på 100 000 per person eller vad det nu handlar om.

Det här är inte en politik som handlar om ren flyktinghjälp, för samtidigt försvarar man en politik där man tar pengar från biståndsbudgeten. Man försvarar en politik där man tar pengar från dem som inte har något annat val än att fly till grannländerna och sitta i de här lägren.

Varför tror Christina Höj Larsen att grannländerna till exempelvis Syrien stänger sina gränser? Är det för att de inte vill hjälpa människor? Det tror inte jag. Skälet är att deras system överbelastas. De får inte tillräckligt med stöd. Och svaret på det är att vi ska släppa in människor som har det så gott ställt att de kan ta sig hit. Man struntar fullständigt i de människor som inte har något val. Det är ingen human politik, Christina Höj Larsen.

Anf. 16 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik:

Herr talman! I vanlig ordning finns det väldigt många felaktigheter i det SD påstår.

Först och främst står inte Vänsterpartiet bakom avräkningarna i biståndsbudgeten. Vi tycker inte att det är ett bra sätt att hantera den frågan.

Ja, det finns ett val. SD gör alltid det valet väldigt tydligt: Ni väljer alltid att stå bakom skattesänkningarna för de rikaste. Ni väljer en politik som gör att vi inte har pengar till välfärden. Vid den senaste budgetomröstningen valde ni att rösta mot satsningar på dem som har minst i vårt samhälle. Ni röstade mot underhållsstöd till ensamstående, mot bättre möjligheter för pensionärer.

Samtidigt, när ni gör det valet, är ni konsekvent så ohederliga att ni skyller på invandringen. Så ser ett parti ut som inte bara är rasistiskt utan som är ett rasistiskt högerparti. Ni väljer att låta riskkapitalet fortsätta dränera vår välfärd när vi faktiskt har möjligheter att sätta stopp för det. Samtidigt skyller ni på de människor som behöver skydd. Det är inget annat än ohederligt.

Anf. 17 EMMA CARLSSON LÖFDAHL (FP):

Herr talman! Vårt samhälle och vårt välstånd bygger på öppenhet mot omvärlden. Att personer flyttar till Sverige för att jobba, studera, bygga en trygg framtid eller leva med den de älskar gör Sverige till ett rikare land. Stängda gränser gör oss fattigare.

Sverige har varit och ska fortsätta vara ett öppet, tolerant och dynamiskt land. Detta bidrar till vårt lands utveckling och till ekonomisk tillväxt, och det är grunden till vårt välfärdssamhälle. De människor som

under årens lopp har kommit hit, oavsett om de flytt eller kommit hit av andra skäl, har alla på olika sätt berikat vårt land.

I det kortsiktiga perspektivet krävs insatser för att stötta och hjälpa individen att komma in i vårt samhälle. På lång sikt bidrar vår öppenhet positivt till Sveriges utveckling.

I dag bor här människor med rötter i världens alla hörn, och det talas nästan alla språk. Detta är en enorm konkurrensfördel som ger oss fantastiska möjligheter på den globala marknaden. Studier pekar på att företag som anställer personer med utländsk bakgrund ökar både sin export och sin import.

Sverige står inför samma faktum som många andra länder: Fler och fler blir äldre samtidigt som vi är färre i arbetsför ålder. För att klara framtidens välfärd behövs det fler människor som arbetar, och här spelar de utrikes födda en mycket viktig roll. I dag är var tredje läkare, var fjärde tandläkare och nästan var tredje högskole- och universitetslärare född utrikes. Hälften av dem som jobbar inom hotell- och kontorsstädning har också sina rötter i ett annat land. Att det kommer fler invånare till Sverige är bra. Det skapar utveckling i vårt land.

På grund av krig och förföljelse flyr människor för sina liv just nu. Inte sedan andra världskriget har så många varit på flykt som i dag. Antalet som nu söker skydd i vårt land är det högsta i modern tid – inte ens under Balkankriget kom vi upp i detta antal. Tyvärr ser vi inte i dagsläget något slut på konflikterna, utan de kommer troligen att fortgå den närmaste tiden.

Vi kan dock dra lärdom av vad som skedde under Balkankriget. Det gick bra för de flyktingar som då kom till Sverige. Många har stannat kvar här, och i dag är de med och bidrar till Sveriges välfärd. Sju av tio av dem som kom hit har jobb i dag, och bland dem som var barn eller unga när de kom till Sverige har åtta av tio arbete. Vi ser att andelen som i dag studerar på högskolan är större bland dem som flydde hit som barn än den är bland svenskfödda ungdomar.

Mycket har hänt med migrations- och integrationspolitiken sedan 90-talet, det mesta till det bättre. Men vi har fortfarande stora utmaningar framför oss och måste hjälpas åt för att ge de mest utsatta människorna som flyr krig, förföljelse och förtryck det skydd som de behöver i vårt land. Men det måste också vara så att alla övriga EU-länder tar sitt ansvar och också tar emot de personer som är i behov av skydd på grund av konflikt och förföljelse.

En grupp som är särskilt utsatt i dessa sammanhang är hbt-personer, det vill säga homo-, bi- och transsexuella personer. Många av dessa individer har varit tvingade att dölja sin sexuella läggning i sitt hemland, då det har inneburit fara för livet om de skulle bli avslöjade. I dag är fruktan eller förtryck på grund sexuell läggning, kön eller könsuttryck skäl för asyl. Men en person som har dolt sin sexuella läggning i hemlandet men även i Sverige anses inte riskera förföljelse för sin läggning om hen fortsätter att dölja den. Folkpartiet anser inte att personer ska nekas asyl för att de inte vågat komma ut ur garderoben på grund av hemlandets lagar och förtryckande normer. Därför anser vi att rättstillämpningen bör utvärderas vad gäller hbt-personers möjligheter att beviljas asyl i Sverige.

Herr talman! Jag vill avsluta med att yrka bifall till reservationerna 7 i SfU11 och 4 i SfU13.

Anf. 18 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag uppskattar välvilja och att de som kommer hit ska få arbete och så vidare. Men än en gång vill jag upprepa att den politik ni har fört under åtta år inte har hjälpt.

I dag är 40 procent av de långtidsarbetslösa i Sverige utrikes födda. Man har tidigare talat om att det behövs mer människor i Sverige, precis som Emma Carlsson Löfdahl sa i sitt anförande, men nu har nästan alla 40-talister gått i pension och arbetslösheten är fortfarande väldigt hög. Väldigt många av dem som kommer till Sverige får helt enkelt inte jobb. Det tar ungefär åtta år tills hälften av dem har fått ett första jobb, och många av de jobben är statligt subventionerade.

Vad är det då Emma Carlsson Löfdahl baserar sitt påstående på om att den förda politiken och arbetskraftsinvandringen skulle leda till mer välbild?

Anf. 19 EMMA CARLSSON LÖFDAHL (FP) replik:

Herr talman! Mycket har gjorts för att vi ska få en fungerande integration, men det finns mycket kvar att göra. Det håller jag med om. Det tar tid för våra nya svenskar att komma in i samhället, och tyvärr har det tagit för lång tid. Därför har vi gjort en hel del förändringar för att skynda på tiden från det att man kommer till landet till det att man får arbete.

Sedan är det så fiffigt att jobben inte är konstanta. I Sveriges riksdag har vi 349 ledamöter – det kan vi ändra på, men det är ganska stadigt och kommer så att förbli. När det kommer människor till Sverige är inte antalet jobb konstant, utan ju fler människor som kommer till Sverige, desto fler arbeten kommer det att skapas.

Vi ska också vara medvetna om att vi har befunnit oss i en lågkonjunktur vars like vi inte har sett i modern tid. Det gör också att vi har haft brist på arbete, antingen det gäller dem som är födda i Sverige eller dem som är födda i något annat land.

Anf. 20 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Siffror från bland annat OECD visar rätt tydligt att detta inte är någon vinstaffär för Sverige. Det är en politik som vi förlorar på.

Jag håller med om att det är väldigt mycket kvar att göra. Det är just därför jag står här, och det är därför jag och Sverigedemokraterna sitter i riksdagen i dag.

Emma Carlsson Löfdahl har i likhet med företrädarna för de övriga partierna i Sveriges riksdag inga lösningar på problemen, utan man fortsätter att förvärra problemen genom denna införsel av människor.

Fler människor kan skapa jobb, självklart, och man har talat om att validera utbildningar för utrikes födda och förbättra möjligheten för dem att överföra tidigare kompetens på svensk arbetsmarknad, men man lyckas inte. Det är det som är problemet. Man kan ha hur många förslag som helst, men om man inte vet hur man ska hantera problemet, varför ska man då fortsätta?

Anf. 21 EMMA CARLSSON LÖFDAHL (FP) replik:

Herr talman! Markus Wiechel säger att vi fortsätter med ”införsel av människor”. Mig veterligen är det inte någon här som har varit med och ”fört in” några människor i det här landet. Men vad vi ser är att det pågår

krig och förtryck runt om i världen. Människor flyr för sina liv, och de behöver skydd. Då måste vi i det här landet ställa upp och hjälpa till.

Vi får ofta höra frågan: Vad gör ni politiker? Ja, vi kan göra väldigt mycket. Men jag skulle också vilja fråga: Vad gör du som privatperson, och vad gör civilsamhället för att hjälpa och stödja våra nya svenskar att komma in i samhället? Jag tror att detta är en fråga där vi alla måste hjälpas åt, oavsett i vilka positioner vi befinner oss.

Jag vill avsluta på samma sätt som jag gjorde sist: Jag är så tacksam för att jag bor i ett land som har invandring och inte utvandring.

Anf. 22 ROLAND UTBULT (KD):

Herr talman! Vi kristdemokrater står bakom alla våra reservationer, men för tids vinnande yrkar vi bifall endast till reservation 3 i SfU11, reservation 4 i SfU12 och reservation 4, en gemensam alliansmotion, i SfU13.

Herr talman! Migration är i grunden en positiv kraft som bidrar till ett öppnare och rikare samhälle. Målet bör vara att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik som värnar asylrätten, underlättar rörlighet över gränserna och tillvaratar migrationens utvecklingseffekter. Sverige är bundet av folkrättsliga förpliktelser inom såväl internationell flyktingrätt som mänskliga rättigheter i övrigt. Och Sverige bör fortsätta att vara en fristad för människor på flykt undan krig och förföljelse.

Samtidigt står vi inför stora utmaningar. Det handlar bland annat om den debatt eller brist på debatt som vi har haft i Sverige under en lång tid. Det här är kanske det mest infekterade området inom politiken på senare år. Det är minerad mark, där man som politiker drar sig för att sätta ned foten och kritisera det som fungerar mindre bra och är dålig på att lyssna in den oro som finns i stora delar av samhället. Men det finns inte bara oro. Det finns väldigt många goda exempel på insatser av både privatpersoner och ideella organisationer.

Bashar Sharifah, 34 år, kom till Sverige från Aleppo i Syrien och hamnade i en flyktinganläggning utanför Uddevalla. En eldsjäl vid namn Berit af Geijerstam besökte anläggningen och kom i kontakt med Bashar. Han berättade om sin strapatsrika resa till Sverige. Han berättade också att han var professionell cellist. Berit af Geijerstam tog med honom på konsert i Uddevalla. Det var början till att Bashar Sharifah kom in i det svenska samhället. Han blev nyss klar med en utbildning. Han vill börja jobba. Sedan vill han fortsätta studera. Hans mål här i Sverige och i livet är att bli musiklärare och bidra till samhällsutvecklingen.

I julas kom hans cello, skickad från Syrien, faktiskt i gott skick trots en lång resa. Det var alldeles innan han själv tog plats i kammarorkestern och blev en del av den, en del av ett sammanhang. Bashar Sharifah bidrar nu med sin cellostämma, som letar sig fram i partituret av Ludwig van Beethoven eller Pietro Mascagni. Men utan Berit af Geijerstam och andra ideella krafter hade han kanske aldrig fått komma in så bra i det svenska samhället.

Det här är ett exempel på hur ideella krafter gör goda insatser. Det borde uppmuntras – eller hur? Det handlar också om ideella organisationer som hjälper människor på plats i hemlandet, till exempel dem som tigger på våra gator. Det finns lysande exempel på hur organisationer som arbetar

i Rumänien och Bulgarien bidrar till att förbättra situationen på hemmaplan för dem som tigger.

Herr talman! Varje dag flyr människor undan förföljelse, krig och förtryck. Bilderna blir nästan omöjliga att ta in. Bland de mest förföljda i dag är kristna, som inte tillåts utöva sin tro. Vi ser hur personer halshuggs eller skjuts på plats på grund av sin religion. 80 procent av all religiös förföljelse i dag drabbar troende kristna. Det handlar om den mest förföljda religiösa rörelsen i världen. Var elfte minut, sju dagar i veckan och 365 dagar om året dödas en person till följd av sin kristna tro.

På andra platser ställs muslimer mot muslimer. Vi ser massgravar. Vi ser pojkar med vapen och mammor och pappor som bär på blodiga barn. Blickarna är tomma. Vi ser tusentals personer som är på flykt i bräckliga båtar över Medelhavet. Många har drunknat. Andra har lyckats ta sig till Europa.

Många kommer till Sverige, och vi kristdemokrater vill fortsätta att skydda människor i nöd. Varje asylsökande bör få den rättssäkra prövning som han eller hon har rätt till. Men det ställer oss inför stora utmaningar. Vi kristdemokrater vill ta oss an de här utmaningarna med egna förslag som vi tror kommer att förbättra migrationen och därmed integrationen i Sverige.

Vi vill att handläggningstiden för personer som kommer från så kallade säkra länder ska kortas. Vi har ungefär 8 000 personer som inte har skyddsbehov och som kommer att skickas tillbaka till sitt hemland i år. Ändå ska de först igenom asylprocessen. Det tar tid, och det kostar mycket pengar.

Vi vill införa tillfälliga uppehållstillstånd för dem som får asyl. Om skyddsbehovet kvarstår efter tre år permanentas uppehållstillståndet. Den som etablerat sig på arbetsmarknaden under dessa tre år ska få ett permanent uppehållstillstånd även om skyddsbehovet inte kvarstår. Att arbeta säkrar därmed rätten att stanna i Sverige.

Herr talman! Lagen om eget boende, EBO, har lett till trångboddhet, flyttkaruseller och utanförskap. EBO gör också att många invandrare flyttar till samma kommuner, där de ofta blir inneboende. Det förekommer också otillåten handel med adresser.

Vi vill minska bostadsbristen för de asylsökande och samtidigt minska samhällets kostnader för mottagandet genom bland annat statliga hyresgarantier till bygge av modulbostäder med tidsbegränsade bygglov. Migrationsverket bör även få tillstånd att självt äga asylboenden.

Vi vill ta bort EBO för att få en jämnare spridning av asylsökande och nyanlända i Sverige. Det hjälper nyanlända att komma in i samhället och ger kommunerna bättre förutsättningar att hjälpa.

Sverige tar en stor del av ansvaret för det internationella skyddet av flyktingar i jämförelse med andra EU-länder. Vi kristdemokrater anser att fler länder måste ta sitt ansvar för flyktingmottagandet. De EU-länder som bryter mot gemensamma asylregler ska påföras kännbara sanktioner. Sverige ska också verka för en ökad vidarebosättning inom EU och för att alla 28 medlemsstater faktiskt ska delta i UNHCR:s vidarebosättningsprogram. Sverige bör även verka för att ge FN:s flyktingkommissariat en mer framträdande roll.

Familjen är i många kulturer inte begränsad till kärnfamiljen, utan det är brukligt att man tar ansvar för sina föräldrar när de blir äldre. Före 1996

fanns det en så kallad sista-länken-bestämmelse, som omfattade en person vars samtliga nära släktingar var bosatta i Sverige. Den gav gamla föräldrar med barn i Sverige möjlighet att återförenas med sin familj. Kristdemokraterna motsatte sig att denna bestämmelse avskaffades och har sedan dess arbetat för att den ska återinföras. Att inte ge möjlighet att komma hit för en person vars samtliga nära släktingar är bosatta i Sverige är inhumant. Vi vill att sista-länken-bestämmelsen återinförs, tillsammans med någon form av krav på försörjning.

Sveriges förmåga att attrahera arbetskraftsinvandrare är en avgörande framtidsfråga. Den svenska befolkningen blir allt äldre, och många äldre har redan lämnat arbetslivet. Sverige står inför en situation där antalet pensionärer ökar i förhållande till den arbetande befolkningen. Behovet av vård och omsorg kommer också att öka till följd av att befolkningen blir allt äldre.

När pensionärerna blir fler måste fler arbeta för att upprätthålla välfärden. Ökade möjligheter till arbetskraftsinvandring som ett komplement till åtgärder för att ta till vara arbetskraft kommer att ha stor betydelse för Sveriges förmåga att möta den här utmaningen.

Herr talman! Jag vill avsluta där jag började. Migration är i grunden en positiv kraft som bidrar till ett öppnare och rikare samhälle. Vi kristdemokrater vill stärka möjligheten att komma in i samhället och utveckla ett värdigt liv, så som Bashar Sharifah med hjälp av en eldsjäl och andra goda krafter fick möjlighet att göra.

Anf. 23 EMMA CARLSSON LÖFDAHL (FP) replik:

Herr talman! Jag tänker inte ta replik på Roland Utbult, utan jag går upp för att rätta ett fel som jag gjorde när jag yrkade eftersom jag satt med ett gammalt betänkande när jag skrev.

Jag vill yrka bifall till motion 2316 i SfU11, som numera är reservation 6.

Anf. 24 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Tack, Roland Utbult, för ett intressant anförande!

Kristdemokraterna börjar i flera frågor närma sig Sverigedemokraternas politik. Ett exempel på detta är kritiken mot EBO-lagstiftningen. Det här är frågor som vi har drivit i flera år, men vi har saknat stöd för dem från bland annat Kristdemokraterna.

Jag skulle därför vilja fråga Roland Utbult om han eventuellt skulle stödja Sverigedemokraternas förslag om exempelvis EBO-lagstiftning. Var är alla de skarpa förslag som man kan ha väntat på från Kristdemokraterna?

Anf. 25 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Tack, Markus Wiechel, för frågan! Oavsett vilka förslag som olika partier kommer med i riksdagen och oavsett vad Sverigedemokraterna lägger fram för förslag så lägger vi fram våra egna förslag. Det kan vara så att de sammanfaller på något vis, men vi lägger fram våra förslag och reserverar oss för dem, och ni reserverar er för era förslag. Det är så det går till.

Jag skulle också vilja säga att det finns en avsevärd skillnad som jag tror att ni i Sverigedemokraterna behöver bearbeta, och det är synen på just

människovärdet, alltså hur man ser på den enskilda människan. Jag talar inte om grupper utan om den enskilda människan som kämpar sig ur dessa oerhörda trauman och obeskrivliga förföljelser.

I vårt parti har vi synen att varje människa har ett okränkbart värde, oavsett religion, etnicitet, kön eller sexuell läggning. Jag tror kanske att Sverigedemokraterna bör börja bearbeta sin syn, för även om det kan vara så att en och annan fråga emellanåt sammanfaller finns det en skillnad i grunden.

Anf. 26 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Roland Utbult nämnde i sitt anförande tidigare att migration i grunden är något positivt. Jag skulle vilja ändra det lite och kan väl säga som så att migration *kan* vara väldigt positiv.

När Roland Utbult talar om människovärde ser jag inte riktigt vart han vill komma. Jag och Sverigedemokraterna är väldigt tydliga med att vi är emot all form av rasism och diskriminering baserad på bland annat religion och ursprung, så jag förstår inte riktigt det där.

Faktum är att Sverigedemokraterna under flera års tid har lagt fram förslag för att försöka komma till rätta med de problem vi har med segregation, när det till exempel kommer till EBO-lagstiftning eller att ta bort undantag i försörjningskraven.

Jag ställer mig lite frågande till varför Kristdemokraterna aldrig har bifallit dessa förslag.

Anf. 27 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Först och främst vill jag vidhålla det jag har sagt, att migration i grunden är en positiv kraft som bidrar till ett öppnare och rikare samhälle. I grunden är det så att människor har flyttat i alla tider på olika sätt. Det har varit rena folkvandringar, till och med. Människor rör sig. Det kommer människor hit. Människor flyttar härifrån till andra länder och så vidare. Detta är i grunden positivt, för man dras oftast till de områden där man ser att det finns en möjlighet att utvecklas och bidra på något sätt.

Jag respekterar dig, Markus Wiechel, även i detta politiska sammanhang, men det är ett problem att du inte ser det jag säger när det gäller människovärdet. Om jag får göra en analys så tycker jag att det finns en skillnad i syn. Ni talar om massinvandring, att det kommer väldigt många, att det är en införsel av människor och så vidare.

Jag tror att Sverigedemokraterna något bör bearbeta sin syn på detta, nyansera den och på något sätt komma fram till en ståndpunkt där det du, Markus Wiechel, säger om att ni har en syn på människan med ett okränkbart värde stämmer överens och harmonierar med de förslag som ni kommer med.

Anf. 28 YILMAZ KERIMO (S):

Herr talman! Vi ska nu debattera socialförsäkringsutskottets betänkande SfU11 om migration, SfU12 om anhöriginvandring och SfU13 om arbetskraftsinvandring.

Dessa tre betänkanden som vi i dag debatterar i kammaren behandlar ett stort antal motionsyrkanden från den allmänna motionstiden. Frågorna är inte nya men otroligt viktiga. Många miljoner människor befinner sig i dag på flykt undan krig, förföljelser, tortyr, utsatthet och trakasserier.

Jag flydde själv hit som 15-åring med min familj på grund av förföljelser. Det var mycket jobbigt att lämna sitt hem, sitt hemland och sina vänner och fly till ett nytt, kallt land – det var i december månad jag kom hit till Sverige. Det var ett land med en annan kultur, ett nytt språk och nya traditioner. Det var inte lätt att anpassa sig i början, men jag hade inget val.

Nu står jag här i Sveriges parlament och vill tala om solidaritet även utanför nationens gränser. Alla har inte lyckats fly som jag. Av dem som har lyckats fly har kanske inte alla lyckats få ett arbete och integreras i Sverige. De känner sig utanför i samhället och kanske så småningom hamnar på den kriminella banan.

Detta betyder dock inte att man ska dra alla över en kam. Tyvärr är det lätt hänt när en liten klick inte är skötsam. Det är de som syns, och man drar då alla invandrare över en kam och tror att alla är kriminella, arbetslösa och inte sköter sig. Nej! De är en liten klick, men det är tyvärr de som syns. De flesta är skötsamma och jobbar.

Herr talman! Vårt land har varit mycket fattigt. Jag menar vårt land Sverige. Många i Sverige dog på grund av hunger och svält. Frireligiösa förföljdes, och arbetslösheten och fattigdomen var mycket utbredd i Sverige. I USA fick många en bättre framtid för sig och för sina barn. Många svenskar flydde därför till USA under 1800-talet.

Från att ha varit ett fattigt land för 150 år sedan har Sverige utvecklats och tillhör i dag världens rikaste länder. På senare tid har flera kommit till Sverige för att arbeta eller för att få en fristad undan förföljelse. Vi socialdemokrater anser att Sverige har blivit ett rikare, öppnare och mer kulturellt berikat land med den mångfald som i dag finns i Sverige.

Herr talman! Vi socialdemokrater har alltid utgått från våra värderingar när vi formar vår politik. Med alla människors lika värde i grunden vill vi förändra samhället så att alla ska få samma möjligheter i livet och friheten att aktivt själva välja sina vägar, oavsett hur mycket pengar föräldrarna har, vilket land man kommer från, vilken religion man utövar, om man är man eller kvinna, om man råkar älska någon av samma kön. Vi är övertygade om att vi med hjälp av politik och reformer tillsammans kan skapa ett mer jämställt och jämlikt samhälle i Sverige och i världen.

Internationell solidaritet handlar om att våga stå upp mot orättvisor också över nationsgränserna och att stå på de svagas och förtrycktas sida i kampen för frihet och rättvisa. Som socialdemokrat tycker jag att det är viktigt att vi följer de konventioner om mänskliga rättigheter som vi har skrivit under och att vi vågar stå upp för gemensamma åtaganden när andra länder bryter mot dem.

Vi värnar den reglerade invandringen och även rätten att söka asyl som en grundläggande mänsklig rättighet. Den utgår från människors behov av skydd och deras fruktan för förföljelse. Varje person som ansöker om asyl i Sverige ska få en individuell och rättssäker prövning samt beslut inom rimlig tid.

Sverige har länge ansetts som ett föredöme när det gäller både att ge människor skydd och att verka för stabilisering och demokratisering av regioner i världen. Den traditionen vill vi behålla och värna. Vi vill bejaka den globala migrationen liksom uppmuntra den cirkulära migrationen. Sverige måste vara pådrivande för ett humanitärt asylsystem som ger skydd och skapar stabilitet i en alltmer globaliserad värld. Rätten att söka

asyl är en del av FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och är en grundpelare för svensk socialdemokrati.

Det är viktigt att EU:s medlemsländer tar ett solidariskt ansvar för flyktingmottagandet. I ett gemensamt asylsystem måste en hörnsten vara att asylsökande får en rättvis och rättssäker behandling oavsett vilket land de kommer från till EU. Asylsystemet ska respektera mänskliga rättigheter och bygga på tillit mellan länderna. Vi måste ha ett solidariskt system där vi gemensamt delar på ansvaret.

Migration handlar om människor och möjligheter. En socialdemokratisk migrationspolitik utgår från en stark solidaritet människor emellan.

Sverige är bundet av folkrättsliga förpliktelser såväl inom internationell flyktingrätt som i frågor om mänskliga rättigheter i övrigt. Sverige har en lång tradition av öppenhet mot omvärlden. Detta återspeglas i gällande asyllagstiftning, som bygger på internationella konventioner om mänskliga rättigheter som Sverige har tillträtt och är bundet av.

Personer som ingår i en kärnfamilj har en principiell rätt att få uppehållstillstånd i Sverige. För övriga anhöriga ställs högre krav för familjeåterförening. Vi tycker att det är viktigt att fortsätta att följa frågan eftersom frågan om vad som är en kärnfamilj förändras över tid. Det finns emellertid i dag inga skäl att ytterligare vidga möjligheterna för anhöriga att beviljas uppehållstillstånd. På samma sätt tycker vi inte heller att det vore bra för någon om möjligheterna för anhöriga att återförenas försvårades.

Sedan 2010 gäller ett försörjningskrav vid anhöriginvandring. Från socialdemokratiskt håll har vi varit starkt kritiska till detta, och vi har framför allt framhållit att kravet inte får leda till orimliga konsekvenser för barnfamiljer. Det finns heller inga vetenskapliga studier eller rapporter som bekräftar hypotesen att ett försörjningskrav skulle hjälpa den enskilde att integreras i det svenska samhället.

Migrationsverkets statistik visar att i de senaste årens prövade anknytningsärenden har färre än 1 procent prövats mot försörjningskraven, med ett tjugotal bifallna ärenden under förra året. Regeringen bör fortsätta att följa frågan, men vi tycker att det inte finns något skäl att i dagsläget föreslå tillkännagivanden om skärpta regler för försörjningskrav. Det finns heller inga skäl att i nuläget helt ta bort försörjningskravet.

Migration är en positiv kraft som bidrar till öppnare och rikare samhällen. Sverige står inför en situation där antalet pensionärer ökar i förhållande till den arbetande befolkningen. Behovet av vård och omsorg kommer också att öka till följd av att befolkningen blir allt äldre. När pensionärerna blir fler måste fler arbeta för att upprätthålla välfärden. Ökade möjligheter till arbetskraftsinvandring, som ett komplement till åtgärder för att ta till vara arbetskraft, kommer att ha stor betydelse för Sveriges förmåga att möta denna utmaning.

Redan i dag råder brist på arbetskraft inom flera yrkesområden och sektorer på arbetsmarknaden. Om Sverige ska stå sig i den internationella konkurrensen om arbetskraft behövs ett öppet och flexibelt regelverk men med kontroll av villkoren för dem som kommer hit för att arbeta.

När det gäller frågan om att ansöka om permanent uppehållstillstånd ändrades reglerna i utlänningslagen så sent som den 1 augusti 2014. Med

hänsyn till den nyligen genomförda lagändringen är inga ytterligare ändringar nu motiverade.

Möjligheten för utländska studenter att i anslutning till avslutade studier stanna kvar i Sverige för att söka arbete utökades nyligen. Numera är det möjligt för en utländsk student som har avslutat en högskoleutbildning att få stanna kvar under sex månader för att söka arbete. Det är även möjligt att få stanna kvar i Sverige under sex månader för att undersöka förutsättningarna att bedriva näringsverksamhet i Sverige. Inom EU arbetar man också för att underlätta tillträdet till arbetsmarknaden och rörligheten inom EU. Arbetet med förslag till gemensamma regler inom EU bör avvaktas.

För att underlätta Migrationsverkets kontroll och för att upprätthålla en reglerad invandring är det rimligt att ett arbetstillstånd är kopplat till ett visst yrke eller en viss arbetsgivare. Regeringen följer utvecklingen noga på området, och det finns inga skäl för riksdagen att nu göra något tillkännagivande om ändring i regelverket.

Den 1 augusti 2014 trädde regeländringar i kraft med syfte att upptäcka och stoppa missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring. Migrationsverkets möjlighet till kontroller har förstärkts genom att Migrationsverket numera har rättsligt stöd för att göra efterkontroller i arbetstillståndsärenden för att kontrollera bland annat att arbetstagaren har påbörjat sitt arbete och att de erbjudna anställningsvillkoren följs, i synnerhet vad gäller lönen. Om anställningen inte har påbörjats inom fyra månader, eller om anställningsvillkoren inte är uppfyllda, ska Migrationsverket återkalla tillståndet. Vidare ska arbetsgivare på begäran av Migrationsverket på heder och samvete lämna skriftliga uppgifter om de villkor som gäller för anställningen. Om arbetsgivaren lämnar uppgifter som är oriktiga kan detta få straffrättsliga påföljder.

Herr talman! Med detta sagt yrkar jag avslag på samtliga reservationer i alla tre betänkanden, och jag yrkar bifall till förslagen i SfU11, SfU12 och SfU13.

Anf. 29 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Jag berättade i mitt anförande om Bashar Sharifah, som kom till Sverige och som med hjälp av ideella krafter fick möjlighet att komma in i det svenska samhället. De ideella krafterna och organisationerna gör stora insatser när det gäller mottagandet av personer som kommer till vårt land.

Den socialdemokratiskt styrda regeringen har dock bestämt sig för att slopa avdragsrätten för gåvor till ideella organisationer och insatser.

Min fråga till Yilmaz är: Hur motiverar du att ni tar bort en avdragsrätt för gåvor som gör det möjligt för människor att bidra i högre utsträckning än vad de har gjort tidigare till dessa ideella krafter?

Anf. 30 YILMAZ KERIMO (S) replik:

Herr talman! Det är bra att du tar upp denna fråga, Roland Utbult. Vi ska ta hand om dem som kommer hit på ett sådant sätt att de inte blir beroende av människor och gåvor. Staten och kommunerna ska ansvara när behov finns för att de ska bli anpassade och få en linje in på arbetsmarknaden. Människor ska inte vara beroende av gåvor för att bli integrerade och komma in i samhället.

Anf. 31 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Jag tackar Yilmaz Kerimo.

Jag förstår att det är vänsterregeringens syn på det hela. Det är staten som ska stå för detta till 100 procent. Staten ska ta det fulla ansvaret. Du nämner inte ens ideella organisationer som ett komplement till detta arbete, Yilmaz, vilket bekymrar mig. Min uppfattning är att vårt samhälle inte kommer att klara integrationen utan de ideella krafter vi har i Sverige.

Det hade varit snyggt om du, Yilmaz, hade gett alla ideella krafter, såväl personliga insatser från människor som insatser från organisationer, ett erkännande.

Ni tar bort avdragsrätten som ger möjlighet för människor med goda avsikter att ge extra bidrag till dessa organisationer. Gåvorna har ökat med 30 procent sedan avdragsrätten infördes. Men ni tar bort den, vilket är mycket trist.

Även om jag förstår att det finns en ideologisk skillnad hade det varit snyggt om du, Yilmaz, åtminstone hade gett de ideella krafterna ett erkännande.

Anf. 32 YILMAZ KERIMO (S) replik:

Herr talman! Det är bra att det finns många människor som ideellt hjälper medmänniskor i nöd. Många ideella föreningar är mycket aktiva, och det ska de fortsätta att vara. Att vi tar bort avdragsrätten innebär inte att de inte kan fortsätta att hjälpa till där de ser att det finns ett behov.

Jag har själv varit aktiv inom Assyriska föreningen under lång tid och varit ordförande i föreningen helt ideellt. Jag har jobbat för att människor ska integreras i det svenska samhället. Jag har dock aldrig tänkt på att göra avdrag för det vi har utfört. Vi gör det ideellt och för att vi tycker att det är bra. Vi är ett komplement till det samhället gör.

Att vi tar bort avdragsrätten innebär som sagt inte att de inte får fortsätta i samma anda.

Anf. 33 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag tackar Yilmaz för ett intressant anförande.

Även denna gång reagerar jag på att ni inte lyfter blicken lite och ser vad som händer bortom Sveriges gränser där människor flyr på riktigt.

Inget annat land har ett så högt pris för flyktingmottagande som Sverige. Inget annat land gör heller högre avräkningar, vilket Sverige också får hård kritik för.

Även till Yilmaz ställer jag frågan: Hur kan ni se det som en human flyktingpolitik?

Anf. 34 YILMAZ KERIMO (S) replik:

Herr talman! Det är inget nytt att Sverigedemokraterna ser allt som har med invandrare att göra som ett problem. Är det något som händer i eller utanför Sverige är det invandrarnas och flyktingarnas fel.

Problemet är inte att flyktingar och invandrare kommer hit. Problemet är att vi måste tänka på vårt välfärdssystem och integrationen så att de får en linje för att lättare komma in på arbetsmarknaden. I stället för att ha fördomar, som exempelvis SD har, måste vi låta dem jobba på rätt sätt och inte göra skillnad på människor och människor.

Europa och Sverige har råd att ta emot flyktingar. När det är krig i Syrien, i Irak och i andra delar av världen, ska vi bara säga nej, ni får inte komma hit? Ska vi säga nej fast de flyr undan krig och förföljelser?

Anf. 35 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag och Sverigedemokraterna har aldrig sagt att det är invandrarnas eller flyktingarnas fel. Jag säger att det är Socialdemokraternas och Alliansens fel. Det är de som har styrt landet, och det är deras fel att det ser ut som det gör. Det är absolut inte enskilda individers fel.

Flyktinghjälp handlar om att hjälpa människor som flyr. Mottagningen i Sverige är en annan fråga. Det gäller människor som redan har flytt och aktivt sökt sig till Sverige. Vidarebosättningssystem eller de som har kommit till Sverige i enlighet med Genèvekonventionen är en annan sak.

Sverigedemokraterna har de facto den bästa och mest humana flyktingpolitiken som hjälper flest människor. Det är vi i Sveriges riksdag som driver den mest humana politiken. Det är vi som lägger mest pengar på flyktingläger i närområden.

Samtidigt som Socialdemokraterna ödsjar miljarder på bistånd till exempelvis palestinska myndigheten eller till organisationer där man inte vet vart pengarna tar vägen lägger vi pengar till FN och till bland annat Världsbankens fonder, som förmedlar pengarna vidare till de länder som är i närheten av konfliktzoner.

Det är faktiskt vi som har den humana flyktingpolitiken.

Anf. 36 YILMAZ KERIMO (S) replik:

Herr talman! Jag förstår inte hur den kan vara human. Jag tror att du har glömt två bokstäver, Markus. Det ska vara ”in” före ”human”. Ni har den mest inhumana flyktingpolitiken i Sveriges riksdag.

Hur kan du säga att det är den mest humana politiken när ni bara säger nej? Ni vill bara ta emot FN-flyktingar, vilket innebär noll flyktingar.

I ditt anförande sa du att 110 610 personer kom till Sverige 2014. Det var alla, inte bara flyktingar. Flyktingarna var en liten del. Det kom adoptivbarn, anknytningsinvandrare, arbetskraftsinvandrare och många andra. Det var inte bara flyktingar.

Om ni bara vill ta hit flyktingar blir det nästan noll som får komma hit. Ändå säger ni att ni har den mest humana politiken. Jag menar att det är den mest inhumana politiken som SD driver.

Vi har råd att ta emot människor som är i nöd. Vi ska vara solidariska. Det gäller inte bara Sverige utan EU. Det kom 1 promille till EU, och det är ingenting. År 2014 kom det 110 000 invandrare till Sverige, inte bara flyktingar. Det är inte mycket. Vi har råd att göra det om vi är solidariska.

Turkiet har tagit emot miljoner flyktingar, och Turkiet är inte rikare än Sverige. Eftersom Turkiet och Jordanien, grannländerna, tar emot så många ska vi ta emot fler för att vara solidariska. Det har vi råd till. Men det gäller inte bara Sverige. Vi ska se till att alla EU-länder tar sitt ansvar.

Anf. 37 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Jag vill tacka för ett i stora delar bra anförande, Yilmaz. Du talade i lite över tio minuter om en massa saker som jag tror att de flesta av oss här inne skulle hålla med om. Men du representerar ändå i dag ett av våra två regeringspartier, och jag hörde väldigt lite om vad ni konkret vill göra på det här området. Det var mycket om solidaritet och annat, och det står jag som sagt helt bakom.

Jag reser runt nu och ser så mycket som är fel och som behöver rättas till. Det handlar om asylboendena och de otroligt dåliga upphandlingar som görs. Uppföljningen är i princip obefintlig. Människor sitter sysslolösa. Studieförbunden, som vill gå in och hjälpa till, får ingen ersättning på grund av att de här personerna saknar sina fyra sista siffror. Det är dålig bemanning. Det finns fullt med oseriösa aktörer. Rasismen flödar på många av de här boendena. Jag har suttit med föreståndare som har haft tårar i ögonen och sagt: Vad ska jag göra när eritreanerna kommer till mig och säger ”Snälla, jag vill byta rum” och Migrationsverket inte tillåter det?

Vad vill ni göra för en jämnare fördelning av asylsökande? Vi har fortfarande kommuner som knappt tar emot någon. Hur är det med de ekonomiska ersättningarna? Vi vet att det är ett jätteproblem som gör att kommunerna inte vill ta emot. Vi har familjer som splittras på grund av att

det finns icke-biologiska barn i familjen som länge kan ha varit en del av familjen men som inte får komma som anhöriginvandrare. Det är godtyckliga språkanalyser och långa handläggningstider. Min kompis Salman sitter fortfarande efter ett år och väntar med ont i magen.

Det finns så mycket att göra. Jag bara undrar. Jag förstår att du inte kommer att kunna svara på alla de här frågorna. Men vad gör ni rent konkret i Socialdemokraterna för att ordna detta? Vad kan jag säga till dem som nu sitter där? Snälla, säg något konkret!

Anf. 38 YILMAZ KERIMO (S) replik:

Herr talman! Det är jättebra att Johanna Jönsson tar upp de här frågorna. Jag vill bara säga att vi inte har suttit vid makten under så lång tid utan efter valet, sedan september. Däremot har Centerpartiet ingått i alliansregeringen under åtta år, och där hade de ansvaret för de frågor som du tar upp, Johanna Jönsson, och som jag tycker är jätteviktiga.

Vi har flera gånger som socialdemokrater sagt att EBO är vittgående och måste ses över. Man måste göra något åt detta. Det ska inte vara en koncentration till vissa kommuner.

Jag tycker att det är fel att man inte gör något åt detta. Men arbete är på gång, och man ska titta på detta och på något sätt se till att det blir en solidarisk mottagning inom Sverige, när flyktingarna kommer hit. De ska fördelas solidariskt. De ska inte vara så att Södertälje, som redan har många flyktingar, tar emot tusen personer, medan Täby, som är moderatstyrt, bara tar några och Lidingö bara tar ett par. Kommunerna där högeralliansen styr har ingen vilja att ta emot fler flyktingar.

Vi måste vara solidariska och se över hela lagstiftningen, hur vi kan göra så att det blir en spridning, en solidarisk mottagning och ett rimligt och värdigt boende för alla som kommer hit.

Arbete är på gång.

Anf. 39 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Att ta bort EBO är i dagsläget helt omöjligt, och det vet ni också. Jag har sett uttalanden från era ministrar där de äntligen har förstått det. Det skulle ju innebära att vi plötsligt måste skaka fram 20 000–30 000 nya platser, vilket vi inte har. Vad vi skulle behöva är snarare att inte behöva sätta folk i tält, vilket nu kommer. EBO kan vi i dagsläget mer eller mindre sluta diskutera – det är inte aktuellt.

Du sa ”där högeralliansen styr”. Centerpartiet har posten som kommunstyrelsens ordförande i ett antal kommuner. Vi har ett högt mottagande, precis som Socialdemokraterna. Det blir bara blaj att tala om högeralliansen. I kommunerna styr man också ofta över blockgränsen. Jag är så trött på att vi säger ”äh, ni” och pratar om block och annat. Varför kan vi inte prata konkret om vad vi ska göra för att lösa situationen? De här människorna sitter fast där ute.

EBO kommer inte att lösa det. Ni håller på med ett arbete. Ja, men när kommer det något resultat? Jag sa själv i mitt anförande att det måste få ta tid, och jag står fast vid det.

Jag säger återigen det jag sa tidigare: Nej, Alliansen har inte gjort tillräckligt. Men det är ni som sitter och styr nu. Vad vill ni göra? Ni måste ju diskutera. Det måste finnas något annat än EBO, som vi redan har lagt ned, något annat än att säga att vi måste få till en jämnare fördelning. Visst

måste vi det. Vi har sagt det länge nu. Men hur ska vi få till en jämnare fördelning utan att motsättningarna ökar, utan att vi ser fler människor som far illa av detta, utan att vi ser mer oro? Jag hoppas på mer!

Anf. 40 YILMAZ KERIMO (S) replik:

Herr talman! Som jag sa tidigare: Alliansregeringen, där Centerpartiet har ingått, har suttit vid makten och haft ansvar för dessa frågor i åtta år. Vi har nu suttit i åtta månader – 10 procent av den tiden. Det tar tid.

Självklart finns det behov av att se över hela flyktmottagandet och EBO. Det går inte att avskaffa EBO nu – det finns inte utrymme för det. Däremot kan man se över regelverket, hur vi kan tvinga andra kommuner att ta emot flyktingar, så att det blir en solidarisk mottagning och man därmed också kan minska de fördomar som finns så att det blir bättre och lättare integration där det finns jobb och boende i andra kommuner.

Ett jobb är på gång inom Regeringskansliet. Åtta månader är inte lång tid. Det kommer.

Anf. 41 MARIA FERM (MP):

Herr talman! I dag debatterar vi tre olika betänkanden som alla rör migrationspolitik. Jag skulle vilja inleda med att yrka bifall till utskottsförslagen och avslag på reservationerna.

Miljöpartiet kommer alltid att arbeta för att stärka migranternas rättigheter och aldrig försvåra för människor att komma till Sverige. Vi är övertygade om att öppenheten är nyckeln till att kunna möta många av de största framtidsutmaningarna. Ett samhälle som sluter sig mot omvärlden stagnerar i utveckling. För att klara av de samhällsutmaningar som vi står inför behöver vi värna och utveckla våra öppna samhällen.

Människor kommer alltid att röra på sig av olika anledningar. Några åker utomlands för att studera, andra för att arbeta. Vissa flyttar tillbaka, andra gör det inte. Det är inte en fråga om *om* utan *hur* vi hanterar de här frågorna. Ofta är flytten inte frivillig utan påtvingad på grund av krig, konflikt, förföljelse, naturkatastrofer eller andra situationer som gör det omöjligt för människor att bo kvar i sina hem.

Asylrätten – rätten att söka och få internationellt skydd undan förföljelse – kom till efter andra världskriget och Förintelsen. Miljontals människor miste sina liv i nazisternas koncentrationsläger, och vi lovade varandra att vi inte skulle låta det hända igen. Vi skulle i alla fall inte vända bort blicken när människor riskerar att utsättas för den mest fruktansvärda behandling som går att föreställa sig, utan vi skulle skapa internationella regler för skydd. Genèvekonventionen kom till 1951 och dess tilläggsprotokoll 1967. De löften som vi gav varandra när vi skrev under de konventionerna prövas nu.

Inte sedan andra världskriget har så många människor varit på flykt i världen som nu. Det är när asylrätten ifrågasätts som det är som viktigast att stå upp för den. Det är när många människor tvingas på flykt som medmänsklighet behövs som mest.

Tyvärr är det just när asylrätten behövs som bäst som röster höjs för att vi ska göra mindre och rädda färre. Det är i sak orealistiskt att tro att vi kan stoppa invandringen till Sverige, eftersom vi har skrivit under konventioner som garanterar rätten att söka asyl. Eftersom vi är medlemmar i EU är vi också bundna att följa olika direktiv som reglerar hur asylprocessen ska

gå till och vilka skyddsgrunder som ska finnas i lagstiftningen. Till skillnad från till exempel när det ökända Luciabeslutet togs 1989, för drygt 25 år sedan, kan regeringen inte stoppa invandringen utan att först lämna Europeiska unionen. Det kan vara bra att veta.

Det vore hur som helst fruktansvärt om Sverige skulle börja sluta sig mot omvärlden. UNHCR:s flyktingkommissarie António Guterres konstaterar att det inte blir bättre av att de länder som gör rätt börjar göra fel.

Sverige och Tyskland är länder som i dag tar ett stort ansvar för flyktingmottagandet inom EU. Å andra sidan tar EU som helhet ansvar för en mycket liten del av alla de människor i världen som är på flykt, trots att EU:s medlemsstater har betydligt bättre förutsättningar att erbjuda ett gott mottagande än de fattiga länder i krigets närhet där de flesta flyktingar i dagsläget befinner sig.

EU fokuserar ändå alltmer resurser på att bygga högre murar mot omvärlden, och många medlemsstater brister grovt i hur människor på flykt behandlas. Flyktingar fångas eller tvingas bo på gatan – även barn.

Vi ska från Sveriges håll inte delta i den kapplöpning mot botten som andra europeiska länder sysslar med utan förmå fler medlemsstater att hjälpa till. EU:s medlemsstater måste förbättra sitt mottagande och göra mer för dem som tvingats på flykt. Fler människor behöver få skydd undan krig och förföljelse i Europa.

Jag är mycket glad över att S-MP-regeringen tydligt har slagit fast vilken riktning som Sverige ska gå i. Regeringens fokus är att skapa fler jobb, minska klyftorna och öka sammanhållningen i Sverige. Regeringen ser de utmaningar som finns och har inlett ett seriöst arbete med att reformera Sveriges etableringspolitik och förbättra mottagandet i stället för att, som delar av oppositionen, slänga fram snabbt hopsatta symbolförslag som till stor del riskerar att försena etableringen i stället för att snabba på den.

Att försämra livet för nyanlända, försvaga anställningstryggheten eller sänka ersättningar och löner kommer inte att underlätta etableringen eller bidra till en ökad sammanhållning i Sverige. Flera av de förslag som har presenterats under vintern av oppositionspartier har för övrigt inte varit något annat än en mer restriktiv migrationspolitik som har maskerats som integrationspolitik.

Regeringen kommer alltid att stå upp för en human asylpolitik och konsekvent försvara asylrätten. Problemet är inte att några i sammanhanget få lyckas fly till Sverige och Europa utan att så många mister sina liv på vägen eftersom det inte finns några lagliga vägar till Europa för asylsökande. Människor är utlämnade till samvetslösa flyktingsmugglare som tar mycket betalt för att transportera personer i rangliga båtar över Medelhavet med livet som insats.

Förra året dog ungefär 3 500 personer under sin flykt till Europa. Europaportalen rapporterar om att fler flyktingar än någonsin väntas drunkna i Medelhavet i år. Hittills i år har tio gånger så många drunknat som samma period förra året. Under årets inledande tre månader har alltså minst 486 personer mist sina liv i sina försök att ta sig till Europa via Medelhavet för att kunna söka skydd.

Sverige ska verka för att skapa fler lagliga vägar för att ta sig till EU och söka asyl och för att öka mottagandet av kvotflyktingar. Detta är en fråga som är lika viktig som svår. Många EU-länder vill gå åt ett annat håll, och debatten präglas av främlingsfientliga idéer på flera håll. Men vi måste åtminstone försöka. Vi är delansvariga för att Medelhavet håller på att förvandlas till en kyrkogård, och det minsta vi kan göra är att försöka ändra på detta.

Anf. 42 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Fru talman! Jag tackar för anförandet. Maria Ferm talade om att Medelhavet håller på att förvandlas till en kyrkogård. Det är någonting som varken hon, jag eller någon annan förhoppningsvis vill ska fortsätta.

Men det som jag ställer mig lite frågande till är hur man samtidigt kan föra en politik som uppmuntrar människor att göra denna resa och sätta sig i båtar som kanske inte är sjödugliga för att ta sig över Medelhavet.

Vad gör Miljöpartiet egentligen för att förhindra människosmuggling?

Anf. 43 MARIA FERM (MP) replik:

Fru talman! Det som går att göra för att försöka förhindra att människor mister sina liv på Medelhavet är att skapa lagliga vägar för asylsökande. Så länge det är krig i världen kommer människor nämligen att fortsätta fly. Det är inte en politik som Sverige bedriver som gör att människor sätter sig i dessa båtar, utan det handlar om vad de flyr ifrån.

Därför bör vi försöka göra det vi kan för att se hur man kan skapa lagliga vägar för asylsökande. EU-kommissionen har till exempel fört fram förslag om att använda sig av humanitära visum. Det är någonting som skulle kunna bidra till att man inte tvingar människor att betala stora summor till flyktingsmugglare. I stället skulle det finnas legala alternativ för dessa personer.

Detta är någonting som EU över huvud taget behöver se över. I dagsläget är det så att vi har skrivit under internationella konventioner som garanterar rätten att söka asyl men i praktiken omöjliggjort det genom att det inte finns några lagliga sätt att ta sig hit. Då är människor utlämnade till att ta dessa farliga vägar och riskera sina liv. Och vi är delansvariga för att de också mister sina liv på vägen. Det gör att EU:s medlemsstater i praktiken faktiskt hjälper till att upprätthålla dessa flyktingsmuggelnätverk snarare än att bekämpa dem. För att bekämpa flyktingsmuggelnätverken och motverka denna utveckling måste man skapa lagliga sätt för asylsökande att ta sig till Europa.

Anf. 44 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Fru talman! Om ni på riktigt brydde er om utsatta människor som flyr skulle ni inte satsa på att skapa lagliga vägar till Sverige. Det finns lagliga vägar till Sverige i dag genom FN. Jag skulle ha större förståelse för om ni ville att Sverige skulle utöka detta arbete. Men så är det inte.

När får man höra om ert arbete att stötta exempelvis Världsbankens fonder och att stötta de områden som i dag har drabbats av mycket stora flyktingströmmar?

Jag ser detta som att ni väljer att använda er av en ganska simpel och enkel plakatpolitik för att mer eller mindre lura godtrogna människor att

tro att det som ni bedriver är en human flyktingpolitik. Jag tycker inte att det är annat än en skam med tanke på vad det egentligen är för politik.

Sedan hänvisar man till oss som är kritiska till denna förda politik som om vi skulle vilja hjälpa färre eller göra mindre. Så är det inte, utan vi vill göra mer och kan göra mer. Sverigedemokraterna lägger exempelvis 12,7 miljarder på UNHCR. Det är där vi kan göra skillnad, inte genom att uppmuntra människor att komma till Sverige och göda flyktingsmugglare som man gör i dag.

Anf. 45 MARIA FERM (MP) replik:

Fru talman! Jag tror att Markus Wiechel missade att lyssna på mitt anförande eftersom jag sa att Sveriges regering är överens om att Sverige ska verka för att öka mottagandet av kvotflyktingar. Det är någonting som Sverige faktiskt har arbetat med under ett antal år. Vi leder en internationell arbetsgrupp som jobbar för att fler länder ska öka sitt mottagande av kvotflyktingar. Men det är ett komplement till lagliga vägar för asylsökande. Det är ingenting som gör att man kan ta sig till Europa för att söka asyl, utan det handlar om personer som redan har fått flyktingstatus. I dagsläget finns det fortfarande inga lagliga sätt att kunna ta sig till Europa och söka asyl helt enkelt därför att om man kommer från ett land där man antas söka asyl får man inte visum.

Detta låter märkligt. Man kan tycka att de som verkligen behöver det bäst borde få det. Men så är det inte i dag. Ju större risk, så att säga, det är att personer kommer att söka asyl, desto mindre chans är det att dessa personer kommer att få visum för att kunna ta sig till ett land där de också kan göra det.

Vi vet också att det är en mycket ansträngd situation i länderna i krigets närområde. Libanon, som är ett land som är lika stort som Skåne, med 4 miljoner invånare har 1 miljon flyktingar. De säger själva att det som de behöver är vidarebosättning och att andra länder tar ett större ansvar och inte, som ni vill, att vi skickar tillbaka personer till dessa länder så att det blir ett ännu större tryck på länderna i krigets närområde. Det är också någonting som riskerar att förlänga och försvåra konflikterna. Det gör att de sprids till större områden, vilket skapar större instabilitet i de länder som redan har tagit ett mycket stort ansvar. Det är alltså helt fel väg att gå.

Sedan skulle jag vilja påminna om att vi ska vara förbannat glada över att vi är ett land människor vill fly *till* och inte ett land människor är tvingade att fly från.

Anf. 46 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Fru talman! Jag tackar Maria Ferm för hennes anförande. Det var när du sa att vi måste skapa fler jobb i Sverige, Maria Ferm, som jag tänkte att jag skulle vilja ställa lite frågor till dig.

En företagare med personal som domineras av människor som är utlandsfödda säger: "Vi kommer inte att klara välfärden utan arbetskraftsinvandring." Det tror jag att vi kanske är överens om. Ett av de effektivaste och viktigaste sätten att få in utlandsfödda personer i arbete är genom att ungdomar kommer in i arbete tidigt. Det handlar också om att egenföretagare och sådana som jobbar utifrån RUT och ROT, med egna företag och med personal, får möjlighet att utveckla detta. Det är väldigt

många som är utlandsfödda bland dem som har startat sina företag inom RUT- och ROT-systemet.

Det är naturligtvis också så att många ungdomar har kommit in i arbetslivet tack vare de låga sociala avgifterna för arbetsgivarna. Min enkla fråga är därför hur du motiverar att höja de sociala avgifterna för ungdomar och dessutom försämra för RUT och ROT, Maria Ferm. På vilket sätt skulle det öka antalet jobb i Sverige, och då i förlängningen förbättra migrationen?

Anf. 47 MARIA FERM (MP) replik:

Fru talman! Jag tackar Roland Utbult för frågan, som förvisso inte rör migrationslagstiftningen men ändå är viktig att ta upp.

Den åtgärd du beskriver, Roland Utbult, nämligen sänkta arbetsgivaravgifter för unga, är någonting som bevisligen har varit en väldigt ineffektiv åtgärd just när det gäller att skapa nya jobb. För både unga och nyanlända finns det många andra saker som är viktiga – och viktigare – att satsa resurser på.

När det gäller nyanländas möjligheter att komma in på arbetsmarknaden skulle jag vilja lyfta fram det Ylva Johansson har presenterat, det som kallas snabbspår för nyanlända. Det handlar om att man med hjälp av arbetsmarknadens parter på olika sätt, genom tidiga insatser, får in människor på arbetsmarknaden.

Vi vet att det är många som kommer hit och har utbildningar inom bristyrken; 24 procent av dem som kommer hit har eftergymnasial utbildning redan när de kommer. Det finns många människor som kommer hit med viktiga erfarenheter som vi bör bli mycket bättre på att ta till vara. Det är ett av de förslag regeringen redan har presenterat, och nu kommer vi snart att kunna se fram emot en budget där ännu fler förslag kommer. De handlar om att förbättra och snabba på etableringsprocessen när det gäller nyanlända i samhället.

Över huvud taget tror jag att det är viktigt att vi får till en debatt just om hur etableringen kan påskyndas och förbättras. Jag tycker att det vore bättre om till exempel Kristdemokraterna fokuserade betydligt mer på den typen av förslag snarare än på förslag som skulle försvåra livet för dem som kommer hit eller syftar till att göra migrationspolitiken mer restriktiv.

Anf. 48 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Fru talman! Tack för svaret, Maria Ferm! Anledningen till att jag ställde frågan om jobben är att du sa att vi måste skapa fler jobb. Sedan är det väl så att allt egentligen hänger samman. Det gör ju det. Det är ett flagrant svek från Stefan Löfven att han lovade att inte röra RUT och ROT, och ändå försämras det. Det är något ni har ställt upp på, naturligtvis livligt påhejade av Vänsterpartiet.

Detta är viktiga områden för att skapa de jobb du talar om. Jag vet inte om du har hört ilskan hos människor där ute – ilskan från hantverkare och ilskan från ungdomar som fråntas stora möjligheter till arbete. Jag har hört hantverkarna där ute som tycker att det som händer är förfärligt, det vill säga att man försämrar det man lovade att inte röra. Det allra viktigaste är dock naturligtvis att människor kommer in i arbete, får en försörjning och kan bidra till samhället – så som de allra flesta vill.

Jag undrar bara om du har hört någonting av den ilska som finns där ute bland dem som känner att de fräntas stora möjligheter till arbete, Maria Ferm.

Anf. 49 MARIA FERM (MP) replik:

Fru talman! Jag har främst hört många människor uttrycka sin glädje över att regeringen på allvar vill satsa stort på att öka bostadsbyggandet. Det är någonting vi vet har varit eftersatt under lång tid, och vi tar nu tydliga steg för att bygga fler bostäder.

Det är generellt sett väldigt välbehövligt, inte minst i en tid då många människor kommer till Sverige – men även över huvud taget, eftersom vi har bostadsbrist i en majoritet av landets kommuner. Vi har många unga som behöver kunna hitta en bostad för att flytta hemifrån. Den typen av satsningar bidrar också till en stark ekonomisk utveckling i Sverige – det skapar jobb – och är dessutom väldigt viktigt just nu.

När det gäller nyanländas möjligheter att komma in i samhället finns även många andra saker vi behöver komma till rätta med, inte minst att alla Sveriges kommuner behöver ta ansvar för mottagandet för att påskynda etableringen. I dag vet vi att många under lång tid tvingas vänta på anläggningsboenden som ligger väldigt avskärmat och isolerat från resten av samhället. Människor kan då inte komma ut, etablera sig och hitta en bostad och ett arbete. Därför är det viktigt att alla Sveriges kommuner hjälper till, att Migrationsverket kan börja bygga bostäder i statlig regi och – såklart – att vi får fart på bostadsbyggandet över huvud taget i Sverige. Det är just det reformerna syftar till.

Anf. 50 MIKAEL CEDERBRATT (M):

Fru talman! Jag ska bara justera mina yrkanden så att de blir korrekta. När det gäller SfU11 yrkar jag bifall till reservation 8, och när det gäller SfU13 yrkar jag bifall till reservation 4.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 14.)

§ 7 Alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksfrågor

Socialutskottets betänkande 2014/15:SoU6
Alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksfrågor
föredrogs.

Anf. 51 HANS HOFF (S):

Fru talman! Det finns i Sverige uppskattningsvis ½ miljon människor som missbrukar eller är beroende. Majoriteten av dessa ca 330 000 människor har alkoholproblem. 77 000 människor använder narkotika, och omkring 30 000 människor bedöms ha ett gravt och allvarligt narkotikamissbruk. Ca 65 000 människor är läkemedelsberoende, och ca 10 000 använder dopning regelbundet. Årligen bedöms nästan 3 000 människor dö till följd av sitt missbruk.

Fru talman! Åtta av tio våldsbrott är alkoholrelaterade. De allra flesta som missbrukar har en familj. Det innebär att ca 20 procent av alla barn och vuxna berörs i sin vardag av någon närstående som missbrukar. Minst 60 000 barn i Sverige har en förälder med allvarliga missbruksproblem. De mänskliga tragedierna av detta går inte att överskatta.

Våra gemensamma kostnader för missbruk i form av skattepengar är helt enorma. Samhällskostnaderna för missbruk uppskattas till 150 miljarder kronor per år, varav en stor del, drygt 130 miljarder kronor, avser den somatiska vården i landstingen, kostnader för polis, kriminalvård och rättsväsen. Ca 17 miljarder satsas på missbruksvård av socialtjänst och sjukvård. Till detta ska läggas samhällets kostnader och inte minst mänskligt lidande av rökning. Socialstyrelsens rapport Registeruppgifter om tobaksrökningens skadeverkningar från 2014 visar att 800 000 människor i Sverige insjuknat på grund av rökning de senaste åtta åren och att nästan 100 000 människor i Sverige under de senaste åtta åren dog av rökning.

Fru talman! Det är så glädjande och så oerhört viktigt att alla riksdagens partier står bakom de målsättningar som är uppsatta vad gäller dessa frågor. Ett gemensamt övergripande mål är ett samhälle helt fritt från narkotika och dopning. Det innebär en nolltolerans mot narkotika och dopning. Detta ska inte finnas i Sverige.

Ett annat gemensamt övergripande mål är minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol. Det innebär att vi ska förhindra all skadlig alkoholkonsumtion genom att minska skadliga dryckesvanor och konsumtionen av alkohol.

Ytterligare ett gemensamt övergripande mål är ett minskat tobaksbruk. Det innebär att vi vill minska allt tobaksbruk och förhindra att minderåriga börjar använda tobak.

Fru talman! När det gäller tobaksrökning noterar socialutskottet med tillfredsställelse att regeringen ställer sig positiv till initiativet om ett rökfritt Sverige 2025. Innebörden av detta är att rökningen 2025 ska vara starkt reducerad och inte längre utgöra ett dominerande folkhälsoproblem. Nu pågår ett utredningsarbete som ska lämna förslag till hur vi i Sverige ska genomföra EU:s tobaksproduktsdirektiv. Ett flertal frågor utreds nu, bland annat dold försäljning, neutrala förpackningar, hälsovarningar, ålderskontroller, tillståndsplikt för försäljning, rökfria miljöer, frågor om snus med mera. Det är viktiga frågor som Sveriges riksdag kommer att ta ställning till framöver.

När det gäller alkoholfrågor finns i betänkandet förslag från Moderaterna och Centerpartiet om att på prov i tre län möjliggöra gårdsförsäljning av öl, vin och cider. Sverigedemokraterna vill öppna upp för gårdsförsäljning.

Socialutskottet delar statsrådet Gabriel Wikströms bedömning av de utredningar som gjorts, nämligen att det inte är möjligt att begränsa försäljning så att enbart svenska vinproducenter skulle kunna sälja mindre kvantiteter av sitt egenproducerade vin eftersom detta skulle strida mot EU:s regler om diskriminering. För att undvika diskriminering krävs att de svenska försäljarna får sälja alla typer av alkoholprodukter som produceras lokalt och att de även får sälja liknande produkter från alkoholproducenter i övriga EU-länder. En sådan ny försäljningskanal till privatkunder skulle

riskera Systembolagets monopol, vilket är vårt absolut viktigaste verktyg i alkoholpolitiken.

När det gäller familjeklassning av narkotika handlar det om på vilket sätt nya narkotiska substanser snabbare ska kunna klassas som narkotika. Ett sätt skulle kunna vara att familjeklassa hela narkotikaklassade grupper av ämnen som har gemensam grundstruktur. Folkhälsomyndigheten och Läkemedelsverket förordar en fortsatt klassning ämne för ämne. Frågan har utretts under flera år utan att man hittat ett rättssäkert sätt att göra detta på. Vissa förbättringar har gjorts med förstörandelagen och genom att tiden från det att nya substanser upptäcks till att de narkotikaklassas har minskats. Det tar dock alltför lång tid i dag, och våra rättsvårdande myndigheter måste ges bättre verktyg för att kunna bekämpa denna typ av nya droger.

I ett frågesvar till riksdagen den 3 mars meddelar regeringen att man kommer att låta utreda hur vi på ett bättre sätt än i dag både snabbt och rättssäkert kan förbjuda dessa substanser. Att regeringen tar tag i frågan är självklart väldigt bra. Några veckor senare beslutar de borgerliga partierna och Sverigedemokraterna i socialutskottet att riksdagen ska ge till känna till regeringen att tillsätta den utredning som regeringen tre veckor tidigare sagt att man ska tillsätta. Jag finner ingen anledning att politisera detta i nuläget utan kan bara konstatera att vi alla är angelägna om att komma till rätta med problemet.

Fru talman! I gårdagens Hallands Nyheter presenterades en undersökning om ungdomars drogvanor i Varberg. Den är gjord under november och december förra året. Denna typ av undersökningar har gjorts i Varberg sedan 1996. Undersökningen har besvarats av 654 elever i årskurs 2 på gymnasiet. Drygt 16 procent av eleverna i årskurs 2 på gymnasieskolorna i Varberg har någon gång provat narkotika. Det är dubbelt så många som vid mätningen 2012 och tre gånger så många som vid mätningen 2009. Vanligast är cannabis, men även andra droger som kokain och heroin förekommer. Av svaren framgår också att 44 procent av eleverna kan skaffa narkotika inom 24 timmar utan att lämna Varberg.

Detta är inget som är särskilt unikt för just Varberg. Alla som talat med narkotikapoliser, fältassistenter, socialsekreterare och ungdomar kan berätta att det nu sker en liberalisering i synen på narkotika, framför allt vad gäller cannabis – detta i kombination med att en allt större del av narkotikahandeln flyttat ut på nätet. Kokain, heroin, amfetamin, cannabis och allt annat går att köpa på nätet med ett klick och levereras hem med posten. Denna kombination gör att vi har en rätt allvarlig situation att hantera. Här kommer ANTD-strategin att ha stor betydelse för hur vi tillsammans ska kunna vända denna utveckling.

Fru talman! Mot bakgrund av det till riksdagen anförda yrkar jag bifall till reservation 6 samt till betänkandets förslag i övrigt.
(Applåder)

Anf. 52 AMIR ADAN (M):

Fru talman! Vi debatterar i dag betänkande SoU6 som behandlar motioner från den allmänna motionstiden gällande alkohol, narkotika, dopnings- och tobaksfrågor.

Jag tänker i mitt anförande fokusera på bruket av narkotika, som blivit ett allt större problem i vårt samhälle.

Alldeles för många unga testar så kallade nya droger. Lagstiftning, myndigheters möjligheter och redskap behöver därför kontinuerligt ses över. I dag behöver vi ligga i framkant för att hänga med i den utveckling som sker. Men lagstiftningen släpar i vissa fall efter. Det kommer ständigt nya varianter av droger, och vi måste enligt lag klassificera substanser individuellt eftersom det hittills har ansetts vara det mest rättssäkra sättet att avgöra om substansen i fråga har sådana egenskaper och effekter som anges i narkotikastrafflagen. Detta medför att det i vissa fall kan ta flera månader innan en ny drog kan bli olaglig i Sverige. Under denna tid finns en stor risk att unga överdoserar och i värsta fall mister livet.

Ett alternativt sätt att få bukt med detta är att använda så kallad familjeklassning, det vill säga att klassa en hel grupp substanser och ämnen som har en gemensam grundstruktur. En fördel med det är att man kan klassa ämnen och substanser som ännu inte dykt upp på den illegala narkotikamarknaden. Det är helt enkelt ett sätt att ligga i framkant.

I samband med beredningen av motionerna har utskottet denna gång fått information från bland annat Socialdepartementet och företrädare för Folkhälsomyndigheten, Läkemedelsverket, Tullverket och Polismyndigheten. Den bild som förmedlades var att något behöver göras så fort som möjligt, men man var inte helt överens om vägen framåt. Därför är det viktigt att regeringen utreder problemet med nätdroger brett och ser över frågan om familjeklassning men även överväger andra åtgärder, då det kan vara så att det behövs.

Nya designade droger riskerar att ta många ungdomars liv. Allt fler ungdomar har en mer liberal syn på droger och i synnerhet cannabis, och fler än tidigare menar att det inte är så farligt. I bland annat Västerås satsar man på att de som jobbar med unga ska få utbildning i alkohol- och narkotikafrågor. Detta genomförs av Förebygggarcentrum men är finansierat via Folkhälsomyndigheten.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, gör årligen undersökningar av skolelevers drogvanor. De undersöker bland annat attityden till cannabis. I de senaste undersökningarna från 2013 och 2014 kan man se en liten uppgång bland de niondeklassare som ännu inte provat narkotika; just denna grupp har en ökad lust att prova.

Intresset för spice har växt den senaste tiden bland våra ungdomar. Spice är relativt billigt och enkelt att få tag på, speciellt via internet. Spice är en syntetisk variant av cannabinoider och en blandning av torkade växter som ger en effekt liknande cannabis. Inte sällan är riskerna dock större, då det handlar om modifierade versioner av mer välkända preparat. De är lättare att överdosera och kan ha mycket allvarliga biverkningar. Stora doser spice kan orsaka negativa effekter som till exempel kräkningar, ångest, panikanfall, oro, rastlöshet och psykotiska upplevelser. Enbart förra året noterades vid Giftinformationscentralen över 300 överdoseringar av spice.

Fru talman! Alliansregeringen genomförde under sin tid flera förbättringar för polisen, tullen, Folkhälsomyndigheten med flera samt förslag om strängare straff för narkotikabrott. Men det räcker inte. Vi behöver göra mer. Vi behöver ha en nationell samling mot nya designade droger och droger på nätet i syfte att rädda våra ungdomar.

Med dessa ord vill jag yrka bifall till utskottets förslag om att riksdagen riktar ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen utan dröjsmål

ska låta utreda problemet med nätdroger brett, vilket innebär att skyndsamt se över frågan om generisk klassning – familjeklassning – av narkotika men också att överväga andra åtgärder och återkomma till riksdagen med förslag. Jag yrkar dessutom bifall till reservation nr 4. Vi står även bakom vår reservation nr 1, men av tidsskäl väljer vi att inte yrka bifall till denna. (Applåder)

Anf. 53 CHRISTINA ÖSTBERG (SD):

Fru talman! Vi debatterar i dag socialutskottets betänkande nr 6. I betänkandet behandlas bland annat flera olika motioner som berör frågor relaterade till alkohol, narkotika, dopning och tobak.

En av dessa motioner behandlar frågan om en nollvision vad gäller skador på nyfödda barn som orsakas av alkohol och narkotika. Det är Sverigedemokraternas åsikt att det är samhällets skyldighet att arbeta för att minimera de alkohol- och narkotikarelaterade skadorna på nyfödda barn. Att barn skadas av att deras mammor dricker alkohol eller missbrukar narkotika under graviditeten är mycket allvarligt.

Moderns levnadsomständigheter och levnadsvanor har betydelse för fostrets tillväxt och utveckling samt risken för komplikationer vid förlossningen. Användning av tobak, alkohol eller narkotika är förknippad med en högre risk för både dödföddhet och spädbarnsdödlighet. De flesta mödrar slutar att röka eller dricka alkohol när de vet att de är gravida, det vill säga redan före det första besöket på mödravårdscentralen. I de flesta län har det blivit en inarbetad rutin inom mödrahälsovården att screena för riskbruk av alkohol.

Fru talman! Många förbättringar har skett för att skador på ofödda orsakade av alkohol eller narkotika ska minimeras. Fast om ett enda barn föds med skador som orsakats av moderns missbruk är det ett barn för mycket. Vi sverigedemokrater vill därför se att ytterligare åtgärder vidtas för att främja en alkohol- och narkotikafri graviditet. Vi tror att ökade informations- och utbildningsinsatser kan spela en stor roll för att ytterligare förbättra situationen och arbeta för den nollvision som vi eftersträvar vad gäller alkohol- och narkotikarelaterade skador på nyfödda.

Vi sverigedemokrater vill skydda det ofödda barnet genom att hjälpa deras mammor att leva hälsosamt och avstå från alkohol och narkotika under graviditeten. Därför ställer vi oss bakom KD:s motion 2014/15:1393 om alkohol- och narkotikafri graviditet.

Fru talman! På senare tid har det blivit vanligare med lokala vinodlingar i Sverige. Vi ser positivt på att en ny hantverkstradition håller på att etablera sig i landet sedan monopolet för tillverkning av alkoholhaltiga drycker avskaffades. För att denna verksamhet ska kunna växa anser vi att det är nödvändigt att gårdsförsäljning av lokalt producerade alkoholhaltiga drycker tillåts även här i Sverige. Det är därför olyckligt att detaljhandelsmonopolet används som motiv till att inte tillåta lokala alkoholproducenter att själva sälja sina produkter på sina gårdar.

Diskussionen har främst gällt huruvida gårdsförsäljningen skulle strida mot EU-regler eftersom utländska producenter också skulle ha rätt att på motsvarande sätt konkurrera med Systembolaget. Vi kan inte se att det skulle finnas något juridiskt hinder i EU:s regler, eftersom EU:s konkurrenskommissionär för kommissionens räkning har konstaterat att försäljning av lokalt producerade alkoholdrycker direkt till konsument inte

skulle utgöra ett undantag från Systembolagets ensamrätt, vilken inte skulle riskera att utmanas på grund av de lokala svenska småproducenternas begränsade tillträde till marknaden.

Fru talman! Vi kan inte heller se att gårdsförsäljning i den form som den är tänkt skulle leda till några betydande folkhälsopolitiska problem. Även regeringen har konstaterat detta, som när hälso- och sjukvårdsministern senast debatterade frågan i en interpellationsdebatt i kammaren den 10 mars. Vi yrkar därför på att i enlighet med vår motion 2014/15:1015 tillåta gårdsförsäljning av lokalproducerat öl, vin och cider.

Fru talman! Ett av de mest effektiva sätten att förbättra folkhälsan är att kraftfullt motverka tobaksbruket. Arbetet med att bekämpa tobaksbruk och framför allt illegala handlingar kopplade till tobak, såsom illegal handel med cigaretter, är viktigt för oss sverigedemokrater, eftersom det berör såväl individens hälsa och folkhälsan i allmänhet som bekämpning av kriminalitet.

Tobakslagen förbjuder inte i nuläget återförsäljare att äga eller förvara cigaretter för vilka punktskatt inte har erlagts. Vi anser att det borde vara rimligt att kunna bestraffa dessa återförsäljare genom att straffa detta innehav. Det skulle också innebära att vi statuerar ett viktigt exempel om att det inte är okej med illegal handel av cigaretter. Med anledning därav ställer vi oss bakom motion 2014/15:2579 av Jan R Andersson och Lars Hjalmered från Moderaterna, som begär ett tillkännagivande om den illegala handeln med cigaretter.

Jag vill också passa på att yrka bifall till reservationerna 2, 3 och 5.
(Applåder)

Anf. 54 STEFAN NILSSON (MP):

Fru talman! Jag tänker tala mest om rökning i mitt anförande. Rökning är ett av våra största folkhälsoproblem. Rökningen har minskat under en rad år, men trots det dör ungefär 30 personer per dag som en konsekvens av rökning.

Det är tio år sedan Sverige införde rökförbud på restauranger, vilket blev en vinst för de flesta, för majoriteten som inte röker, för dem som ville sluta röka och för restaurangerna. Det är viktigt att vi nu här i riksdagen tar ett nytt steg för att minska rökningen ytterligare.

Statsrådet Gabriel Wikström, med ansvar för bland annat folkhälsofrågorna, har flaggat för att regeringen nu vill utreda skarpare åtgärder för att minska rökningen. Han har särskilt lyft fram tre viktiga områden: fler rökfria allmänna platser, exponeringsförbud av cigaretter i butiker och neutrala förpackningar. Han öppnar också för att sätta år 2025 som mållår för ett rökfritt Sverige.

Personligen anser jag att rökfrågan är en av de allra viktigaste drogfrågorna. Som jag nämnde nyss dör massor av människor varje dag av effekterna av rökning inklusive passiv rökning. Rökningen begränsar också friheten för hundratusentals personer med allergi och astma.

Tobaksrökning är också en viktig inkörsport till haschrökning. Det är få som börjar röka hasch som inte först har rökt cigaretter. Dessutom finns det en klar koppling mellan rökning, alkohol och droger generellt. Det gamla talesättet att summan av lasterna är konstant stämmer inte. Det är snarare så att ju fler droger man använder, desto större är risken att man provar ytterligare droger.

Fru talman! Jag ser fram emot den behandling av åtgärder för att minska rökningen som vi kommer att ha framöver i utskottet och här i kammaren. Jag hoppas att vi kan hitta breda politiska lösningar och flera olika verktyg för att minska rökningen och dess skadeverkningar.

Jag vill också ta upp två andra frågor. Den ena är sprututbyte för narkomaner. Det är väldigt positivt att flera landsting och regioner valt att införa program med sprututbyte, där det går att byta ut använda sprutor mot rena. Många landsting vill införa det, och det bör uppmuntras.

Att förebygga spridning av hiv och hepatit är en hälso- och sjukvårdsfråga. Därför bör landstingen få möjlighet att införa det på egen hand. Det som i praktiken är ett kommunalt veto mot införande av sprututbyte behöver tas bort.

Slutligen några ord om alkoholfrågan. Finns det någon enskild faktor som avsevärt skulle minska våldet inom familjen, mot barn och kvinnor, är det en minskning av alkoholbruket i samhället.

I Sverige och här i riksdagen finns det en bred enighet om alkoholfrågans vikt, både som en social fråga och en folkhälsofråga. Det är positivt, och det krävs en fortsatt förbättrad politik på alkoholområdet. Den behöver sikta på att minska bruket bland riskgrupper, minska totalkonsumtionen och att förbättra missbrukarvården.

Fru talman! Jag yrkar bifall till socialutskottets förslag förutom på punkt 10, där jag yrkar bifall till reservationen från S, MP och V.
(Applåder)

Anf. 55 ANDERS W JONSSON (C):

Fru talman! Den här debatten handlar om de mer än 100 förslag inom området alkohol, narkotika, dopning och tobak som lades fram under allmänna motionstiden i höstas. Jag vill för Centerpartiets del yrka bifall till reservation 4.

Att få ett samhälle som är fritt från narkotika och dopning och med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol tillsammans med ett minskat tobaksbruk är en av de absolut viktigaste utmaningarna vi har för att förbättra hälsan i vårt land. Det är också helt avgörande om vi ska ha råd att klara av välfärden i framtiden.

Det läggs ned väldigt mycket jobb för att nå det målet i kommuner, landsting och stat och inte minst i det civila samhället från alla frivilligorganisationer. Den statliga delen av det jobb vi diskuterar i dag styrs genom en ANDT-strategi som riksdagen antog i mars 2011. Den gäller från 2011 fram till och med 2015.

Inför diskussionen om en ny strategi har Statskontoret fått i uppdrag att utvärdera de gjorda satsningarna. Den utvärderingen kommer ganska snart, och sedan ska regeringen förhoppningsvis återkomma med ett förslag till ny ANDT-strategi.

Det finns en enighet om målen men även till stor del om de medel som ska användas. Det visar inte minst de motioner som vi har att debattera i dag. Det kan därför vara lite svårt att se var de politiska skiljelinjerna går på politikområdet.

Vad gäller alkohol ser vi en glädjande utveckling i Sverige. Den totala alkoholkonsumtionen minskar. Inte minst bland ungdomar är det tydligt. Det är en trend som hållit i sig i flera år. Den har dessutom pågått under en tid då alkoholreklamen har flödat över oss alla i alla medier. Trenden

har pågått under en tid då det blivit tillåtet att ta med sig mycket stora alkoholmängder från andra länder och det dessutom har blivit fritt fram att beställa alkohol via internet.

Det betyder inte att det saknas utmaningar. Det handlar för det första om hur vi kan förstärka de positiva trender som vi i dag ser i Sverige. För det andra handlar det väldigt mycket om att arbeta på EU-nivå där man i fler och fler länder i dag får upp ögonen för vad vi i Sverige under en lång tid har sett. Alkohol är inte en handelsvara som andra, utan den är behäftad med en lång rad betydande negativa hälsokonsekvenser. Det handlar för det tredje om att se till att de människor som är fast i ett alkoholberoende får bättre tillgång till behandling.

Vad gäller narkotika är trenden inte lika positiv. Användningen ökar, om än från internationellt sett ganska låga nivåer. Medan dödligheten i många europeiska länder har stabiliserats och till och med börjat minska ser vi i Sverige det motsatta. År 2013 slog vi rekord i antalet döda av narkotika.

Här är det förebyggande arbetet mycket viktigt. Det handlar om att minska tillgången till narkotika. Inte minst är ökningen av nätdroger oroväckande. Vi har under flera år hört hur enkla lösningar av typen familjeklassning har lyfts fram.

När socialutskottet skulle behandla ärendet bjöd vi in forskare för att få en bred belysning av problemet. Den diskussionen resulterade i att riksdagen i dag förhoppningsvis kan göra ett tillkännagivande för att skynda på regeringens arbete med att minska inflödet av nätdroger.

För Centerpartiet är det också självklart att säga nej till legalisering av cannabis. Men än viktigare är att stödja det breda förebyggande arbetet med alltifrån stärkt elevhälsa till att stötta det civila samhället.

De människor som drabbas av beroendesjukdom ska självklart ha rätt till vård och behandling, som i likhet med all annan vård och behandling är baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Att till exempel förebygga blodsmitta genom fungerande sprututbytesprogram i hela landet är, liksom att det ska finnas tillgång till läkemedelsassisterad behandling av opiatberoende i hela landet, för oss en självklarhet. Att låta kommunerna ha veto mot sprututbytesprogram är lika absurt som att de skulle ha veto mot cytostatikabehandling av cancer.

På tobaksområdet har vi också en internationellt sett bra situation, men mycket återstår att göra här också. För snart tio år sedan ratificerade vi WHO:s tobakskonvention. Den förpliktar oss att vidta ytterligare åtgärder. Andra länder ligger, även om de har en högre frekvens av rökare, före Sverige. Många goda exempel från andra länder förtjänar ett ökat svenskt intresse. Det är därför min och Centerpartiets förhoppning att regeringen snart återkommer med förslag till riksdagen på ytterligare åtgärder för att nå målet att inga människor i vårt land ska bli sjuka på grund av rökning.

Fru talman! För Centerpartiet är förebyggande arbete viktigt. Varje människa som drabbas av sjukdom och död på grund av alkohol, narkotika, tobak och dopning är en för mycket. Därför är den här debatten viktig och än viktigare kommer den att bli när regeringen äntligen börjar komma med konkreta förslag som leder mot våra gemensamma mål.

(Applåder)

Anf. 56 KARIN RÅGSJÖ (V):

Fru talman! Under den förra regeringens åtta år vid makten kom Missbruksutredningens mycket ambitiösa slutbetänkande *Bättre insatser vid missbruk och beroende*. Jag kan konstatera att av utredningens 70 mycket skarpa förslag är det bara ett som ni i Alliansen omsatte i ett konkret förslag. Vi anser att den förra regeringens ambitioner inte riktigt låg i linje med behovet av insatser. Jag förväntar mig att den sittande regeringen tar ett helhetsgrepp om ANDT-frågan. Det behövs. ANDT-strategin behöver uppgraderas och gå hand i hand med en bättre politik på området. Det behövs helt enkelt ett helhetsgrepp.

Det talas om en nollvision mot narkotika, och det ställer vi oss alla bakom. Men jag vill också se en nollvision när det gäller antalet döda missbrukare i Sverige. Precis som Centerpartiet lyfte upp känns den visionen väldigt långt borta. År 2013 låg överdoserna på 15,9 procent när det gäller dödsfall i åldrarna 15 till 39 år. Snittet för EU var 3,5 procent. Vi har ett stort problem i Sverige som vi måste åtgärda. Det är inga lysande siffror för ett land som ofta klappar sig för bröstet. Och vi som har kritiserat den rådande politiken har ofta blivit satta i buren för legalisering, vilket förstås är helt fel. Man kan nämligen ha två tankar i huvudet samtidigt. Det tycker jag är bra.

Det ska bli intressant att se Statskontorets analys av utformningen av ANDT-politiken. Den väntar jag verkligen på. Jag är övertygad om att det behövs stora förändringar när det gäller de här frågorna. Och jag utgår från att den nya regeringens politik utgår från en bred analys byggd på forskning. Det kan aldrig vara fel.

Om vi tittar på motionerna kan vi se att det finns vansinnigt många motioner om gårdsförsäljning från Centerpartiet och Moderaterna. Det verkar vara den fråga som tickar på hos er. Alkohol är den farligaste drogen. Det ska vi inte glömma bort. Och genom gårdsförsäljning kan man också öppna dörren för att det där, enligt EU:s ramverk, måste säljas alkohol också från andra länder. Men det verkar ni inte ställa er bakom eller tro på, vilket är intressant.

När det gäller alkohol och graviditet är det oerhört bra att man inleder en större forsknings- och informationsinsats på området. Vi måste titta på det, exempelvis kopplingen som faktiskt finns mellan alkohol, graviditet och genetiska skador på barnet.

När det gäller familjeklassning av narkotika ska frågan nu utredas. Den har utretts tidigare. Ni i Alliansen satt vid makten i åtta år och såg utvecklingen. Det kan alltså inte vara någon big surprise för er att det ser ut som det gör just nu. Det förvånar mig lite att ni inte nöjer er med att det nu ska utredas. Vi hade en hearing där vi lyssnade på vad familjeklassning handlar om, och det är inte helt enkelt. Det finns en del komplikationer. Det måste man titta på.

Det var ni i Alliansen som var vid makten i åtta år. Det var ni som råddade de här frågorna. Därför blir jag lite förvånad över att ni verkar tänka: Nu kör vi! Det borde ni ha gjort under era åtta år. Ni borde också ha vetat om att det är två poliser i hela Sverige som sitter och tittar på nätet när det gäller handel av den här typen. Det är helt galet, och jag hoppas att det blir en förändring.

Grundstenen för att möta missbruk och beroende är en välfärd, en solidariskt finansierad välfärd. Nu hyser jag stort hopp till att den sittande

regeringen dammar av Missbruksutredningen och lyfter upp politik om alla de som får illa i missbrukets skugga. Det handlar om barn, tonåringar och vuxna. Anhörigperspektivet måste bli tydligare.

Barn till missbrukare får än i dag inte den hjälp som de borde få. Jag hade för länge sedan nöjet att vara med på en av Ersta Vändpunktens första kurser för barn till missbrukare. Det var väldigt länge sedan. Och tyvärr måste jag konstatera att det inte har hänt särskilt mycket i frågan. Vi måste göra något gemensamt där.

Den enskilt största förebyggande insatsen av betydelse är en fungerande förskola och skola. Elever som slutar grundskolan och inte har betyg för att gå vidare till gymnasiet går det tyvärr relativt illa för. Det utgör dessutom även en rekryteringsbas in i missbruk. Därför måste jag också lyfta fram att under era åtta år har de barn som farit illa i skolan inte fått det bättre. I vissa skolor är det ungefär 40 procent som går ut utan betyg och som inte går vidare till gymnasiet. Så är det. Det är de som får illa i dag. Men en bra och jämlik skola skapar en stabil grund.

Det förebyggande arbetet är oerhört viktigt. En forskare som heter Anders Tengström har arbetat mycket med Maria Ungdom i Stockholm. Det har visat sig att 80 procent av de ungdomar som söker sig till Maria Ungdom inte bara har missbruksproblem, utan de har också stora psykologiska, psykiatriska och sociala problem. De har en massiv problembild. Även deras föräldrar har en massiv problembild. Det finns alltså ett socialt arv, vilket man måste vara inne på tidigare. Man måste börja arbeta redan på mvc och bvc. Det räcker inte när barnen har blivit tonåringar. Då är det oftast för sent. Man måste göra något mycket tidigare.

Det finns också ett problem när det gäller det dolda narkotikamissbruket. I dag får vi nämligen inte tag på alla som skulle behöva hjälp. De kommer ofta till socialtjänsten när det har gått väldigt långt. Då har de redan skaffat sig en livssituation som är svår att åtgärda. Men allt går förstås att hjälpa.

En fråga som jag har fått prata om alldeles för mycket, alldeles för länge är sprututbyten. Den har varit på tapeten sedan 2006. Det har varit decennier av diskussioner. År 2015 är det 3 län av 21 som har sprututbytesverksamhet. Den kommunala vetorätten finns mot att landstinget inrättar sprututbytesverksamhet. Vi anser att den vetorätten bör avskaffas. Landstingen ska självklart kunna besluta själva om att inrätta sprututbytesverksamhet. Regeringen sägs jobba med frågan.

Fler ska kunna erbjudas ett liv utan hepatit och hiv. Det handlar om en jämlik hälsa för alla. Det handlar också om en möjlighet att fånga upp fler missbrukare. Sprututbyte är inte någon narkotikapolitisk åtgärd. Det är en hälsoverksamhet, en smittskyddsåtgärd. Det har vi sett senast genom Folkhälsomyndighetens gedigna arbete. Det finns särskilda föreskrifter, utfärdade av Socialstyrelsen, för hur man ska jobba. Det handlar inte om att dela ut sprutor i en kiosk. Det är ett mycket större och rigoröst arbete. Den som slutar missbruka ska kunna göra det utan kroniska sjukdomar. Man ska kunna få hjälp. Kvinnor behöver till exempel ofta gynekologisk hjälp. Och man ska kunna slussas vidare in i behandling om man vill det.

År 2013 rapporterade Folkhälsomyndigheten om ungefär 2 000 nya fall av hepatit C. Det märks fortfarande ingen minskning bland yngre, vilket är oerhört problematiskt, när det gäller smittspridning av hepatit C men inte heller när det gäller nyrekrytering in i missbruk. Samhället har

alldeles för lite kunskap om frågan. Och många injektionsmissbrukare, ungefär 50 procent, har hepatit C redan som 21-åringar.

Av dem som besökte Stockholms sprututbytesverksamhet, som vi verkligen fick kämpa för att få igenom, har ungefär 30 procent inte någon som helst kontakt med vare sig socialtjänst eller beroendevård. Det säger allt. Hur ska vi fånga upp dem?

Då kan rigoröst sprututbytesverksamhet vara ett sätt. Det är mot den bakgrunden som vi kommer att begära votering på vår reservation, yrkande 15 i motionen 2014/15:85. Det behövs inga fler utredningar och ingen långbänk om att upphäva kommunernas vetorätt. Det behövs bara en omröstning här och nu.

Låt landstingen själva fatta beslut om sprututbyte. Det här är en hälsofråga, ingenting annat.
(Applåder)

Anf. 57 EMMA HENRIKSSON (KD):

Fru talman! Det förebyggande arbetet i fråga om alkohol, narkotika, dopning och tobak som alliansregeringen under ledning av Maria Larsson initierade ledde fram till att riksdagen i mars 2011 beslutade om en samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken. Det är glädjande att kunna konstatera att det strategiska arbetet har gett resultat.

Även om Karin Rågsjö tog i från tånglarna när hon sa att ingenting har gjorts är det ändå bra att hon också lyfter fram flera av de viktiga initiativ som alliansregeringen tog, inte minst arbetet med att utveckla det sociala och psykosociala stödet till familjer med missbruksproblem och med att kartlägga gravida med drog- och missbruksproblem. Det är en grundläggande förutsättning för att kunna minska skadeeffekterna.

Det gemensamma övergripande målet för ANDT-politiken är ett samhälle fritt från narkotika och dopning med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk. Det innebär en nolltolerans mot narkotika och dopning och att man minskar tobaksbruk och förhindrar att minderåriga börjar använda tobak samt att man förhindrar all skadlig alkoholkonsumtion bland annat genom att minska konsumtionen och skadliga dryckesvanor.

Regeringens åtgärdsprogram för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2014 är det fjärde sedan ANDT-strategin beslutades. Här konkretiserades ett statligt uppdrag och satsningar under budgetåret för att nå målen i strategin. Avsikten är att det statliga stöd som lämnas för detta arbete i så stor utsträckning som möjligt ska gå till långsiktiga satsningar som ska göras i bred samverkan för att nå de uppsatta målen. Om jag har fått rätt uppgifter har åtgärdsprogrammet för 2015 precis presenterats.

Även om det är för tidigt att slå fast några tydliga effekter av de insatser som har gjorts inom strategin visar de data som vi hittills har haft tillgängliga på en väldigt positiv utveckling.

Det långsiktiga arbetet med tydliga mål har underlättat en ökad samordning mellan olika huvudmän och sektorer. Samhällets mål har tydliggjorts, och en rad olika insatser har initierats. Kontinuitet och långsiktighet är viktigt. Det är därför angeläget att aktörer på nationell, regional och lokal nivå fortsätter att prioritera insatser för att nå strategins mål.

Fru talman! Vi hörde redan i tidigare inlägg här att summan av lasterna inte är konstant, och jag instämmer i det. Tvärtom är det ofta så att användningen av en drog bidrar till en ökad användning av en annan. Det finns intressanta samband mellan olika droger. Om vi lyckas få ned användandet av en substans ökar det inte någon annanstans.

Totalkonsumtionen i hela befolkningen har ökat något jämfört med året innan, men trenden över flera år har varit nedåtgående. Sverige har på en del områden gått emot den allmänna ökningstrenden i Europa, till exempel när det gäller så kallad intensivkonsumtion av alkohol bland unga. Andelen som prövat, använder narkotika eller röker har minskat under 2000-talet. Detta gäller både för kvinnor och för män, vilket är glädjande. Genomförandet av rökfria miljöer fick en påverkan på exponering av tobaksrök hos arbetstagare och har bidragit till den minskningen. Även om utvecklingen har gått i rätt riktning ligger användningen fortfarande på en alltför hög nivå.

Åtgärder för att minska tobaksbruket är viktigt för att förbättra folkhälsan. Inom sjukvården är rökavvänjning en av de mest effektiva metoderna. Därför är fortsatta hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärder riktade såväl till barn och unga som till vuxna angelägna.

Den samlade slutsatsen är att utvecklingen under strategiperioden har varit positiv i förhållande till de mål som vi gemensamt har satt upp. Särskilt viktigt i det långsiktiga arbetet är förstås ungdomars konsumtion.

Alltsedan mitten av 2000-talet har årskonsumtionen mätt i liter ren alkohol varit nedåtgående bland pojkar i årskurs 9 och befinner sig nu trots en marginell ökning – enligt den senaste mätningen från förra året – på de lägsta nivåerna sedan 1970-talet. Bland flickor i samma årskurs verkar nedgången ha avtagit något, men vi landar ändå på siffror som inte har uppnåtts sedan mitten av 80-talet. I gymnasiets årkurs 2 har nivåerna sjunkit kraftigt sedan 2006.

Andelen hög-, risk- och intensivkonsumenter av alkohol följer samma trend. Sammantaget visar årets siffror på i stort sett oförändrade historiskt sett låga nivåer. I de två senaste undersökningarna kan vi också se att andelen rökare bland flickor har minskat. Det innebär för första gången att flickor och pojkar ligger på ungefär samma nivå i gymnasiets årskurs 2.

Användningen av narkotika håller sig tämligen konstant med variationer mellan 5 och 10 procent per år när det gäller ungdomar i årskurs 9 som någon gång provat narkotika. Det är ungefär det dubbla antalet jämfört med gymnasiets årskurs 2 – detta trots den kraftigt ökade tillgången på nättdroger.

Fru talman! Det kanske inte underlättar för oss när vi ska bortförklara varför vi inte lyckades hålla våra nyårslöften, men det är ändå glädjande för folkhälsan att konstatera att summan av lasterna inte är konstant.

Trots att det på det stora hela är en positiv utveckling finns det också en del orosmoln. Det är 400 personer som dör av narkotika varje år i Sverige. Det är fler än vad som omkommer i trafiken. Trots det finns det krafter som strävar efter en liberalisering, lik den vi har sett i en del andra länder. Skulle det få fäste i breda grupper också hos oss riskerar det att påverka ungdomars attityder. Det är någonting som vi måste vara väldigt vaksamma på, och det bemöter vi bäst med kunskap.

Vi kristdemokrater – både partiet och vårt ungdomsförbund – är tydliga motståndare mot legalisering och avkriminalisering även för eget bruk. Att

ökad tillgänglighet skulle leda till minskad narkotikaanvändning och mindre skadeverkningar finns det inget stöd för.

Ett annat stort orosmoln är den explosiva ökningen av tillgängliga substanser via näthandel. Handeln över internet med missbrukssubstanser som är snarlika narkotika men ännu inte klassade som det, så kallade nätdroger, är ett stort och alltmer växande problem. Sedan riksdagen behandlade frågan för ganska precis ett år sedan har näthandeln fortsatt att öka, men vi har också fått ny kunskap. Det var därför som vi i utskottet kallade in experterna ännu en gång för att höra vad man har lärt sig under det senaste året.

Det är också detta som föranleder att vi i utskottet har en majoritet för ett tillkännagivande för att regeringen verkligen ska lyfta fram den här frågan. Även om det uppstod en diskussion tidigare i debatten om att regeringen redan har en utredning på gång blir jag orolig när ministern i ett frågesvar konstaterade att den variant som vi i dag använder oss av är den mest rättssäkra. Är man så säker på sin sak är jag rädd för att det arbetet inte kommer att leda fram till det djupa, genomgående arbete som behövs för att ytterligare skynda på processen med att drogklassa det som vi betraktar som droger.

Fru talman! Slutligen vill jag säga någonting om gårdsförsäljning. Det gläder mig att statsrådet fortsätter att värna om det svenska monopolet eftersom vi vet att det är ett av de viktigaste verktyg som vi har för att minska alkoholkonsumtionen.

Att kunna köpa en flaska lokalproducerat vin på ett ställe är inte något problem som riskerar folkhälsan, men om det riskerar vårt alkoholmonopol vet vi att det skulle kunna få förödande konsekvenser. Därför var statsrådet Maria Larsson på sin tid noga med att vi inte skulle riskera det som är ett av våra viktigaste verktyg. Jag är glad att det nuvarande statsrådet vidhåller den principen.

Med det, fru talman, vill jag yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på motionerna.

(Applåder)

Anf. 58 KARIN RÅGSJÖ (V) replik:

Fru talman! Det här är frågor som både du, Emma, och jag är intresserad av. Jag tänkte fråga dig om näthandeln. KD hade ansvar för Socialdepartementet i åtta år, och ni måste ha sett att näthandeln inte ökade från och med oktober 2014 utan redan var starkt igång. Varför satte ni inte ned foten tidigare och gjorde någonting riktigt av det? Först nu när ni är i opposition går ni ut och säger att nu måste det göras någonting. Det känns inte okej, måste jag säga, speciellt som det redan är på gång. Jag tycker att man ska stå för att man styrt landet i åtta år men inte fixat den här frågan och säga att nu gör vi det tillsammans. Det var det första.

Det andra handlar om att ni, som sagt, hade ansvar för Socialdepartementet och måste ha sett att antalet dödsfall i gruppen injektionsmissbrukare ökade starkt under de åren. Jag undrar varför ni inte försökte göra någonting mer åt det. Jag vill gärna veta det för att kunna gå vidare med de här frågorna.

Det är jättebra att alkoholkonsumtionen har sjunkit. Det är fantastiskt bra. Någonting som jag ändå undrar över är varför Alliansen inte tittar lite mer på hur man ska lägga om det förebyggande arbetet, exempelvis för att

nå de barn och ungdomar som – ursäktat uttrycket – åker dit. Det är ju inte alla ungdomar som blir missbrukare, utan man kan forskningsmässigt se att det är en viss typ av ungdomar som far illa i skolan och så vidare.

Det är mina frågor till dig, Emma.

Anf. 59 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Fru talman! När vi kallade in experterna för att få veta lite mer om utvecklingen av nätdroger under den absolut senaste tiden fick vi, också den här gången, höra att ökningen fortsätter. Jag tror att de använde termen explosionsartat, det vill säga att det inte är en liten, konstant ökning år för år, utan kurvan är i det närmaste exponentiell. Nätdrogerna har alltså ökat rejält.

När vi hade regeringsansvaret för de här frågorna tog vi frågan om nätdroger på oerhört stort allvar. Vi har i dag en av Europas absolut snabbaste hanteringar när det gäller att narkotikaklassa nya preparat. Det är såklart positivt, men vår ambition är inte bara att vi ska vara snabbare än alla de andra utan att vi ska vara så snabba att inte en enda ungdom får tag i någonting som de sedan avlider av för att vi inte har ännu bättre system för narkotikaklassning.

När vi hanterade frågan i utskottet förra året var den samlade bedömningen bland experterna, de berörda myndigheterna, att en familjeklassning skulle innebära en förlängning av processen med att kriminalisera. Nu har det kommit ny kunskap. Att anklaga den förra regeringen för att den inte tog till sig kunskap som då inte fanns på bordet är lite märkligt.

Vi är beredda att gå så långt vi behöver. Varje dag vi kan tjäna in kan innebära ett räddat liv.

Anf. 60 KARIN RÅGSJÖ (V) replik:

Fru talman! Låt mig återgå till familjeklassningen. Den kunskap vi fick oss till godo vid den senaste hearingen var väl ingen superny kunskap. Det kan inte ha varit ny kunskap för er heller, Emma Henriksson. Det är kunskap som funnits ganska länge. Därför undrar jag: Om ni hade den kunskapen, varför ökade ni inte till exempel antalet poliser genom era kompisar i Justitiedepartementet? Varför är det bara två poliser i hela Sverige som har suttit och kontrollerat näthandeln? Det är skrämmande.

Jag tycker inte att ni gjorde tillräckligt, och därför blir det extremt underligt när ni säger att vi nu minsann ska trycka gasen i botten. Maria Larsson packade väskorna i september 2014, vilket inte är så särskilt länge sedan.

Sedan undrar jag fortfarande varför ni, som ändå hade ansvar för Socialdepartementet, inte tittade på det ökande antalet dödssiffror, som inte heller är någon nyhet. Ökningen pågick under ett antal år då ni satt vid makten. Jag ser heller inga jättejupa spår i de motioner som ni nu har väckt i den här frågan. Man går ju från någonting och in i någonting. Vi går från en period på åtta år när ni hade makten och in i någonting annat. Vi ska försöka att tillsammans göra någonting åt dessa problem.

När ni nu diskuterar de här frågorna låter det som om ni har drabbats av kraftig minnesförlust. Ni hade trots allt ansvaret i åtta år.

Anf. 61 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Fru talman! Det förvånar mig något att Karin Rågsjö har ett så selektivt minne vad gäller den information som gavs vid den hearing vi hade i utskottet. De som var närvarande i år, men också förra året, kunde konstatera att myndigheterna, de ansvariga inom bland annat tullen, har ny kunskap sedan förra året. Den kunskapen måste vi ta till oss.

Det som gjort mig och mina kamrater i Alliansen lite bekymrade är den säkerhet med vilken den nu ansvariga ministern säger att vi i dag har det mest effektiva systemet. Därför är det angeläget att riksdagen skickar en uppmaning till regeringen att den skyndsamt, utan dröjsmål, måste titta på alla möjligheter som finns. Varje dag som vi kan vinna på att narkotikaklassa preparat kan innebära räddade liv. Vi får inte tumma på någonting bara för att den kunskap vi tidigare hade sa att det inte var den bästa vägen framåt. Om det finns ny kunskap som säger att det kanske finns en ännu bättre väg framåt måste vi vara beredda att ta till oss den.

Vad gäller det förebyggande arbetet delar jag Karin Rågsjös oro över de barn som växer upp under förhållanden som innebär att de mycket väl kan riskera att trilla dit. Det är därför vårt fokus varit på det förebyggande arbetet, på stödet till familjer, både det sociala och det psykosociala. Det handlar om det direkta stödet till den som är i missbruk och är förälder men också om det förebyggande arbetet.

Vi kommer ganska snart att få en utvärdering av vad som har fungerat bra och vad som behöver göras ännu mycket bättre. Det vi fick börja med var, precis som på så många andra områden, att göra en kartläggning för att få kunskap, för utan kunskap vet vi inte hur vi ska gå vidare med åtgärder. Vi nådde inte ända fram, men vi satte igång ett rejält arbete.

Anf. 62 BARBRO WESTERHOLM (FP):

Fru talman! Det råder politisk enighet om arbetet med ett förebyggande av missbruk av alkohol, narkotika och droger samt om arbetet med att minska bruket av tobak. Vi har en strategi som fortlöpande utvärderas och byggs på utifrån ny kunskap, nya rön. Statskontoret har just kommit med sin utvärdering, och Folkhälsomyndigheten kommer med en i höst. Precis som Emma Henriksson säger vill vi bygga på kunskap, och den forskning som finns utvecklar hela tiden arbetet.

Låt mig säga några ord om gårdsförsäljningen. Vi i Folkpartiet värnar om monopolet. Skulle monopolet brytas upp befarar vi en ökning av alkoholskadorna. I dag har det talats mycket om minskat bruk. Det finns dock en grupp där det finns anledning till oro över utvecklingen, och det är gruppen årsrika kvinnor. Det kommer vi tillbaka till i den debatt vi ska ha om äldrepolitiken. Det är den enda orossignalen om att siffrorna går åt fel håll.

När det gäller gårdsförsäljningen tycker vi att man har nått en rimlig lösning: att man kan köpa produkterna i närheten av den gård där de tillverkas. Man kan också beställa varorna. Man slipper alltså kånka dem långa vägar utan kan få dem från sitt lokala systembolag.

Familjeklassningen har ni ju debatterat här. Där hade vi en utfrågning som gav större bredd åt det problem vi måste lösa. Det här är inte juridiskt enkelt, men det är ett allvarligt problem som måste hanteras utan dröjsmål. Det är därför vi har gjort tillkännagivandet att regeringen skyndsamt ska gå vidare utifrån vad som kom fram vid utfrågningen.

Vi i riksdagen har tyvärr inte så god erfarenhet av en del tillkännagivanden. Det har dröjt väldigt länge innan man har åtgärdat dem. Man har till och med bara lagt dem till handlingarna för att det har gått så lång tid att frågan har ändrat riktning.

När det gäller sprututbytesprogram har Folkhälsomyndigheten gått ut och varit väldigt tydlig med vilka vinster det kan ge för den enskilda missbrukaren men också för samhället. Det här var något som vi i Läkare mot aids började driva på slutet av 80-talet – det är länge sedan. Vi såg det då som en hälsofrämjande insats. Att människor som redan är inne i ett dödligt hälsohot, narkotikamissbruk, också riskerar andra hälsohot som att smittas av hiv och nu även hepatit har blivit alltmer aktuellt. Här borde landstingen lyssna på Folkhälsomyndigheten och dess kunskapssammanställning.

När man började med den här verksamheten insåg vi att här går det inte att lägga upp någon dubbelblindstudie, som man gör när man prövar läkemedel. Det hade varit oetiskt. Man måste ta annan metodik i bruk för att visa värdet av en sådan insats, och nu är det tydligt visat.

Då har vi det kommunala vetot. Vi i Folkpartiet ser fram emot att regeringen aviserar att den ska lösa det problemet. Man ska inte kunna hindra landstingen från att införa sprututbytesprogram.

Till sist rökningen. Här har tagits upp siffror på hur många människor som dör av nya droger. Det är ytterligt allvarligt. Bara en människa som dör av en nät drog är en för mycket. Men det talas inte så mycket om att 8 000–12 000 människor om året dör av rökning. Om vi hade fått tobaken på marknaden i dag och upptäckt att 12 000 människor dör av rökning tror jag att debatten hade varit helt annorlunda, fru talman.

Men nu har Sverige anslutit sig till WHO:s tobakskonvention med sikte på att få ned rökningen till under 5 procent – en utfasning. Det är det som finns i den motion som Folkpartiet har väckt tillsammans med andra åtgärder som dold försäljning, neutrala förpackningar och så vidare.

Det är glädjande att höra att regeringen är på väg att förverkliga det som står i WHO:s tobakskonvention, så vi har avstått från att reservera oss på den punkten.

Därmed yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.
(Applåder)

Anf. 63 KARIN RÅGSJÖ (V) replik:

Fru talman! Jag har bara två snabba frågor. Den ena är varför inte ni i Folkpartiet, som har varit för sprututbyte så länge, drev frågan hårdare under de åtta åren. Det är första frågan.

Emma Henriksson sa i debatten att när de kom till makten 2006 var det att starta från noll. Men både Alkoholkommittén och Mobilisering mot narkotika hade gjort ett gigantiskt jobb, så det har väl aldrig funnits ett sådant digert arbete att gå vidare från. Är det också din upplevelse, Barbro Westerholm, att det fanns nada och var tomt på listan när ni började jobba med de här frågorna?

Anf. 64 BARBRO WESTERHOLM (FP) replik:

Fru talman! När det gäller sprututbytet har jag så länge jag suttit för Folkpartiet i riksdagen drivit den frågan. Men partiet har inte varit enigt;

det är bara att ärligt säga. Det har berott på visionen om det narkotikafria samhället. Man har sett sprututbytet som något som skulle trigga ett narkotikamissbruk. Nu finns det övertygande bevisning för att det inte är på det sättet. Men det har tagit tid att få fram den kunskapen och övertyga.

Först fanns det ett motstånd, ja. Det är bara att läsa i vårt husorgan Nu om hur Birgitta Rydberg och jag och några andra debatterade den här frågan. Men jag är väldigt glad över att vi nu är framme tack vare Folkhälsomyndighetens mycket gedigna genomgång av de fakta som finns. Här har vi länge haft Världshälsoorganisationen i ryggen. Den har rekommenderat detta. Nu handlar det om att regeringen ska få fram detta med att ta bort vetot.

Det var en fråga till om det här med hur man uttrycker sig – börja från ruta noll och så.

Jag vill från Folkpartiets sida säga att vi har drivit en alkoholpolitik som har varit väldigt tydlig i urminnes tider. När jag blev chef för Socialstyrelsen 1979, då Gabriel Romanus var socialminister, fanns det särskilda grupperingar i Regeringskansliet när det gällde alkoholen. Det fördes en diskussion om narkotikainnehav – skulle det kriminaliseras eller inte? Läkemedelsmissbruket var också väldigt tydligt på tapeten. Det här med missbruk av lugnande medel och sömnmedel var någonting som redan Bror Rexed på sin tid runt 1970 aktualiserade som ett folkhälsoproblem.

(KARIN RÅGSJÖ: Fru talman! Jag har faktiskt inte ett ord till att säga.)

Anf. 65 HANNA WIGH (SD):

Fru talman! Jag vill inleda med att bemöta vad ledamot Hans Hoff tidigare ondgjorde sig över här i talarstolen: att en majoritet i socialutskottet enades om ett tillkännagivande gällande familjeklassning av narkotika.

Fru talman! Detta är en oerhört viktig fråga. Det är ytterst viktigt att detta inte är en fråga som faller i glömska hos regeringen.

Regeringen har mycket riktigt adresserat den här frågan – lite luddigt. Det lugnar mig föga, då regeringens löften har en dålig vana att landa i motsatsen till vad som från början utlovades.

Det vi talar om är unga människor som avlider av bruk av preparat som vi har svårt att komma åt med lagstiftning. Jag känner därmed att frågan är alldeles för viktig för att kunna lämnas i händerna på regeringen allena.

Sedan, fru talman, vill jag gå in närmare på frågan om gårdsförsäljning. Vi sverigedemokrater är för det svenska alkoholmonopolet. Alkoholmissbruk tar liv. Det förstör familjer, och det kostar samhället mycket, både ekonomiskt och framför allt i mänskligt lidande.

Självklart ska vi verka för en minskad alkoholkonsumtion. Men när vi talar om gårdsförsäljning talar vi framför allt om produkter med mycket höga produktionspriser och ett svagt konkurrensläge. Jag undrar hur de som vänder sig mot gårdsförsäljning resonerar. Man kan vara för gårdsförsäljning och samtidigt verka för en ökad folkhälsa och en minskad alkoholkonsumtion. Det är inget motsatsförhållande.

Menar de som är emot gårdsförsäljning att man blir mer berusad av alkohol från svenska gårdar än av den alkohol som körs in i busslaster från exempelvis Tyskland och Danmark?

Fru talman! Som jag inledde med, är vi för det svenska alkoholmonopolet. Men det är politiken som förts i den här kammaren som har urholkat det och översvämmat vårt land med billig, importerad alkohol som lätt hamnar i händerna på våra barn och unga. Vi sverigedemokrater står upp för att Sverige ska ha en livskraftig landsbygd, och då måste vi vara öppna för en mångfald av möjligheter till arbetstillfällen och att gynna besöksnäringen. Gårdsförsäljningen är en pusselbit.

I den närmast föregående debatten stod en centerpartist här i talarstolen och uttryckte att de debatter som vi för här i kammaren är ett spel för galleriet med liten chans till påverkan – jag tror till och med att hon

använde ordet ”minimal”. Jag hoppas och önskar verkligen att hon har fel, men jag befarar att politiken är så pass stagnerad och lutad mot EU-direktiv att hon faktiskt har rätt.

Jag vill därmed påminna om att EU-medlemskapet är frivilligt. Så fort vi i den här kammaren kan enas om att EU inte gagnar oss och att det inte står för svenska intressen är vi fria att lämna. Vi är Sveriges riksdag.

Fru talman! Politiken har valt att lämna bort makten. Det är politiken som har valt att missgynna svenska alkoholproducenter i det här fallet. Valet mellan svenska lantbrukares intressen och EU:s är för mig självklart.

Jag vill avsluta med att säga att biskop Thomas frihetssångs ord gäller än. Vår frihet är inte till salu, inte ens för guld.
(Applåder)

Anf. 66 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Fru talman! På Hanna Wigh låter det som att de största utmaningarna vi har med alkohol och narkotikaberoende beror på att vi är medlemmar i EU och att EU-medlemskapet alltså skulle innebära en ökning av alkoholkonsumtionen. Min fråga är: På vad stöder Sverigedemokraterna sig i det antagandet? I en undersökning från CAN som kartlägger barns och ungdomars alkohol-, narkotika- och tobaksanvändning kan jag inte utläsa några sådana siffror.

Min andra fråga gäller Sverigedemokraternas beredskap att värna vad Hanna Wigh kallade för, tror jag, möjligheten till turism för enskilda gårdar. Är det värt att riskera alkoholmonopolet för detta? Är det värt att riskera vad vi vet är en av de effektivaste insatserna för att minska missbruk av alkohol?

Anf. 67 HANNA WIGH (SD) replik:

Fru talman! Jag beklagar om ledamoten Emma Henriksson missuppfattade vad jag sa. Jag tror att jag var ganska tydlig.

Det är inte medlemskapet i EU som ökar alkohol- och narkotikaanvändandet i Sverige. Det fanns ingenting i mitt anförande som antydde det. Däremot har det bidragit till att vi har en ökad tillgång till alkohol, framför allt genom att vi har en oreglerad marknad där barn och unga lättare kommer i kontakt med och kan tillskansa sig alkohol utan att behöva gå via Systembolaget. Därmed har ni med er politik, när ni har tillåtit dessa väldigt generösa införselregler, också gjort alkoholen mer lättillgänglig för unga människor. Det borde vara en konsekvens som ni borde kunna stå för – att den politik som har förts har åsamkat samhället denna skada.

Jag fick också en fråga om ökad turism till enskilda gårdar. Även där beklagar jag om ledamoten uppfattade det så. Det var inte så jag uttryckte det.

Jag sa att detta är en pusselbit för att öka sysselsättningen på landsbygden och att öka attraktiviteten och besöksnäringen på landsbygden. Det är alltså en pusselbit. Jag hade verkligen önskat att Alliansen hade möjlighet att se den större bilden och att verka för en levande landsbygd med många pusselbitar. Kristdemokraterna har själva medverkat till motioner om gårdsförsäljning men låtsas sedan här i kammaren som att så inte är fallet. Det är också ganska beklagligt.

Anf. 68 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Fru talman! Tyvärr fick jag inget som helst svar på min fråga: Är Sverigedemokraterna beredda att riskera det vi vet är ett av våra absolut effektivaste verktyg för att minska alkoholkonsumtionen? Det är ju detta vi har att välja på. Det är nog ingen som tycker att det är ett problem om en enskild gård får möjlighet att sälja sitt eget vin på gården, men när vi vet hur förutsättningarna skulle kunna riskera vårt alkoholmonopol har vi sagt att vi inte är beredda att göra det valet. I stället använder vi andra metoder för att man ska få tillgång till dessa många gånger spännande produkter som många vill ta del av, till exempel kan de säljas på ett närliggande systembolag med hemleverans.

Detta ger möjligheter också för den näringsgrenen utan att vi riskerar vår folkhälsa. Men Sverigedemokraterna är helt uppenbart beredda att för att öka besöksnäringen vid några enskilda gårdar sätta hela vårt alkoholpolitiska verktyg i pant. Det förvånar mig, och jag skulle vilja ha ett svar på den frågan.

Låt mig komma tillbaka till konsumtionen bland ungdomar. Med öppna gränser kan inte bara det vi vill ha flöda över gränserna utan också sådant som vi gärna skulle vilja ha mindre av, till exempel smugglade cigaretter eller alkohol som man använder själv. Men om man påstår att EU-inträdet har lett till en ökning undrar jag vad det finns för stöd för det. Enligt CAN:s rapport har bruket hos ungdomar, som ju Sverigedemokraterna lyfter fram, minskat och är på lägre nivåer än på 1970-talet, och då var vi inte medlemmar i EU. Hur kan EU-medlemskapet ha lett till en ökning när siffrorna visar att bruket är minskande?

Anf. 69 HANNA WIGH (SD) replik:

Fru talman! Ledamoten Emma Henriksson frågar mig hur vi har resonerat. Hur resonerade Kristdemokraterna när man stod bakom en motion om gårdsförsäljning av alkohol men inte stöder detta i kammaren? Det är ganska intressant.

Det blir ganska motsägelsefullt när ledamoten talar om att EU har lett till att det kommer in mer alkohol i landet och att det ökar tillgängligheten för unga, men hon vill samtidigt inte ha mer svensk alkohol på grund av EU. EU ger oss alltså mer alkohol men mindre svensk alkohol, vilket blir den rimliga slutsatsen av det hela.

Jag vill än en gång understryka vikten av att vi i Sveriges riksdag brukar EU som ett verktyg för att fransäga oss vårt eget ansvar. Vi skyller på EU när vi inte står upp för våra svenska bönders intressen.

Jag tycker att det är ganska horribelt. En enkel lösning hade varit att lämna EU. Vi beslutar bäst för våra svenska bönder på egen hand. Vi kan bestämma själva var vi ska sälja alkohol och inte. Då behöver vi inte riskera att det kommer några som vill betala väldigt dyrt och som ska tala om för Sverige vad vi ska göra.

Vi är i Sveriges riksdag. Jag önskar verkligen att riksdagsledamot Emma Henriksson tog hänsyn till det och tog ansvar för vårt land.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 14.)

Civilutskottets betänkande 2014/15:CU8
Associationsrätt m.m.
föredrogs.

Associationsrätt m.m.

Anf. 70 CAROLINE SZYBER (KD):

Fru talman! Att våga satsa på en idé och att förverkliga en dröm är vad företagande handlar om för väldigt många. Fler företag betyder fler jobb, starkare ekonomi och bättre välfärd. Det är viktigt att människor med idéer vågar satsa på att starta eget.

Alliansen har tagit flera steg för att det ska bli enklare att starta och driva företag. Viktiga steg för ett bättre företagsklimat togs under våra åtta år, och fler företag startas i dag. Men vi ligger fortfarande långt efter andra europeiska länder.

Ja, det har tagits steg i rätt riktning, men fortfarande återstår flera. Kristdemokraterna anser att de små och medelstora företagen, som ofta är familjeföretag, ska stå i centrum för utformningen av näringspolitiken. Det som dock är ett problem, som jag såg redan när jag arbetade som jurist för nio år sedan, är att många startar fel företag. Vad menar jag när jag säger fel företag? Jo, jag menar bolagsformen.

Man startar ett enskilt företag. Det är en väldigt bra bolagsform, som ofta till exempel är perfekt att ha vid sidan av sitt vanliga arbete medan man förverkligar sin dröm. Man startar inte ett aktiebolag, för man vill inte låsa in ett kapital som man ska använda för att förverkliga sina drömmar. Efter några år vill man ändra till ett aktiebolag. Då blir det ofta en krånglig och komplicerad historia.

Den 1 april 2010 sänktes kravet på lägsta tillåtna aktiekapital i privata aktiebolag från 100 000 kronor till 50 000 kronor. Hos Bolagsverket har i genomsnitt 2 594 nya aktiebolag registrerats per månad sedan förändringen. Det är en ökning med 54,7 procent.

Kravet på ett eget bundet kapital i aktiebolag motiveras bland annat med att det skulle utgöra ett borgenärsskydd. Det är ett motiv som kan ifrågasättas på flera grunder, men främst är det så att en borgenär, oavsett aktiekapitalets storlek, ställer krav på de säkerheter som efter en marknadsmässig bedömning är nödvändiga. Jag tror inte heller att ett aktiekapital är ett hinder som stoppar oseriösa företag. Vill man starta ett oseriöst företag gör man det ändå. Det enda som detta riskerar att medföra är inlåsnings effekter när ett företag ska expandera och bolagsmännen tvingas välja en bolagsform som egentligen inte är optimal, just för att de inte kan uppbringa tillräckligt med aktiekapital vid startögonblicket. Det blir, som sagt, kostsamt för seriösa småföretag den dagen de vill ändra bolagsform.

Sverige behöver fler entreprenörer. Därför yrkar jag bifall till reservation 1.
(Applåder)

Anf. 71 CARL-OSKAR BOHLIN (M):

Fru talman! Jag skulle vilja börja med att i likhet med Caroline Szyber yrka bifall till reservation 1.

Det är en viktig reservation. Det vi diskuterar i dag handlar ytterst om förutsättningarna för att driva företag i Sverige. Det handlar om frågan: Hur ska vi kunna sänka trösklarna för människor som har idéer och som vill förverkliga dem?

I dag krävs det ett startkapital på 50 000 kronor för att man ska kunna starta ett aktiebolag. För att förstå den här frågan i sitt sammanhang kan det vara bra med en liten historisk tillbakablick till förra gången då vi sänkte kravet på aktiekapital, från 100 000 till 50 000 kronor. Vad tyckte det nuvarande regeringsunderlaget då? Då hade man ett särskilt yttrande där man skrev att man nog egentligen var emot sänkningen. Men på grund av den internationella konkurrenssituationen och en utblick nöjde man sig med ett särskilt yttrande i stället för en reservation. Man ville inte att Sverige skulle stå ut, i och med att många länder runt omkring oss inte hade ett lika högt ställt krav på insatt kapital för att starta en bolagsform med ett begränsat personligt ansvar.

Men vad var då motivet för detta särskilda yttrande? Jo, det var remissvaret från LO. LO var emot en sänkning av kravet på aktiekapital i aktiebolag. Varför var LO emot detta? Det kan man fråga sig. Jo, om man läser mellan raderna ser man att LO var emot detta därför att de inte ville sänka trösklarna för att människor ska kunna gå från en anställningsform till att förverkliga en affärsidé. Det var motivet. Det ska vara svårt att starta bolag i Sverige. Det var motivet i LO:s remissvar. Och man får förstå det särskilda yttrande som Socialdemokraterna hade i ljuset av den stora summa pengar som LO varje år ger till det socialdemokratiska partiet.

Fru talman! Det gör ont att bita den hand som föder en, men det är beklagligt att Socialdemokraterna inte vågade göra det då och inte vågar göra det nu. Det hämmar nämligen svensk konkurrenskraft. Det hämmar svensk innovationskraft, och det hämmar svenskt entreprenörskap.

Just för att inte bita den hand som föder en valde Socialdemokraterna att lyfta ut uppdraget att utreda förutsättningarna för att sänka aktiekapitalet ur den utredning som Alliansen tillsatte så sent som för ett år sedan. Det uppdraget ströks helt. Frågan till socialdemokrater med stödpartier här i dag är: Varför vill ni upprätthålla trösklarna för dem med minst ekonomiska resurser när det gäller att starta bolag? Varför vill ni beröva dem den rätten?

Företagande ser i dag inte alls ut som det gjorde för kanske 20 eller 30 år sedan. En lång rad av de företag som i dag startas bygger enbart på humankapital, det vill säga kunskap man har i sitt huvud. Kravet på startkapital blir mer och mer obsolet, och det fungerar i dag som en hämsko för dem som vill starta och driva företag.

Man skräms ofta med retorik: Ett sänkt aktiekapitalkrav skulle äventyra borgenärsskydd. Det skulle äventyra anställdas trygghet och så vidare. Men låt oss då göra en utblick. Hur ser det ut runt om i Europa? Danmark, Tyskland, Finland, Norge, Frankrike och Storbritannien, stora välmående ekonomier, har i dag bolagsformer motsvarande aktiebolag, med ett begränsat personligt ansvar, där det inte krävs något startkapital. I vissa fall är det ett symboliskt startkapital på 1 krona, 1 pund eller 1 euro.

Varför vill Socialdemokraterna inte gå denna utveckling till mötes? Man skrev ju under galgen i det särskilda yttrande man hade förra gången vi behandlade frågan: Det är ändå viktigt att Sverige följer med i den

internationella utvecklingen. Och vi kommer i ljuset av detta att utvärdera den här sänkningen.

Låt oss då konstatera vad som har hänt i vår omvärld de senaste fem åren. Det som har hänt är att fler och fler länder har tagit steget mot att sänka kravet på aktiekapital, helt enkelt därför att det inte längre fyller någon funktion.

Varför är man då så nöddedd? Jo, fru talman, därför att man inte vågar bita den hand som föder en. Det är klart att det smärta, men låt inte det stå i vägen för svensk konkurrenskraft och svensk innovationsförmåga. Därför, fru talman, är detta en viktig reservation, och därför bör kammaren bifalla reservationen.

Sedan sänkningen 2010 har vi sett hur antalet nystartade aktiebolag har ökat med 54 procent, från 1 600 nystartade bolag varje månad till 2 500 nystartade bolag varje månad. Är det en utveckling som Socialdemokraterna beklagar? Är det en utveckling som man egentligen inte hade velat se? Varför vill man i så fall inte fortsätta på den inslagna banan?

Det är frågor som jag hoppas få svar på från Socialdemokraterna i dag. (Applåder)

Anf. 72 OLA JOHANSSON (C):

Fru talman! Jag tycker att det är glädjande att vi också i civilutskottet kan ha en debatt om synen på företagande som sådant. Med tanke på att nära nog 12 procent av den svenska befolkningen endera äger, driver eller leder ett företag skulle det vara helt naturligt.

Ändå märker vi en attityd och en misstänksamhet mot företagandet och mot dem som startar och driver företag. Inte minst har vi återfått denna misstänksamhet efter regeringsskiftet. De snåla vindarna har börjat blåsa, speciellt runt välfärdsföretagen, skolföretagen och de små byggnadsfirmorna som lever på att skapa möjligheter för människor att använda ROT-avdraget och göra arbete i det nära näringslivet.

Alliansregeringen och de centerpartistiska näringsministrarna Maud Olofsson och Annie Lööf såg möjligheterna i småföretagen och såg bland annat till att kravet på aktiekapital sänktes en gång från 100 000 kronor till 50 000 kronor i dag. Maud Olofsson satte som näringsminister ett mål om 25 procent regelförenklingar för företagens administrativa kostnader, men tyvärr är en regerings ambitioner en sak och myndigheternas kontrollbehov en annan. Vi nådde en bra bit men inte riktigt ända fram.

Villkoren för små och medelstora företag är av största värde för att vi ska ha en hållbar tillväxt i hela landet. Fyra av fem jobb skapas i de små och medelstora företagen. Vart och ett av dessa jobb bidrar till vår gemensamma välfärd. Det vet vi som sitter här.

Men för företagen betyder det mer än så. Att starta ett företag betyder att du har en idé som du tror på, att du har ambitionen att nå ut till en marknad och möta köpare av ditt företags idé. Du behöver någon som är villig att investera i idén, och du ska se till att det du vill sälja kan produceras i form av tjänster eller fysiska produkter. Då behövs också en utrustning av något slag som kan producera detta. Utöver detta behövs det dessutom några som är beredda att sälja din produkt, och du måste själv lägga ned det mesta av din tid.

Sedan måste du också leva med risken att misslyckas, och här kommer attityderna in igen. Det är många som startar företag, men efter tre år avvecklas 30–40 procent av de nystartade företagen, de flesta troligtvis på utövarens eget initiativ men någon gång ibland efter en konkurs med skuldsättning som följd.

Detta med att starta och driva företag är i många länder något helt naturligt. Vi behöver inte gå längre än till de kulturer som våra invandrare kommer ifrån, där ett företag är ett helt naturligt sätt att försörja sig och sina närmaste. I USA kan även en misslyckad företagsidé vara någonting som man kan se positivt på: Om inte annat har man skaffat sig en erfarenhet!

Enklare regler, mindre stigma och möjlighet till en ny chans som företagare är sådant som är viktigt för Centerpartiet. Företagaren är ju också en jobbskapare.

För tio år sedan var andelen kvinnor som drev företag 5,9 procent. Nu har andelen kvinnligt företagande ökat till 7,5 procent. Det är till stor del till följd av bättre förutsättningar för företagande inom områden där många kvinnor arbetar. Tänk om vi kunde åstadkomma samma utveckling bland de utomlands födda genom lägre trösklar, enklare regler och ett lägre aktiekapital!

När jag går omkring på UF, det vill säga Ung Företagsamhets mässor, hemma i Halland slås jag av vilken skaparkraft det finns, hur man med enkla medel kan ta en idé till förverkligande och hur lite det skulle behövas för att omsätta dessa idéer i arbeten och egna erfarenheter. Men tyvärr stupar det ofta efter det genomförda UF-företaget och skolans slut. Det är en kul grej. Det är något som skolan måste göra för att synas och få pluspoäng hos det lokala näringslivet. Kanske tar inte skolan tillräckligt allvarligt på UF-satsningarna. Om eleverna skulle tjäna en slant på sitt UF-företag får de ibland rådet att skänka bort vinsten till välgörande ändamål i stället för att själva ta hand om vinsten och återinvestera den i sin idé.

Tyvärr ser jag många exempel på att det är så vi förbereder våra unga för deras företagande.

Efter denna långa plädering till företagandets lov vill jag yrka bifall till Alliansen reservation 1 om att sänka kraven på aktiekapital, den mest konkreta förenklingen för dessa unga, nyanlända, idérika och arbetsamma människor som ännu inte har lyckats skrapa ihop några 50 000 kronor. Vi menar att det skulle stärka Sveriges ekonomi.

Om man litar på företagen nämner man inte ens möjligheten till ogenomtänkt och oseriöst företagande, vilket görs i majoritetens text i betänkandet. Det är en kvarleva från den tid då alla företagare sågs på med misstänksamhet. Jag hoppas att vi inte är tillbaka dit. I motionsfloden ser vi skiljelinjen mellan vänstern och Alliansen väldigt tydligt.

Jag står naturligtvis bakom reservation 2 om snabbare registrering av nystartade bolag men utan något yrkande här i kammaren. Vi vill minska tiden det tar att få sitt bolag registrerat från 16 till maximalt 5 arbetsdagar. En bra idé kan inte alltid vänta!

Därmed förväntar vi oss också att regeringen följer upp och utvärderar det uppdrag som alliansregeringen gett till Bolagsverket att säkerställa att en sådan process med kortare registrering går att genomföra.

Fru talman! Jag har själv lång erfarenhet av att arbeta i näringslivet, bland annat som konsult inom fordonsindustrin. Många av de personer som jag har arbetat med där har varit personer vars enda kapital är deras egen kompetens, drivkraft och tid. Från sådana människor kommer tillväxt, utveckling och innovationer. Med dem byggs konkurrenskraft och skapas jobb för Sverige.

Fru talman! Jag ser med stor oro på vad som händer med regeringens företagarpolitik som konsekvent missgynnar de små företagen med en ung arbetskraft som lever och verkar på landsbygden och som arbetar med småskalig tjänsteverksamhet på en lokal marknad nära sina kunder.
(Applåder)

Anf. 73 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V):

Fru talman! Världen är inte rättvis. Trots att vi aldrig varit rikare i mänsklighetens historia lever många i stor fattigdom. 870 miljoner människor är undernärda. 98 procent av dem lever i utvecklingsländer. Drygt 17 000 barn under fem år dör varje dag. Var 90:e sekund dör en kvinna i samband med graviditet.

Fattigdomen minskar visserligen i världen, men framstegen är ojämnt fördelade. I många länder ser vi i stället hur inkomstklyftorna ökar alltmer. För oss i Vänsterpartiet är det uppenbart att fattigdomsbekämpningen går alldeles för långsamt. Vi skulle kunna bli den generation som avskaffar fattigdomen. Det är en stor utmaning och en stor möjlighet som vi måste ta på allvar.

Ett av de viktigaste hindren i arbetet mot fattigdom är det enorma penningflöde som varje år går från fattiga till rika länder med hjälp av olagliga och oredovisade kapitalflöden, den så kallade kapitalflykten. Stora delar av det mervärde som skapas genom produktion och investeringar i syd kommer aldrig befolkningen till del. Kapitalflykten slår sönder förutsättningarna för utveckling. Enligt IMF uppgick kapitalflykten från utvecklingsländerna till strax under 6 000 miljarder dollar under perioden 2001–2010. Under samma period var det samlade internationella biståndet till dessa länder ungefär 677 miljarder dollar. Det betyder att för varje krona investerat i bistånd går 10 kronor tillbaka till den rika världen.

Utan kapitalflykten hade många länder i syd själva haft möjlighet att minska fattigdomen, mödradödligheten och hungern. De hade haft stora resurser att investera i nödvändig utbildning, infrastruktur och hälsovård. De hade haft en stadig och tillförlitlig inkomstkälla och varit mindre beroende av bistånd.

Målet för utvecklingssamarbetet måste vara att länder i syd får möjlighet att själva ta ut skatt för att finansiera samhällsservice och äga sin egen utveckling. Om multinationella företag skulle redovisa sina finansiella resultat, omsättning, vinster och skatter för varje land de är verksamma i som ett komplement till dagens redovisning på koncernnivå skulle det möjliggöra en mycket större insyn.

Internationellt har det på senare år tagits flera initiativ för att införa en land-för-land-redovisning för transnationella bolag. I januari 2010 beslutade OECD att införa en land-för-land-redovisning i sina rekommendationer för multinationella företag. Sedan 2010 måste alla företag inom utvinnings- och energisektorn som registreras i USA redovisa sina resultat land för land. I juni 2013 röstade EU-parlamentet igenom ett nytt redovis-

nings- och transparensdirektiv som innefattar obligatorisk land-för-land-redovisning för de vinster som företag gör genom naturresursexploatering.

Det här är naturligtvis viktiga steg med tanke på att olje-, gas- och gruvindustrin är viktiga delar av ekonomin i drygt 60 utvecklingsländer.

Diskussionerna inom EU kommer att handla om huruvida unionen ska utvidga sina direktiv om obligatorisk land-för-land-redovisning för transnationella bolag. Vänsterpartiet anser att Sverige måste vara drivande i processen. Sverige måste agera inom EU för att obligatorisk land-för-land-redovisning införs för samtliga transnationella bolag inom samtliga sektorer i unionen.

Jag är inte heller nöjd med svaret på vårt yrkande. Den utredning man hänvisar till har ett begränsat uppdrag när det gäller redovisning och kommer inte att lösa de problem som vi i dag ser när det gäller kapitalflykt och brist på land-för-land-redovisning. Jag vill också hänvisa till den enkät som Diakonia sammanställde i samband med valrörelsen 2014 angående bistånd. På frågan om man anser att Sverige ska verka för att multinationella företag ska redovisa sin verksamhet, inklusive sina skatter, land för land för att motverka skatteflykt och korruption svarade 97 procent av de tillfrågade företrädarna för Socialdemokraterna och 96 procent av miljöpartisterna ja. Frågan är om ni tänker leva upp till löftet när ni befinner er i regeringsställning.

En obligatorisk land-för-land-redovisning inom samtliga områden för multinationella företag skulle innebära viktiga steg för en rättvisare värld. Mot den bakgrunden vill jag yrka bifall till vår reservation nr 3.

Anf. 74 CARL-OSKAR BOHLIN (M) replik:

Herr talman! Ett välstånd att fördela bygger i första skedet på att välståndet skapas och att människor också arbetar. Därför kan jag inte tolka det på något annat sätt än att Vänsterpartiet välkomnar det faktum att vi under de senaste åtta åren har sett 350 000 fler människor komma i arbete än under tidigare mandatperioder.

Jag skulle ändå vilja ställa en fråga till Vänsterpartiet. Lite ödmjukt, herr talman, kan man säga att frågor om företagande och att sänka trösklarna aldrig riktigt har varit Vänsterpartiets hemmaplan. Men Vänsterpartiet har ändå någonstans gjort anspråk på att vara ett parti som står upp för småföretagare och den lilla företagaren. Därför måste jag fråga Vänsterpartiet varför man är så konsekvent emot att sänka insatskravet i aktiebolag. Man var emot sänkningen från 100 000 till 50 000, och man är i dag emot en ytterligare sänkning från 50 000. Varför är Vänsterpartiet motståndare till att de människor i samhället med minst ekonomiska resurser ska ges förbättrade förutsättningar för att förverkliga sina idéer och bidra till den gemensamma kakan som sedan ska fördelas? Det är min fråga till Vänsterpartiet.

Anf. 75 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V) replik:

Herr talman! Svaret som ges på frågan är bra. 50 000 är ändå en rimlig insats för att starta ett företag. Det krävs att man har ett visst kapital för att kunna driva en verksamhet och visa på en seriositet. Annars finns risken att ett stort antal oseriösa företag startar, vilket får en mängd konsekvenser. Det är viktigt att ha ett visst grundkapital för att visa att man är seriös, att

Anf. 76 CARL-OSKAR BOHLIN (M) replik:

Herr talman! Det är en närmast förbluffande inställning från Vänsterpartiets sida. Att sakna pengar när man vill förverkliga en idé är i Vänsterpartiets värld att vara oseriös. Det är en märklig och skrämmande retorik, särskilt från en vänsterpartist.

Det finns väl ingenting som med nödvändighet säger att man måste sitta på en stor mängd kapital för att ha en idé. Jag sa i mitt anförande att många av de nya företag som startas i dag bygger på en idé som utgörs av ett humankapital. Det kan vara en idé om att skapa en app som över huvud taget inte kräver några investeringskostnader för att startas. Varför vill ni förvägra dessa människor samma möjligheter att använda aktiebolaget som bolagsform?

Ska vi med detta förstå att alla människor som väljer att starta en enskild firma eller ett handelsbolag som i dag inte kräver något insatskapital är oseriösa företagare? Är rörmokaren eller snickaren som driver enskild firma en mindre seriös företagare i Vänsterpartiets ögon än den som har råd att starta ett aktiebolag?

Ni säger att dessa människor förtjänar att utsättas för en större personlig risk därför att de saknar insatskapitalet. Det här får Vänsterpartiet gärna svara på eftersom det lämnar efter sig många frågetecken.

Anf. 77 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V) replik:

Herr talman! Vi tror att det är viktigt att ha ett visst grundkapital för att klara av att förverkliga drömmen om att starta ett företag. Det är viktigt att ha en viss grund att stå på.

Företag är inte den enda möjligheten till utveckling i Sverige – vilket är den bild man får när man lyssnar på Alliansen. Det finns också andra möjligheter till att utveckla Sverige. Vi behöver göra stora investeringar i offentlig sektor, infrastruktur, bostadsbyggande och mycket annat.

Anf. 78 ROBERT HANNAH (FP):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till reservation nr 1 om sänkt krav på aktiekapital till 1 krona.

Folkpartiet anser att aktiebolagsformen har många fördelar. Bland annat är det en flexibel företagsform som passar växande företag.

Alla i kammaren bör vara medvetna om att fyra av fem nya jobb skapas av små företag. Det är just till de små företagen som den alliansgemensamma motionen vi har väckt riktar sig. Vi vill göra det mer tillgängligt för småföretagare, som skapar fyra av fem jobb, att kunna bli aktiebolagsägare.

Folkpartiet vill fortsätta att minska regelkrånglet för företagare. Dagens reglering är uppenbart krånglig. Den sätter krokben för företagare i stället för att öppna dörrar för företagande. Bra villkor för nya och växande företag, särskilt små företag, är en förutsättning för fler jobb. Det är något som regeringen och särskilt stödpartiet Vänsterpartiet bör ta till sig.

Ett lägre kapitalkrav kan bidra till att fler personer vill och dessutom vågar starta företag. Det skulle underlätta för nya företag att etablera sig på den svenska marknaden. Så skedde bevisligen när vi minskade kapitalkravet från 100 000 kronor till 50 000 kronor för ett par år sedan.

Folkpartiet anser att vi också måste ta ett socialt ansvar. Men vi anser inte att förslaget kommer att medföra några större konsekvenser ur borgenärskyddssynpunkt. Skillnaden mellan 50 000 kronor och 1 krona i aktiekapital kommer i de allra flesta fall att vara försumbar för borgenärerna eftersom ett aktiekapital på 50 000 kronor snabbt kan förbrukas. Det är ungefär två månadslöner man får ut genom att ha detta aktiekapital.

Vi bör också vara medvetna om att de flesta personer som sökt likvidering har gjort det utifrån det som finns i kassan, inte det som finns i aktiekapitalet.

Folkpartiet tycker dessutom att det är konstigt att det i dag finns en diskrepans när det gäller aktiebolag. Startar man ett europeiskt aktiebolag på EU-nivå är kravet från svensk sida 1 krona. Men startar man ett svenskt, ett nationellt, aktiebolag är kravet 50 000 kronor. Det är konstigt att en europé får starta ett företag i Sverige för 1 krona medan en svensk i Sverige får starta ett företag för 50 000 kronor.

Folkpartiet anser att en sänkning kommer att leda till större valfrihet för företagarna. Det kommer särskilt att gynna företag inom tjänstesektorn – en sektor där Socialdemokraterna redan går bärsärkagång. Dessa företag ägs och drivs oftast av kvinnor. Sänker vi aktiekapitalkravet ökar sannolikheten för att fler sådana aktiebolag startas.

Låt mig informera Socialdemokraterna och deras stödpartier om att fler företagare innebär att statens skatteintäkter ökar. Det är bra matematik. För Folkpartiet är denna matematik enkel. Fler kvinnliga företagare och ökade skatteintäkter är bra för Sverige.

De övriga alliansföreträdarna har sagt vad som behöver sägas, så jag tackar för mig.

(Applåder)

Anf. 79 LARS ERIKSSON (S):

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.

I betänkandet om associationsrätt finns tre reservationer som jag ska kommentera. Först ut är den gemensamma reservationen från Moderaterna, Folkpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna.

Fredrik Reinfeldts majoritetsregering lade 2009 fram en proposition till riksdagen om att kravet på aktiekapital för den som vill bilda aktiebolag skulle uppgå till 50 000 kronor. Vi var överens om det. Fredrik Reinfeldts majoritetsregering kunde ha valt att gå fram med ett krav på aktiekapital om 20 000 kronor eller 1 krona, men man valde 50 000 kronor.

Det fanns skäl till det. Aktiekapitalet fyller funktionen av en spärr mot ogenomtänkt och oseriöst företagande.

Att det krävs ett aktiekapital för den som vill starta ett aktiebolag borgar i någon mån för att företagaren har en genomtänkt och hållbar affärsidé som han eller hon är beredd att satsa en del egna medel på för att förverkliga.

Att aktieägaren själv satsar kapital kan vidare antas minska benägenheten hos företagaren att ta alltför stora risker i verksamheten.

Ett riskkapital utgör också ett visst hinder mot att aktiebolagsformen utnyttjas för oseriösa syften eller för att nå skattemässiga fördelar.

Detta har varit argumentationen. Den har vi tidigare varit överens om när motioner som krävt ett borttagande av aktiekapital behandlats i utskottet. Det var även den tidigare regeringens argumentation.

Nu går Moderaterna, Folkpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna fram med krav på sänkt aktiekapital för bildandet av aktiebolag. Som vi har hört i denna debatt är det olika former av aktiekapital de kräver.

Partierna gör detta med argumentationen att Sverige behöver fler entreprenörer som satsar på sina idéer så att det kan skapas fler jobb och bättre välfärd. Dessutom har antalet aktiebolag ökat med 54,7 procent sedan kravet på aktiekapital fastställdes av riksdagen till 50 000 kronor.

Argumentet om aktiekapital som borgenärsskyddande funktion avfärdas med att ett eget kapital om 50 000 kronor inte är tillräckligt högt för att fylla en borgenärsskyddande funktion.

Vidare menar de att ”kravet på bundet eget aktiekapital för att kunna starta ett aktiebolag medför större skada än nytta för svensk ekonomi”.

Herr talman! När jag läste detta i de fyra borgerliga partiernas reservation var jag övertygad om att de ville avskaffa aktiekapitalet eller låta det vara på 1 krona rent symboliskt. Det hade varit logiskt med den argumentationen.

Den 27 mars i år, för bara någon vecka sedan, gick Moderaternas partiordförande Anna Kinberg Batra ut med att Moderaterna vill fastställa kravet på aktiekapital vid bildandet av aktiebolag till 25 000 kronor.

Detta skapar en del frågor. I reservationen skriver Moderaterna tillsammans med de tre övriga borgerliga partierna att ett eget kapital om 50 000 kronor inte är tillräckligt högt för att fylla en borgenärsskyddande funktion.

Menar Moderaterna att 25 000 kronor fyller en borgenärsskyddande funktion? Om inte, varför vill Moderaterna ha ett krav på aktiekapital över huvud taget? I er reservation slår ni fast att ”kravet på bundet eget aktiekapital för att kunna starta ett aktiebolag medför större skada än nytta för svensk ekonomi”.

Med denna argumentation ska Moderaterna kräva att aktiekapitalet avskaffas helt för den som vill bilda ett aktiebolag, eller införa symbolsumman 1 krona. Men det gör inte Moderaterna.

Frågorna som följer är: Är Moderaterna, Folkpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna överens? Vi hör i debatten att de inte är det. Har Moderaterna i civilutskottet berättat för sin partiledare vad de har skrivit i sin reservation?

Moderaterna i civilutskottet skriver i sin reservation att kravet på ett aktiekapital för den som vill bilda ett aktiebolag ”medför större skada än nytta för svensk ekonomi”. Men deras partiledare vill ha ett aktiekapital på 25 000 kronor. Faktiska förslag och retorik går inte ihop för Moderaterna i detta fall.

Centerpartiet har i en reservation pekat på att man vill att regeringen följer upp och utvärderar den tidigare regeringens initiativ för att starta, driva, utveckla och äga företag.

Bolagsverket ska på sin webbplats lämna tydlig och relevant information om myndighetens tjänster och service samt i ett särskilt serviceåtagande ange de mål i form av leveranstider som gäller för företagsregistreringar, företagsinteckningar och ärenden om ersättning till likvidatorer. Målet är att en registrering av ett nybildat aktiebolag ska ske inom fem arbetsdagar, i det fall ärendet inte behöver kompletteras.

Av Bolagsverkets regleringsbrev för budgetåret 2015 framgår att även den nuvarande regeringen har som mål att ett nybildat aktiebolag ska registreras inom fem arbetsdagar, om ärendet inte behöver kompletteras. Av Bolagsverkets webbplats framgår att tiden för att registrera nybildat aktiebolag under perioden den 2–6 mars var en arbetsdag och den 26–31 mars fyra arbetsdagar.

Vi anser att Bolagsverkets arbete med att förkorta den tid det tar att registrera ett aktiebolag är viktigt och förutsätter att regeringen följer frågan.

Vänsterpartiet har i sin reservation pekat på att regeringen bör verka för en obligatorisk land-för-land-redovisning för samtliga transnationella bolag inom samtliga sektorer inom unionen. En proposition som bygger på Redovisningsutredningens delbetänkande är aviserad till maj, och därför väljer vi att avvakta den propositionen.
(Applåder)

Anf. 80 CARL-OSKAR BOHLIN (M) replik:

Herr talman! Låt mig börja med att uppehålla mig vid det Lars Eriksson sa i inledningen av sitt anförande, nämligen att kravet på aktiekapital borgar för att vi inte ser oseriöst företagande i Sverige. Hade vi mer seriösa företag i Sverige på den tiden då kravet var 100 000 kronor? Det frågar sig vän av ordning. Är de 54 procent ytterligare företag som har startat varje månad sedan vi sänkte kravet på aktiekapital förra gången att förstå som oseriösa företagare i Socialdemokraternas värld?

Ska vi förstå att alla som startar handelsbolag eller enskilda firmor, helt enkelt därför att de kanske inte har det startkapital som krävs, ska förstås som oseriösa företagare? Är detta det socialdemokratiska medskicket från den här debatten?

Vad gäller nivån för sänkningen och i vilka steg det ska ske får förstås som en inriktning mot en sänkning.

Herr talman! Det Lars Eriksson inte heller nämnde var att Anna Kinberg Batra i samma anförande meddelade att en bolagsform vid namn mikroaktiebolag skulle införas. Det får förstås i ljuset av att kommissionen har tagit initiativ till en bolagsform som kan ha en ensam ägare och obegränsat antal anställda och som bara kräver 1 krona eller 1 euro i startkapital.

Frågan är: Varför agerar Socialdemokraterna ständigt bromskloss för att sänka trösklarna för nyföretagande i Sverige?

Anf. 81 LARS ERIKSSON (S) replik:

Herr talman! Tack för frågan, Carl-Oskar Bohlin!

Nej, vi hade inte fler seriösa företag senast Socialdemokraterna var med och styrde, men vi hade en ökningstakt som går att se på Bolagsverkets hemsida i antalet nyregistrerade företag. Det är intressant, med tanke på att aktiekapitalet var betydligt högre under den tiden. Ni har

tittat på de sex åren 2009–2014. Om ni tittar på åren 2003–2008 kommer ni att se något spännande i antalet nyregistrerade företag under den tidsperioden.

Aktiekapitalets nivå säger väldigt lite om hur många nya företag som kommer till. Under den tid då man har haft en sänkning av aktiekapitalet har det varit en överflyttning från andra bolagsformer till aktiebolag – det är helt korrekt. Men det betyder inte att det har blivit en massa fler företag i Sverige, bara på grund av det. Man ska vara ärlig i diskussionen. Att sänka aktiekapitalet har gjort att det har blivit enklare att få ett aktiebolag. Men borttagande av kravet på revisor i företag som har färre än tre anställda och lägre omslutning är också en viktig faktor för att fler har valt formen aktiebolag. Det handlar alltså inte bara om kapitalets storlek – så enkelt är det inte.

Jag noterade att Carl-Oskar Bohlin duckade i debatten i fråga om att Anna Kinberg Batra föreslår 25 000 kronor i aktiekapital.

Anf. 82 CARL-OSKAR BOHLIN (M) replik:

Herr talman! Det är naturligtvis en lång rad reformer som har bidragit till att öka företagandet i Sverige. Det är RUT-avdraget och ROT-avdraget – listan kan göras lång. Men det gemensamma för detta är att det handlar om allianspolitik som Socialdemokraterna nu steg för steg, med de små stegens tyranni, bidrar till att montera ned och dra tillbaka.

Man kan inte bortse från att inträdeskravet för att starta ett bolag står i relation till hur många bolag som faktiskt startas. Om det var så att detta skulle leda till att fler oseriösa bolag startas, hur förklarar då Socialdemokraterna den europeiska utvecklingen på området? Tyskland har så sent som för något år sedan infört en bolagsform där startkapitalkravet är 1 euro. Frankrike har gjort samma sak, liksom Danmark, Finland och Norge.

Menar Socialdemokraterna att en våg av oseriöst företagande sköljer över Europa? Menar Socialdemokraterna att den enskilda firman eller handelsbolaget är bolagsformer som håller fler oseriösa företagare om ryggen än det motsatta? Det är ju det man får sig till livs när man lyssnar på Socialdemokraterna här i talarstolen.

Det vore klädsamt om man kunde stå upp för sin egen politik, i stället för att kritisera Alliansen för att vi faktiskt försöker ta steg mot att sänka trösklarna för nyföretagande i Sverige.

Anf. 83 LARS ERIKSSON (S) replik:

Herr talman! Jag tror att vi måste reda ut en sak. Nu har jag lyssnat på inläggen och blivit mer och mer förvånad över vad som sägs.

Ni skriver i er reservation, Carl-Oskar Bohlin, att ”kravet på bundet eget aktiekapital för att kunna starta ett aktiebolag medför större skada än nytta för svensk ekonomi”. Det skriver ni samtidigt som er partiledare säger: Nu vill vi ha 25 000 kronor i aktiekapital. Här sitter också andra företrädare för Alliansen och säger att det ska vara bara 1 krona.

Ni säger i er reservation att ett eget kapital om 50 000 kronor inte är tillräckligt högt för att fylla en borgenärsskyddande funktion. Men er partiledare går ut och lanserar 25 000 kronor i eget aktiekapital.

Man borde vara konsekvent och föreslå precis det som Folkpartiet föreslog, nämligen 1 krona. Då hade det varit konsekvent. Nu är det inte det.

Jag måste fråga: Är Moderaternas politik på det här området det ni skriver i er reservation eller det Anna Kinberg Batra har uttalat? Det är ju två helt olika saker som ni nu säger från ert parti. Antingen är det så att kravet på bundet eget aktiekapital för att starta ett aktiebolag medför större skada än nytta för svensk ekonomi eller också är det bra med ett aktiekapital eftersom det fyller vissa funktioner, som jag också har redovisat. Det handlar om samma text som ni hade när ni var i majoritet i civilutskottet förra året och det fanns motioner om sänkt aktiekapital. De avslogs med precis den motivering som jag har redovisat här och som vi nu använder som motivering för avslag på reservationen. Det är samma text. Det spelar tydligen roll om det är en moderat eller en socialdemokrat som säger de orden.

(Applåder)

Anf. 84 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD):

Herr talman! Jag går upp i talarstolen enbart för att vidareutveckla varför vi sverigedemokrater väljer att fälla Alliansens förslag om sänkt aktiekapital.

Alliansen föreslår en sänkning av kravet på aktiekapital från 50 000 till 25 000 kronor. Det tror jag inte att någon har missat, eftersom det är det som debatten i stort sett uteslutande har handlat om. Detta hoppas man ska leda till fler aktiebolag och fler arbeten.

Svenska företag har många problem som snedvrider konkurrensen och försämrar deras möjligheter att konkurrera. Kravet på aktiekapital är dock inte ett av dem. Man brukar kalla kravet på aktiekapital för en seriositetsspärr. Mindre seriösa företag är sällan beredda att sätta in pengar i ett företag, även om det givetvis förekommer.

Det som är viktigare, och som kommer av ett ytterligare sänkt aktiekapital, är just det som togs upp av utredningen när den tidigare sänkningen till 50 000 kronor gjordes. Då varnade några av remissinstanserna för att en alltför kraftig sänkning av kravet på aktiekapital skulle leda till krav på borgenärer och ökade kostnader för näringslivet, vilket i sin tur skulle vara negativt för marknaden. Då nämndes summan 20 000 kronor som alltför låg.

Som vi ser det finns det inte heller någon anledning att nu devalvera värdet på aktiebolag. Det finns andra företagsformer som inte kräver något kapital alls, till exempel enskild firma, för den som saknar kapital. Jag har själv drivit enskild firma. Det går alldeles utmärkt om man har en bra affärsidé i grunden och om man inte tar alltför stora risker.

En höjning från 50 000 till 100 000 kronor, som skedde någon gång på 90-talet, försvarades med att antalet oseriösa aktörer skulle minska, och man hävdade att det skedde. Nu ska en minskning från 50 000 till 25 000 kronor helt plötsligt inte påverka antalet oseriösa aktörer. Det är inget påtagligt hinder för företagande att aktiekapitalet är 50 000 kronor. Det finns andra regler som hindrar betydligt mer.

Herr talman! Jag vill avsluta med att konstatera att de skattehöjningar som förväntas gå igenom på grund av den så kallade decemberöverenskommelsen kommer att försämra mycket mer för företagen och kosta många fler jobb än vad ett minskat aktiekapital någonsin kan komma att göra. Där finns det dessutom en majoritet i riksdagen för att förändra dessa förslag för att få en mer företagsvänlig

politik. Men det är tydligen mer intressant för Alliansen att diskutera 25 000 eller 50 000 kronor i aktiekapital.

I detta anförande instämde Jonas Millard (SD).

Anf. 85 CARL-OSKAR BOHLIN (M) replik:

Herr talman! Långt mycket mer skadligt för den svenska ekonomin, och i grunden för företagsamheten i Sverige, än decemberöverenskommelsen är politiskt kaos. Det är att ta riksdagsuppdraget så oseriöst att man deklarerar för svenska folket att man tänker rösta på vilken budget som tänkas kan bara för att förstöra – bara för att give them hell, som Jimmie Åkesson sa på bästa sändningstid i public service. Det är, herr talman, att äventyra de långsiktiga förutsättningarna för svensk ekonomi och politisk stabilitet.

I Sverige har vi ett rättsväsen som ska ta itu med det som sverigedemokrater, vänsterpartister och socialdemokrater i dag har kallat för oseriöst företagande. Man har satt likhetstecken mellan dem med knappa ekonomiska resurser och dem som är ”oseriösa företagare”.

Herr talman! Det är en mycket märklig politisk hållning att man driver linjen att man ska höja trösklarna så att bara de ekonomiskt mest bemedlade ska ha möjlighet att starta företag för att man på så sätt ska komma undan oseriösa företagare.

Är det inte en bättre ordning att låta rättsväsendet ta hand om oseriösa företagare men att samtidigt låta så många som möjligt förverkliga sina idéer, bidra till samhällsutvecklingen och stärka svenskt innovationsklimat och entreprenörskap?

Anf. 86 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD) replik:

Herr talman! Först vill jag bara poängtera att vi givetvis inte röstade för politiskt kaos utan att vi röstade för en budget som jag antar att Alliansen tyckte var en bra budget. Annars vore det mycket märkligt att man lade fram denna budget. Vi röstade för den därför att vi ansåg att den budget som de rödgröna hade lagt fram inte hade med invandringskostnaderna i så stor utsträckning som den borde ha haft. Budgeten var alltså ganska kraftigt underfinansierad när det gällde invandringskostnaderna.

Vi sa att vi framöver inte på något sätt skulle låta en budget gå igenom som var underfinansierad när det gäller invandringen utan rösta för en minskad invandring om det var möjligt.

Givetvis anser vi inte att alla företag är oseriösa. Men om man tar bort de spärrar som finns kommer det självklart att komma fler oseriösa företag.

Jag som själv har varit företagare vet att det är ett bekymmer att man kontaktas av andra företag som faktiskt är direkt oseriösa. Därmed inte sagt att alla är oseriösa. Men det finns några enstaka företag som är oseriösa, och det innebär ganska mycket arbete för de seriösa företagen att hålla reda på dem. Om man blir kontaktad av ett aktiebolag tror man att det ändå finns en seriositet bakom. När jag var företagare blev jag själv kontaktad av ett aktiebolag, och det visade sig att det inte alls var seriöst. Det var ett aktiebolag som man hade köpt upp för att utnyttja det och driva det i konkurs. Man visste nämligen att man själv aldrig skulle drabbas utan

skulle bara plocka ut så mycket pengar som möjligt ur detta bolag på så kort tid som möjligt.

Detta kommer givetvis att bli vanligare om man har företag som inte kostar någonting att köpa upp. Fler kommer att komma på den briljanta affärsidén att köpa ett aktiebolag som kanske har funnits några år på marknaden och verkar seriöst. Sedan driver man det så länge man kan plocka ut pengar ur det, och därefter låter man det gå i konkurs.

Anf. 87 CARL-OSKAR BOHLIN (M) replik:

Herr talman! Det är en närmast förbluffande inställning från såväl Sverigedemokraterna som Vänsterpartiet och Socialdemokraterna om de tror att 50 000 kronor utgör något slags garanti för att vi ska slippa kriminella element i associationsrättsliga sammanhang, alltså att om man har ett krav på 50 000 kronor kommer inga oseriösa företag att finnas men att om man däremot skulle välja att sänka gränsen har man lämnat fri spelplan för kriminella element.

Det är inte den associationsrättsliga lagstiftningens uppgift, herr talman, att beivra brott. För detta har vi ett rättsväsen. Jag menar att man har gjort en grov tankekurva om man tror att syftet med aktiebolagslagen i första hand är att motverka att kriminella element startar företag. Det är polisens uppgift att se till att folk inte begår brott. Det är rättsväsendets uppgift att beivra detta.

Det som vi nu diskuterar är om det ska vara lättare eller svårare att förverkliga en affärsidé i Sverige.

En fråga särskilt riktad till Sverigedemokraterna är i så fall: Varför är det rimligt att det inom resten av EU är lättare att starta motsvarande bolagsform än i Sverige? Varför vill ni att det ska vara lättare för övriga européer än för svenskar att starta bolag? Det får Sverigedemokraterna avslutningsvis gärna svara på.

Anf. 88 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD) replik:

Herr talman! Jag kan konstatera att Carl-Oskar Bohlin inte riktigt har lyssnat på mitt anförande. Det som jag sa i mitt anförande var att vad som är viktigare än att det är lättare för bluffföretag att startas är att kostnaderna för näringslivet ökar. Man ökar alltså kostnaderna för att företagarna måste ha borgenärer och för att de på ett annat sätt måste undersöka de företag som de har kontakt med. Det är inte till fördel för marknaden.

Jag tror att de stora och etablerade företagen snarare hade varit glada om man hade gått tillbaka till 100 000 kronor, eftersom de då lättare skulle veta att de bolag som de handlar med är seriösa.

Sedan motsätter vi oss inte att man har 50 000 kronor i aktiekapital. Vi har givetvis gått på linjen med 50 000 kronor.

När det gäller EU är vi motståndare till EU i sig. Vi vill helst gå ur EU. Om EU inför märkliga regler, där man säger att 1 krona eller 1 euro ska räcka för att starta aktiebolag, urholkar man egentligen hela aktiebolagsvärdet på sikt. Det finns nämligen inget värde i att vara ett aktiebolag jämfört med att vara ett vanligt F-skattebolag eller någon annan form av mindre bolag. Jämför man med F-skattebolag har man ju där ett värde i att du som person borgar för det företaget gör, medan du i ett aktiebolag inte får någon borgen alls. Har du inget aktiekapital heller finns det ju ingen borgen bakom över huvud taget.

Då ökar man givetvis kostnaden för näringslivet, och det tycker jag faktiskt borde oroa er i Moderaterna. Men det gör det tydligen inte.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 14.)

*Granskning av
kommissionsrapporter
om subsidiaritet och
proportionalitet m.m.*

§ 9 Granskning av kommissionsrapporter om subsidiaritet och proportionalitet m.m.

Konstitutionsutskottets utlåtande 2014/15:KU9

Granskning av kommissionsrapporter om subsidiaritet och proportionalitet m.m. (KOM(2014) 507 och KOM(2014) 506) föredrogs.

Anf. 89 EMANUEL ÖZ (S):

Herr talman! I konstitutionsutskottets utlåtande KU9 behandlar utskottet två dokument. Det ena är den nionde årsrapporten om förbindelserna och utbytet mellan kommissionen och de nationella parlamenten inom ramen för den politiska dialogen – här kallad förbindelserrapporten. Det andra är den 21:a årsrapporten om subsidiaritet och proportionalitet, som redogör för tillämpningen av detsamma i EU:s lagstiftningsarbete – här kallad subsidiaritetsrapporten.

Konstitutionsutskottet är enigt i detta utlåtande, men det är trots det viktigt att lyfta fram dessa frågor i kammaren. Jag anser att vi diskuterar frågorna alldeles för lite. De innehåller trots allt viktiga dimensioner vi går miste om genom att inte diskutera dem. Jag vill därför ta tillfället i akt att lyfta fram de delar av ärendet jag tycker är speciellt värda att observera.

Vad gäller förbindelserrapporten innehåller den bland annat en redovisning av vilka ämnen de nationella parlamenten fört fram till kommissionen genom det så kallade Barrosoinitiativet. Vidare lyfte kommissionen fram bland annat aktiviteten inom den politiska dialogen, som här är en viktig fråga och som rapporteras vara ojämnt fördelad mellan de nationella parlamentens kamrar. Som exempel ges att nära 80 procent av det totala antalet yttranden under 2013 kom från de tio mest aktiva kamrarna, däribland Sveriges riksdag.

I konstitutionsutskottets femte uppföljning av subsidiaritetsprincipens tillämpning betonade utskottet vikten av att utveckla det interparlamentariska informationsutbytet. Utskottet gör bedömningen att en utveckling av detta informationsutbyte inte bara skulle säkra det effektiva utövandet av de parlamentariska befogenheterna utan att det även kan bidra till en jämnare fördelning av de nationella parlamentens deltagande inom ramen för den politiska dialogen.

I dag finns det möjligheter till samverkan genom Cosac och IPEX, men de är inte fullt tillräckliga för att nå ett meningsfullt informationsutbyte. De har även sällan någon reell betydelse för de nationella parlamentens utövande av sina befogenheter. Konstitutionsutskottets uppfattning i denna del är således att det krävs ett utökat samarbete mellan de nationella parlamenten. Detta är en viktig fråga som har lyfts upp tidigare och som lyfts upp även här och nu. Det är en fråga som måste börja diskuteras på såväl nationell som europeisk nivå.

När det gäller subsidiaritetsrapporten, herr talman, redogör kommissionen för sitt arbete med att bedöma och motivera förslag utifrån subsidiaritetsprincipen. Som de flesta känner till gör KU årligen en uppföljning av hur vi i riksdagen arbetar med subsidiaritets- och proportionalitetsprövningar. Vi från KU redovisade denna uppföljning i kammaren i januari i år, och det utlåtande som nu redovisas till kommissionen bygger på de iakttagelser vi då redovisade.

Jag kan återigen nämna att konstitutionsutskottet konstaterar att 24 procent av alla förslag som subsidiaritetsprövades i riksdagen under 2013 saknade motiveringar i fråga om subsidiaritetsprincipen, vilket var en försämring jämfört med föregående år, det vill säga 2012. Dessutom är motiveringarna i många fall mycket knapphändiga.

Som jag nämnde i kammardebatten om KU5 tidigare i år har vi en skyldighet att motivera yttranden enligt subsidiaritetsprotokollet. Protokollet har samma rättsliga status som fördraget som sådant, och där är det reglerat att det ska motiveras utifrån subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Den kritik som förs fram här är ingen nyhet; den har förts fram tidigare. Trots det kan vi tråkigt nog konstatera att det inte har hänt särskilt mycket. Någoting behöver göras åt detta.

En bra början vore att ta de här diskussionerna och den här frågan mer på allvar. Avsaknad av motiveringar eller bristfälliga sådana gör ju att vi riskerar att få allvarliga brister i unionens lagstiftningsprocess. Det innebär att de nationella parlamenten får svårt att fullgöra sina fördragsenliga skyldigheter att bevaka tillämpningen av subsidiaritetsprincipen. Utskottet vill därmed i denna del återigen framhålla kommissionens skyldighet att motivera förslag utifrån subsidiaritetsprincipen.

Herr talman! Jag vill slutligen säga något även om subsidiaritetsmekanismens räckvidd, vilket tas upp i utlåtandet. Vi kan här konstatera att det råder delade meningar i fråga om tolkningen av artikel 3 i FEUF, alltså Fördraget för Europeiska unionens funktionssätt. Här har utskottet tidigare framhållit att regeringen har bedömt att förteckningen i fördragets artikel 3 är uttömmande och att utskottet också delar den bedömningen. Kommissionen vidhåller däremot sin inställning att förteckningen i artikel 3 i FEUF inte är uttömmande och att vissa förslag faller inom unionens exklusiva befogenheter.

Här kan jag se att det finns behov av ökad tydlighet vad gäller kriterierna för och tillämpningen av subsidiaritetsprövningen. Det finns inslag i detta som tyder på oklarheter när det gäller vilka förslag som ska anses falla inom unionens exklusiva befogenhet. Det är när det är delad befogenhet som subsidiaritetsprövningen är möjlig – vid en exklusiv befogenhet för unionen faller ju den delen bort.

Utskottet framhåller därför i den här delen vikten av att kommissionen med konsekvens och noggrannhet anger vilken rättslig grund förslagen till rättsakter vilar på, för att möjliggöra för de nationella parlamenten att följa tillämpningen av artikel 3. Vi kan också konstatera att en extensiv tillämpning av artikeln kan få till följd att de nationella parlamentens rätt till invändning förlorar i betydelse. Detta är, som vi alla förstår, inte bra för den demokratiska beslutsprocessen i EU. Mot den bakgrunden gör konstitutionsutskottet markeringen att vi förutsätter att kommissionen klargör otydligheterna, och jag hoppas att vi till nästa år kan konstatera att så har skett.

Mot bakgrund av det jag anfört yrkar jag bifall till utskottets förslag till beslut.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 14.)

Minoritetsfrågor

§ 10 Minoritetsfrågor

Konstitutionsutskottets betänkande 2014/15:KU16
Minoritetsfrågor
föredrogs.

Anf. 90 JONAS MILLARD (SD):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till Sverigedemokraternas reservation 1, som rör alliansmotionen gällande antiziganism, romsk inkludering och ett inrättande av ett romskt förvaltningsområde. Motionen är skriven av Erik Ullenhag med flera. Jag vill också passa på att betona att alla former av diskriminering och förtryck är helt oacceptabla för oss sverigedemokrater.

Det motionen egentligen handlar om är i korthet ett ”fortsatt arbete mot antiziganism och för romsk inkludering”. Det låter väldigt bra och hedervärt, åtminstone på ytan. Om man skrapar lite grann på ytan kan man dock rätt snart upptäcka de problem som finns. Problemen är att motionen bygger på en politik som egentligen aldrig har fungerat och sannolikt heller aldrig kommer att fungera.

Under ett par årtionden har Sverige förändrats på ett sätt som få tidigare trodde var möjligt. Utanförskap har vuxit fram, och spänningarna i vårt land har ökat. I kortare stunder av vishet har även de övriga sju partierna i den här kammaren kunnat se att den förda politiken har varit ett totalt misslyckande.

I Alliansens valmanifest inför valet 2006 kan man läsa följande: Den svenska integrationspolitiken har misslyckats. Alltför många har alltför svårt att ta sig in i samhällslivet och på arbetsmarknaden. Svenskundervisningen för nyanlända invandrare uppvisar dåliga resultat, och många deltar inte i utbildningen. Klyftorna vidgas socialt och ekonomiskt.

Detta var ett ögonblick av klarsynthet.

Det här lovade Alliansen att förändra. Om deras åtgärder hade fungerat hade jag kunnat stå i den här talarstolen i dag och säga ungefär så här: Den svenska integrationspolitiken har varit en framgångssaga. Nyanlända och minoriteter tas in i samhället och på arbetsmarknaden. Svenskundervisningen för nyanlända invandrare uppvisar fantastiska resultat, och allt fler deltar i utbildningen. Klyftorna har minskat socialt såväl som ekonomiskt.

Herr talman! Verkligheten är naturligtvis en helt annan. Efter åtta år av alliansstyre kan vi utan att överdriva konstatera att politiken för att inkludera människor i det svenska samhället är ett fortsatt misslyckande.

Vi kan konstatera att utanförskapet växer. Vi kan konstatera att klyftorna ökar, och vi kan konstatera att samhället fortsätter att slitas isär.

Avslutningsvis, herr talman, kan vi konstatera att denna misslyckade blunda-och-hoppas-politik tillåts fortsätta, och kommer så att göra ända till den dagen Sverigedemokraterna får vara med och förändra politiken på riktigt. Som det ser ut just nu kommer den tiden relativt snart. Den tiden är sannolikt snart kommen.

Anf. 91 MIA SYDOW MÖLLEBY (V):

Herr talman! Jag tänker tala om det betänkande vi har här framför oss i dag som handlar om minoritetsfrågor. Vi står här i dag den 8 april för att diskutera den frågan. Det är bra, eftersom det i dag är en av våra minoriteters nationaldag. Den romska minoriteten firar i dag sin nationaldag.

Vi ska här behandla flera olika motioner från den allmänna motionstiden. Med tanke på den dag som det är i dag är det extra glädjande att vi är så många som är överens om att det behövs fler och bättre insatser för den romska minoriteten i Sverige, en minoritet som har funnits här väldigt länge.

Det pågår redan nu mycket arbete. Till exempel har Skolverket i uppdrag att stödja utvecklingen och produktionen av läromedel på minoritetsspråken, däribland romani chib. Skolinspektionen har i uppdrag att granska insatser för att anpassa undervisningen till romska elevers förutsättningar.

Utskottet väljer ändå att göra ett tillkännagivande till regeringen. Det är bra, eftersom vi visar att det är en stor majoritet i riksdagen som står bakom det viktiga arbetet med att se till att romers rättigheter blir tillgodosedda och att vi kommer till rätta med antiziganism och diskriminering.

Några av dem som sitter ute på våra gator och tigger är romer. Det vore väldigt bra om vi kunde vara lika överens om lösningar för dessa personer både här hemma och inom Europeiska unionen.

De flesta motionsförslagen i betänkandet har vi tagit ställning till förut i en eller annan form. Många motionsförslag har varit uppe på ett eller annat sätt, lite modifierade hit och dit.

Flera av förslagen i Vänsterpartiets motion om samernas rättigheter har behandlats tidigare. Förslaget om vitbok om övergreppen mot samerna och en officiell ursäkt behandlades utförligt i ett betänkande i maj 2012. Då var Vänsterpartiet helt ensamt om uppfattningen att en vitbok och en ursäkt behövdes.

Därför var det mycket glädjande för oss förra våren när vitboken om romer presenterades. Då valde Peter Eriksson, miljöpartist och dåvarande ordförande i konstitutionsutskottet, att vara väldigt tydlig med att också en vitbok vad gällde samerna behövdes, att det var viktigt. I Sameradion framstod det som att de enda som ville ha en vitbok om samerna var Miljöpartiet. Vi såg att det var ett missförstånd, men det kändes ändå bra att vi skulle vara två partier som drev frågan.

Det känns onekligen ganska trist att ett år senare stå här igen och konstatera att det bara är Vänsterpartiet som är för en vitbok vad gäller den samiska historien och att vi måste göra upp med våra övergrepp mot samerna. Miljöpartiet har ändrat sig på ett år, eller så var det bara så att det passade väldigt bra att hävda en sak i medierna när det gick att få

uppmärksamhet. De kanske har haft samma åsikt hela tiden, det vill säga att det inte behöver göras någonting i frågan.

Samerna är Sveriges enda ursprungsfolk och har som sådant en särställning bland de nationella minoriteterna. De senaste decennierna har samernas rättigheter stärkts, men det förekommer fortfarande mycket allvarlig diskriminering i vissa fall och bara lagom diskriminering i andra. Att samernas rättigheter inte är uppfyllda och att det historiska förtrycket inte är tydligt och klart erkänt är ett problem.

I skolan och när våra barn är små lär vi barnen att man ska erkänna fel som man har begått och att man ska be om ursäkt om man har handlat fel och sårat någon. Sedan ska man hitta sätt att komma bättre överens och gemensamt göra saker bättre framåt. Det historiska förtrycket av samerna är ingen struntsak och inte en småskolefråga. Det är inte därför jag lyfter det här perspektivet. Men det krävs faktiskt att vi erkänner de övergrepp som har begåtts för att sedan kunna ta steg framåt. Vi behöver en vitbok och ett gediget och konkret arbete för att kunna tillgodose samernas rättigheter.

Utskottsmajoriteten skriver i svaret på motionen att man vill framhålla vikten av konkret politik som kan ge samerna och andra minoritetsgrupper upprättelse för de övergrepp som skett. Därför ska man inte göra något särskilt just nu. Man behöver ingen vitbok; man ska ha en konkret politik. Och det är alldeles sant att det självklart också behövs konkret politik, men för att mötas och gå vidare med en utvecklad politik behöver man ta ansvar för det som har hänt – så är det.

Vilken konkret politik är det då man vill ha? Det finns inga motioner utöver Vänsterpartiets motion som gäller samerna. Vi har föreslagit tre andra saker. Man kan tycka att de inte är tillräckligt konkreta, men det är i alla fall förslag. Vi föreslår att regeringen äntligen ska komma till skott och ta initiativ till att Sverige ska ratificera ILO:s konvention nr 169. Den handlar om åtaganden till skydd för ursprungsfolk. Det duger inte att Sverige låter åren gå utan att garantera samerna deras rättigheter enligt den konventionen. Sverige får återkommande kritik för att den inte är ratificerad. Det som framför allt hindrat det är att frågor om rättigheter till land och vatten inte är lösta, och det blir inte enklare av att tiden går.

Skogsnäring, gruvnäring, infrastrukturprojekt i form av vägar och järnvägar är sådant som allvarligt påverkar möjligheten att bedriva rennäring. Rennäringen är en viktig del av den samiska kulturen. Men även icke renägande samers rättigheter som urfolk måste tillgodoses. FN:s rasdiskrimineringskommitté har vid ett flertal tillfällen kritiserat Sverige för brister när det gäller samernas rättigheter som urfolk. Det är dags att komma till skott.

Vänsterpartiet föreslår också en parlamentariskt sammansatt utredning för att utreda ett utökat samiskt självstyre.

År 2011 påpekade FN:s särskilda urfolksrapportör behovet av att stärka Sametingets självständighet. Bland annat rekommenderades regeringen att överväga att ge Sametinget ökad, eller till och med ensam, beslutanderätt i vissa frågor.

Därutöver föreslår Vänsterpartiet att regeringen ska utreda och skyndsamt återkomma med förslag om en samlad samepolitik. I dag pressas den samiska kulturen från flera håll. De exempel som jag tidigare

lyfte fram var infrastrukturprojekt, gruvnäring och så vidare. Det saknas en samlad politik för att garantera samernas rättigheter.

Det är klart att det här inte är jättekonkreta eller jätteexakta förslag. Men det är i alla fall förslag på en början. Det är vad vi anser att man behöver börja med att göra. Samtliga förslag avslås av övriga partier i utskottet med hänvisning till att det görs en del och att Regeringskansliet bereder olika tidigare utredningar. Majoriteten tycker tydligen att det görs tillräckligt och att vi inte ens ska trycka på från riksdagen, som vi gjorde till exempel vad gällde motionen om romer. Jag tycker att det är synd. Vilken konkret politik man avser att presentera i stället för en vitbok, en ursäkt och annat som vi har i våra förslag framgår inte. Jag vill därmed yrka bifall till Vänsterpartiets reservation nr 2.

Utöver de här frågorna behandlar betänkandet bland annat lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, finska språkets ställning och riksdagens information om de nationella minoriteterna. Samtliga motioner avslås, trots att utskottet i flera fall tycker att frågorna är väldigt viktiga. Ofta pågår redan ett konkret arbete, och ny lagstiftning finns redan. Till exempel utökas rätten till modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken i de obligatoriska skolformerna redan i år. Det finns alltså redan saker som händer. Jag delar därför utskottets bedömning i samtliga dessa frågor.

Anf. 92 HANS EKSTRÖM (S):

Herr talman! Sagan om landet i Norden – vi är många som är uppväxta med bilden av det där självklara sagoomspunna landet i norr, som också är så enhetligt och enkelt att leva i. Den bilden kan skänka trygghet, men den är falsk, och den exkluderar. Den har aldrig varit sann.

I själva verket är det som i dag tas som självklart ett resultat av en lång historisk process som i ganska hög grad är styrd av slumpen, som vi mer högtidligt väljer att kalla ödet. Om isen inte hade hållit 1658, hur hade det då gått med Skåne? Om vi 1807 inte hade haft en tokig kung som inte ens kunde vara sams med sin svåger, vad hade då hänt med Finland? Väldigt mycket av den konstruktion vi väljer att kalla Sverige är en slump.

Min morfar sa ibland: Om om vore sköt bonn haren med en högaffel. Men ibland kan det vara viktigt att tänka efter innan vi exkluderar och förhärliagar. Det Sverige vi har i dag är ett resultat av insatser från många människor med olika kulturer. De fem nationella minoriteterna är grupper som under lång tid har varit med och skapat det som i dag är Sverige. Urfolket samerna har utsatts för ett förtryck som liknar det som drabbat inuiter, aboriginer, maorier och indianer. Det är bra att det svenska samhället tar tag i sitt kolonialistiska förflutna med landrov och skallinsamling.

I dag är det romernas nationaldag, vilket också har uppmärksammats här i riksdagen i ett firande som pågår just nu. De ca 50 000 romerna i Sverige har utsatts för förtryck under sina 500 år i landet, vilket visades i den vitbok som presenterades förra året. Det är viktigt att arbetet med att förbättra romernas situation fortsätter. Ett nödvändigt steg för att förbättra deras situation är inrättande av en romsk institution som minoriteten själv styr över. En annan viktig åtgärd är att tillse att romerna själva får möjlighet att utse sina representanter. Det tidigare statsrådet Erik Ullenhag har i en motion pekat på områden inom vilka politiken kan utvecklas. Den

nya regeringen avser att återkomma med förslag i den riktningen. Vi har därför valt att stödja den motionen.

Den judiska minoritetens utsatta ställning tydliggjordes väldigt mycket vid de attentat som skedde i Paris och Köpenhamn tidigare i år. KU valde då att manifesteras det svenska samhällets avsky inför vad som skett men också solidaritet med minoriteten genom att besöka Judiska centralrådet. Det är en skam för Sverige att människor ska behöva känna sig hotade för sin tro och sin identitet. Vi måste kräva att alla religiösa ledare, oavsett samfund, tar avstånd från spridandet av judehat och antisemitism. Det svenska samhället måste också vara tydligt i sitt ansvar för skyddet av judiska institutioner.

Vår största nationella minoritet, den finska, har varit en del av Sverige från det att staten organiserades på 1200-talet. Tornedalen har alltid varit en del av landet, men även Åbo var en del av Sverige när landet föddes, och det var en del av Sverige i 600 år. Rörlighet mellan riksdelarna var en självklarhet och har fortsatt att vara det också efter rikets delning. I dag har enligt en del beräkningar 1 miljon svenskar finskspråkiga rötter. Den svenska minoritetspolitiken får allvarlig kritik i Europarådets senaste rapport. Bland annat kritiseras Sverige beträffande möjligheten till modersmålsundervisning. Det svenska samhället måste vidta ytterligare åtgärder för att stärka finskans ställning. Regeringen förbereder sådana åtgärder.

Finlandssvenskarnas ställning i Sverige lyfts fram i en motion. Utskottet har valt att påpeka att Sveriges minoritetspolitik ensidigt lutar sig mot språkkriteriet. Det finns anledning att vid en översyn av minoritetspolitiken titta på ställningen för den tämligen osynliga gruppen finlandssvenskar i Sverige och då också överväga om språket ska vara allena saliggörande vad gäller definitionen av minoriteterna.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i utskottets betänkande KU16.

(Applåder)

Anf. 93 ANNICKA ENGBLOM (M):

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i konstitutionsutskottets betänkande nr 16 och avslag på reservationerna.

Det är lite intressant att konstatera att det i diskussionerna om minoritetspolitik finns en tendens att dra paralleller mellan de olika minoriteterna. Det som fungerar för den ena minoriteten torde fungera för den andra minoriteten, anses det. Men de är olika till sin karaktär. Jag är bara i början av min kunskapsuppbyggnad inom det här området, men när man börjar titta, lyssna och träffa individer står det klart att det inte går att bunta ihop dem allihop, som Jonas Millard gjorde i sitt inledningsanförande. Jag kommer att tänka på Lars Ekborgs monolog om surjämtan: De där hottentotterna, finndjävlar, zigenarna, Stockholmsdjävlar och käringarna över 40 kunde man bunta ihop allihop. Det är skillnad, och det är viktigt att vi visar den respekten för de olika minoriteterna och den ursprungsbefolkning vi har.

Herr talman! Jag hade i morse en liten diskussion på Facebook när jag uppmärksammade att det är romernas internationella dag i dag. Självklart kom det omedelbart ett par inlägg där man hyste oro för de tiggare som finns på våra gator. Det är sinnebilden. Det är detta debatten om romerna

handlar om i dag. Man tänker inte i första hand på att romerna kom till Europa på 1300-talet och till Sverige på 1500-talet och har en lång tradition av att befinna sig i vårt land. De har inte annorlunda efternamn, utan de heter Palmroth, Lundberg och liknande, precis som alla vi andra. Men de har en annan kultur. Framför allt har de väldigt stora utmaningar vad gäller inkludering i vårt samhälle.

Det finns en stor förtroendeklyfta mellan deras kultur och deras tillhörighet i vårt samhälle och de myndigheter och redskap som finns för att hantera inkluderingen.

När vi tänker romer är det lite intressant. Vi kanske inte alltid hamnar i sinnebilderna av Singoalla, men hur är det om jag säger Bill Clinton, Charlie Chaplin eller Zlatan Ibrahimović? De har också romskt ursprung. Då kanske vi kan vidga bilden lite grann och se vilken bredd det är i den kulturen.

Herr talman! Alliansregeringen lade fram ett brett åtgärds paket om utbildning, inkludering och motarbetande av antiziganismen i vårt samhälle under ledning av dåvarande integrationsminister Erik Ullenhag. Det kommer min kollega Mathias Sundin att berätta mer om.

Vad som är viktigt, och något som vi är fullkomligt överens om förutom från Sverigedemokraternas sida, är att det är dags för Romastrategi 2.0. Jag kan bara uttrycka min stora glädje över att vi är så överens i oppositionspartierna, förutom Sverigedemokraterna, och regeringspartierna och Vänstern och att vi har en samsyn just om inflytandefrågan.

Vi träffade på förmiddagen en delegation från Roma International ute i Farsta, vi i allianspartierna i konstitutionsutskottet. Jag vet att de också har träffat bland annat Hans Ekström och företrädare för regeringspartierna. Berättelsen är likadan här. För inkludering och överbryggande av förtroendeklyftan krävs det att vi inte sitter här och pekar med handen och säger att det är så här det ska fungera. Det är romerna själva som måste få ansvar, inflytande, makt och representativitet i sin egen organisation.

Vi läser i dag i Metro bland annat att kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke tilldelar 52 miljoner kronor för ett arbete. Frågan är bara: Vart går de pengarna? Hur används pengarna, och hur kommer de den romska kulturen och organisationerna till del? Här har vi ett stort frågetecken att rätta ut. Det måste gå rätt till.

Det som är viktigt är att vi inte fastnar i eländesbeskrivningar. Det är viktigt att vi erkänner historien, tar lärdom av misstagen men också går vidare och tillsammans i bred enighet jobbar med Romastrategi 2.0.

Herr talman! Jag är fri, sjöng Jon Henrik Fjällgren, och fångade ett helt Sverige. Han snubblade tyvärr i finalen i Melodifestivalen men gjorde för evigt ett kärleksfullt intryck på oss som satt och lyssnade. I hans sång såg man vidderna och kulturen. Man blev oerhört rörd men också oerhört stolt.

Våra samer har, precis som Mia Sydow Mölleby framförde tidigare, en särställning som ursprungsfolk bland minoriteterna. Vi vet mer i konstellationen i konstitutionsutskottet än vad de allra flesta vet. Jag har en ung herre med mig under den här veckan som praktiserar. Han heter Tim och är 15 år.

Jag tog tillfället att fråga honom: Hur mycket vet ni egentligen om våra nationella minoriteter? Svaret blev: Vi vet att de finns, och vi vet vilka de är, men så mycket mer får vi inte reda på. Det gäller alla våra minoriteter.

Vi måste bli bättre på att redan i skolan få kunskap om våra minoriteter men också om vår ursprungsbefolkning.

Mina ögon öppnades innan jag började i konstitutionsutskottet när jag för några år sedan reste till Kanada och bekantade mig med hur man där har löst frågorna om ursprungsbefolkningen. Det handlade om det sätt på vilket man utvecklade politiken. Jag sa hela tiden till mig själv: Det här har vi i Sverige, men hur hanterar vi det?

Mycket görs, men inte tillräckligt. Jag är mycket benägen att skriva under på mycket av det som Mia Sydow Mölleby lyfte fram i sin motion. Den är bra. Anledningen till att vi inte tar ställning till det här är att arbete pågår. Men arbete har, precis som Mia Sydow Mölleby lyfte fram, pågått väldigt länge.

Det är ett stort ansvar att utveckla det, och det måste vi ta gemensamt eftersom vi ställer oss bakom att i dag inte gå vidare med den frågan. Den ligger hos regeringen i dag. Det är oerhört viktigt med den fördjupade dialogen och egenmakten. Man har ändå kommit en bit fram vad gäller Renäringskommissionen, och man jobbar bredare i samarbetet mellan de nordiska länderna eftersom det sträcker sig över fyra nationer. Det finns en stor frustration över att arbetet upplevs stå still. Därför är det på vårt ansvar att frustration övergår i aktion.

Herr talman! Jag går utöver min talartid, men jag måste också få nämna några av de andra delarna som lyfts fram i detta motionsbetänkande. Det gäller bland annat minoritetsspråken. Det är lite intressant. Jag är tvåspråkig själv. Jag har ett ungerskt påbrå och har gått hemspråksundervisning och allting sådant.

Jag har sett där det brister men också hur viktigt det är att man har med sig språket ända från början från förskolan när barnen är som mest påverkansbara att kunna bära med sig sitt språk. Det gäller självklart särskilt de minoritetsspråk som har en särskild ställning i vårt land.

Lika viktigt är det när man blir äldre. Då går man tillbaka till sitt ursprungsspråk, eller det huvudspråk som man ser som sitt. Det är viktigt att ha tillgång till utbildade lärare men också utbildad personal. Det gäller finskspråkig sådan och personal som talar meänkieli, jiddisch och de andra minoritetsspråk som vi har erkänt. Det gäller att man lägger tryck på att också ha språkkunskaper för dem som med tiden blir äldre, för då börjar människor att glömma bort. Det gäller likaså utvecklingen av förvaltningsområdena. Det handlar om att kommunerna verkligen tar sitt ansvar och tillser att det finns dokumentation men också utbildad personal för att tillgodose dessa språk.

Herr talman! Jag vill avsluta med att säga att det är glädjande att vi har en så pass stor samsyn i konstitutionsutskottet om minoritetsfrågorna, med några få undantag. Jag skickar en liten hälsning härifrån talarstolen till Mia Sydow Mölleby: Fortsätt att spotta på stenen!
(Applåder)

Anf. 94 JONAS MILLARD (SD) replik:

Herr talman! Annicka Engblom gjorde en passning till Sverigedemokraterna. Hon menar att Sverigedemokraterna på något sätt buntar ihop grupperna och inte ser att de kan ha olika behov. Jag menar att så inte är fallet. Vi ser naturligtvis att det finns olika grupper och att det

kan finnas olika behov. Men det finns vissa saker som jag kan ställa mig väldigt frågande till.

De åtgärder som ni i Alliansen använder och som ni också har drivit igenom under er tid vid makten har kostat en hel del pengar. De har varit resurskrävande. Vad har de egentligen lett till? Annicka får gärna räkna upp de resurser som hon menar har varit mest effektiva och vilket resultat det varit av dessa.

Anf. 95 ANNICKA ENGBLOM (M) replik:

Herr talman! Jag ber om ursäkt för orden, men de är från en monolog som är från 60-talet. Den har några år på nacken. Avsikten var att belysa att Sverigedemokraterna tog väldigt stora svängar utifrån vad vi egentligen ska diskutera i dag, nämligen våra minoriteter.

Man buntade ihop det med övriga utmaningar som självklart finns i och med att vi har en invandring och en flyktingström till vårt land, av kända orsaker. Vi får liksom skilja på grejerna. Det är olika förutsättningar och olika slags politik för de olika utmaningarna. Det är viktigt att vi ser detta och håller isär det.

En liten avvikning från frågan är att det i Jonas Millards inlägg är intressant att höra Sverigedemokraternas beskrivning av om minoriteterna har ansett att den förda politiken har fungerat eller inte. Den går stick i stäv med vad vi har hört bland annat under förmiddagen, nämligen att de är nöjda, men vi behöver gå vidare och göra det betydligt bättre. Delaktighet och egenmakt är absolut nyckelord i detta.

När vi är inne på eländesbeskrivningar och att peka på vad som inte fungerar och annat passar jag tillbaka. Det tycker jag är lite intressant. Man kan vända pekfingeret mot sig själv, i det här fallet mot Sverigedemokraterna och Jonas Millard. Vad har ni för politik som uppenbarligen inte ska kosta någonting och som fungerar betydligt bättre? Använd nästa inlägg till det!

Anf. 96 JONAS MILLARD (SD) replik:

Herr talman! Jag vill tacka Annicka Engblom. Jag tyckte dock inte att jag fick något särskilt bra svar på min fråga.

För oss sverigedemokrater är det viktigt att man i ett rättssamhälle har en likaprinzip inför lagen, att man behandlar människor lika och inte skapar sär rättigheter och sär lagar. Naturligtvis finns det vissa skydd för de olika minoriteterna, och så ska det vara. Min poäng i mitt anförande var att de åtgärder som Alliansen och nu också den här regeringen har vidtagit troligtvis kommer att vara ganska tandlösa. Man kommer inte att nå de resultat som man hoppas på.

Jag läste från ert eget valmanifest från 2006, Annicka Engblom, där ni lyfte upp olika löften. Ni berörde just den här delen, hur människor kan inkluderas i samhället. Det rör naturligtvis också de nationella minoriteterna. Jag kan inte tolka det på något annat sätt. Och det har uppenbarligen misslyckats.

Jag är säker på att även den här motionen och den politik som förs nu inte kommer att leda till någon avsevärd förbättring.

Anf. 97 ANNICKA ENGBLOM (M) replik:

Herr talman! Om man har inställningen att det inte är någon idé eftersom det ändå kommer att misslyckas vet jag inte vad man har i politiken att göra.

Det finns väldigt många utmaningar i de olika minoritetsfrågorna, utifrån deras olika karaktärer. Det är oerhört viktigt att man lyfter fram att de är olika till sin karaktär.

Jag är lite fascinerad över att höra Jonas Millard säga att det inte ska finnas någon särslagstiftning, men att minoriteternas olika intressen självklart ska tas till vara. Det är två helt motsatta saker. Det är uppenbart.

Vi är överens om minoritetspolitiken därför att det finns viktiga hänsyn att ta till dessa grupper som har befunnit sig i vårt land väldigt länge. De har historiska band till det svenska samhället. Det är viktigt att ta hand om deras kultur och språk, men det finns också utmaningar när det gäller kultur, språk och delaktighet i vårt samhälle. Därför finns det minoritetslagar.

Jag får inte riktigt ihop vad Sverigedemokraterna egentligen vill i frågan. De säger och pekar på att ingenting fungerar. Men i fråga om alternativet är det fullkomligt tomt och tyst. Och de buntar ihop alltihop. Det känns oerhört oseriöst.

Anf. 98 ANNIKA HIRVONEN (MP):

Herr talman! I dag firar vi romernas internationella dag, den 8 april. Medan vi debatterar minoritetspolitik här i kammaren pågår ett seminarium här i Riksdagshuset om både hinder och möjligheter för unga och äldre romer i dag. Och på Forum för levande historia några kvarter bort ska kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke berätta om regeringens satsning på 13 miljoner kronor per år för 2016–2019, för att ta nästa steg i strategin för romsk inkludering.

I höstas var Stefan Löfven den första statsministern som i sin regeringsförklaring talade om antiziganism och därmed också om romernas situation i Sverige i dag. Att antiziganism är en beskrivning på romernas situation är tyvärr en sorglig sanning. Den vitbok som det talas om beskrev de historiska övergreppen under 1900-talet. Men vi har mycket kvar att göra.

Tyvärr är det inte bara enskilda som diskriminerar. Till exempel är Skånepolisens register över romer en av alla orsaker bakom den förtroendeklyfta som vi också har talat om här i dag. Att romers mänskliga rättigheter inte respekteras är ett faktum som vi har ansvar för att förändra. Därför gör det mig glad att vi har en regering som sätter de här frågorna på den viktigaste agenda som en regering har, redan i regeringsförklaringen, men också att man följer upp med både konkreta åtgärder och pengar.

Romer liksom andra grupper, inte minst den nationella minoriteten judar, är några av dem som drabbas av hatbrott. I mitt arbete i justitieutskottet och i polisens insynsråd har jag haft möjlighet att följa de åtgärder som den nya polismyndigheten med rikspolischefen i spetsen avser att vidta för att stärka arbetet mot hatbrott. Det är extremt viktigt, inte minst nu när vi har sett alldeles fruktansvärda attentat mot judiska mål. Vi behöver garantera den mest grundläggande rätten – rätten till liv och trygghet.

Det finns också många rättigheter som särskilt gäller de nationella minoriteterna, på grund av den historiska förtryckar- och assimileringspolitik som har bedrivits i vårt land. För att komma till rätta med detta har Sverige bland annat ratificerat två konventioner och infört lagen om nationella minoriteter.

Jag har motionerat om efterlevnaden av den lagen eftersom många kommuner verkar tro att det är rekommendationer, trots att lagen gäller i hela Sverige och ska garantera alla minoriteter bland annat det så kallade grundskyddet. Även många av de kommuner som är förvaltningsområden för samiska, finska eller meänkieli brister när det gäller att uppfylla sina skyldigheter enligt lag. Det beror på att det inte blir några som helst konsekvenser om man inte följer lagen. Jag tror att det behöver förändras. Även Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget, som är tillsynsmyndigheter för lagen, har lyft fram behovet av tydligare lagstiftning vad gäller bland annat tillsynsåtgärder.

Lagar är lagar och inte allmänna rekommendationer. Även om konstitutionsutskottet inte riktigt har varit redo att ta steget ännu tror jag att vi behöver fundera på att det kanske inte är tillräckligt att informera sig och uppfölja sig fram till resultat.

Herr talman! Ett särskilt eftersatt område i minoritetspolitiken är modersmålsundervisningen. Det är flera här som har varit inne på detta i debatten, inte minst Annicka Engblom. Trots att det står i språklagen att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken och att barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt har Sverige under de senaste åtta åren fått kritik år efter år från Europarådet.

I sammanfattningen av den rapport som Europarådet lämnade i december kan man läsa att "utbildningen i samiska befinner sig i en krissituation". Europarådet fortsätter: "Vidare konstateras det att utbildningssystemet förlitar sig i alltför hög grad på den modersmålsundervisningen som är allmänt otillfredsställande som koncept och enligt kommittén i många fall ett spel för gallerierna". Ett spel för gallerierna – kan man få ett sämre betyg? Jag tror inte det.

Bakgrunden till kritiken är att bara runt hälften av de elever som är berättigade till modersmålsundervisning faktiskt får det. Mindre än hälften av alla lärare som undervisar i modersmål har en pedagogisk högskoleexamen. I många fall är det svårt att över huvud taget hitta modersmålslärare. Det betyder alltså att den undervisning som ungefär hälften får del av ofta sköts av personer som saknar såväl språkutbildning på högskolenivå som lärarutbildning. Dessutom är undervisningstiden i genomsnitt mindre än en timme per vecka för de elever som får undervisning. Man kan kanske klara sig med en 10-åringsspråknivå, men då inser vi allihop att här har vi verkligen slösat bort en viktig mänsklig resurs. Vi har absolut inte uppfyllt vare sig våra egna krav i språklagen eller de internationella konventioner och stadgar som vi har undertecknat.

Herr talman! Jag har stora förhoppningar om att den nytillträdde socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringen kommer att lyfta fram de frågor som vi här har talat om och som vi verkar vara väldigt ense om är viktiga. Dagens utspel från kultur- och demokratiministern, statsministerns regeringsförklaring – som även särskilt nämner de nationella minoriteterna – och också de skrivningar i budgetpropositionen om till

exempel modersmåslärare visar på en hög ambitionsnivå för minoritetspolitiken framöver.

Jag vill också säga några ord om samepolitiken, apropå det som Mia Sydow Mölleby anförde. Ibland är det så att ens parti avstyrker motioner som är bra, särskilt om man sitter med i regeringen. Förutom motionen om vitbok om övergrepp mot samer avstyrker Miljöpartiet även den motion som är väldigt utmärkt och som jag själv har skrivit. Men regeringspolitik initieras ju inte normalt genom motionsbetänkanden.

Herr talman! Trots att jag helt och fullt instämmer i Mia Sydow Möllebys önskan om att regeringen inom kort ska återkomma med fler konkreta åtgärder för att garantera samernas rättigheter tycker jag inte att det är läge för riksdagen att i dag bifalla ett tillkännagivande. Det kan också vara klokt att invänta den nordiska samordning i samefrågorna som pågår och den dialog med Sametinget som har fått nytt bränsle, senast i år.

Trots allt är det i samråd med de nationella minoriteterna som vi skapar den bästa minoritetspolitiken.

Herr talman! Det är dags att vi tar vårt ansvar för de nationella minoriteterna. Härmed vill jag yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet.

(Applåder)

I detta anförande instämde Agneta Börjesson (MP).

Anf. 99 PER-INGVAR JOHNSON (C):

Herr talman! Genom det betänkande från konstitutionsutskottet som riksdagen i dag ska fatta beslut om tas ännu ett steg i riktning mot att erkänna finlandssvenskarna i Sverige som en nationell minoritet. Ett önskemål om ett sådant erkännande har funnits från Finlandssvenskarnas Riksförbund i Sverige, Fris, sedan slutet av 1980-talet. Men önskemålet om en minoritetsstatus lyftes fram mer tydligt först i en offentlig utredning, SOU 1997:193.

I riksdagen har frågan om ett erkännande av finlandssvenskarna som en nationell minoritet tagits upp i motioner av min partikollega Kerstin Lundgren både 2013 och 2014.

Vid vår behandling i konstitutionsutskottet av motionen förra året blev det ett avslag, men med en skrivning om att utskottet ansåg att vissa skäl kunde anföras som grund för att finlandssvenskarna ska betraktas som en nationell minoritet.

Inför årets behandling i konstitutionsutskottet av Kerstin Lundgrens nya motion hade Finlandssvenskarnas Riksförbund genom sin förbundsordförande inkommit med en skrivelse. Efter en argumentation om att språkfrågan hittills getts en alltför avgörande roll i bedömningen av minoritetsfrågan utmynnade skrivelsen i att det är hög tid att utreda den finlandssvenska gruppens ställning på ett seriöst sätt.

Detta utredningskrav har jag tagit fasta på vid vår beredning av frågan i konstitutionsutskottet. Även om det i år inte heller blir ett bifall till Kerstins Lundgrens motion tycker jag att den skrivning vi enats om inger hopp. Först har vi upprepat förra årets skrivning med ett viktigt tillägg: ”Enligt utskottets mening bör dock frågan om finlandssvenskarnas ställning utredas vid en framtida översyn av minoritetspolitiken.”

Det känns som att Kerstin Lundgren och förbundsordföranden för Fris Barbro Allardt Ljunggren lyckats föra fram finlandssvenskarnas intressen på ett sätt som har intresserat oss i konstitutionsutskottet och som förhoppningsvis leder till att det kommer att bli ett utredningsarbete om finlandssvenskarnas ställning.

I dag är det romernas nationaldag. Som företrädare för allianspartierna har vi publicerat en debattartikel i Aftonbladet. I den redovisar vi de åtgärder som vi anser viktiga för romerna, och jag vet att ytterligare företrädare för Alliansen kommer att ta upp detta.

Herr talman! Jag yrkar bifall till konstitutionsutskottets förslag i betänkandet.

(Applåder)

Anf. 100 MATHIAS SUNDIN (FP):

Herr talman! Jag yrkar också bifall till utskottets förslag. Som flera tidigare här har gjort konstaterar jag att det är romernas nationaldag i dag den 8 april. Det känns väldigt bra att stå här i riksdagens talarstol och yrka bifall även till Folkpartiets och Erik Ullenhags motion – i och med att jag yrkade bifall till utskottets förslag – om en fortsättning på den politik för romsk inkludering som alliansregeringen bedrev under de senaste åtta åren.

Sverige har ju en mörk historia när det kommer till behandlingen av romer. Det visades i den vitbok som den förra regeringen och Erik Ullenhag tog fram. Vitboken är skrämmande läsning om Sveriges behandling av romerna under 1900-talet. De har ju levt här under längre tid och utsatts för förtryck sedan lång tid tillbaka.

När man tittar på hur polisdistrikten beskrivit romerna hittar man skrivningar som: De var fullständigt onyttiga människor som borde utrotas. Det var i början av 1900-talet. På 1920-talet sa den parlamentariska Fattigvårdslagstiftningskommittén att romernas inblandning i den svenska folkstammen innebar en försämring av vår folkas.

Så lät det under första halvan av 1900-talet, fram till andra världskrigets slut. Rasbiologin var stark i Sverige, riktad bland annat mot romerna. Det märks i den registrering av romerna som skedde i början av 1900-talet då man mätte huvuden, gjorde intelligenstester och sökte och lyfte fram olika negativa egenskaper hos romerna.

Under andra halvan av 1900-talet tonades rasbiologin successivt ned, men i olika välfärdssatsningar där romerna skulle assimileras in i det svenska samhället fanns fördomarna kvar som en tydlig röd tråd i den datainsamling som skedde. Än i dag finns starka fördomar mot romerna, och de behandlas dagligen illa i vårt samhälle.

Alliansregeringen inledde ett arbete mot fördomarna. Bland annat togs vitboken fram; den ska dels ses som en ursäkt till romerna, dels visa vad vi gjort genom historien så att vi kan gå vidare från detta. Det togs också fram en strategi för romsk inkludering. Den slogs fast 2012, och målsättningen är att en rom som föddes då, och alltså fyller 20 år 2032, ska ha lika möjligheter som alla andra svenskar och övriga boende i Sverige.

Man tillsatte också en kommission mot antiziganism under ledning av Thomas Hammarberg. Kommissionen skulle bland annat göra skolmateri-

al av vitboken för att på så sätt sprida informationen till våra elever och våra barn. Fem kommuner blev pilotkommuner och skulle jobba fram arbetsmetoder för romsk inkludering. Datainspektionen fick i uppdrag att titta på vad det kan finnas för ytterligare olaglig registrering av romer. Vi såg i och med avslöjandet av Skånepolisens omfattande register över romer att registrering fortfarande pågår i vårt samhälle.

Det är viktigt att arbetet inte avstannar i och med bytet av regering. Det är positivt att höra signalerna från den nya regeringen liksom att vi har en bred enighet, över blockgränserna, vad gäller denna motion. Motionen går ut på att det arbete som inletts ska fortsätta, att vitboken ska fortsätta att spridas och att metoderna som tagits fram i kommunerna ska spridas. Det är viktigt att projektet inte stannar av utan att det jobbas vidare med det. Satsningen på brobyggare har visat sig vara lyckad, och det är viktigt att få fram fler brobyggare. Det har bland annat gett en del positiva resultat genom att romer kommit i arbete.

Ytterligare en punkt gäller språk och utbildning, som är grunden för det hela. Det är viktigt att det bland annat finns läromedel på romani chib. Målet framöver är naturligtvis att romer ska ha samma möjligheter som alla andra i detta land att leva ett gott liv.

Slutligen, herr talman, vill jag kommentera Sverigedemokraternas inlägg. Sverigedemokraterna går upp i debatten om minoritetspolitik gällande romer men nämner inte romer. I stället talar de rent allmänt om integrationspolitiken i Sverige de senaste 20 åren och menar att den har misslyckats. Det finns mycket att göra åt den, men att blanda ihop integrationspolitiken i allmänhet de senaste 20 åren och romernas situation blir mycket märkligt. Det är fråga om människor, svenska medborgare, som levt här i generationer, inte om flyktingar som kom hit i förrgår från Somalia. Det är klart att det innebär olika utmaningar. Det går inte att, som också sas tidigare, bunta ihop dessa grupper.

Jag undrar vad mer specifikt det är i motionen som ni sverigedemokrater är motståndare till. Vad är det i denna strategi för svenska medborgare, som levt här i generationer, som ni tycker är dåligt? Vad är det mer specifikt? Är det satsningen på brobyggarna som är dålig? Är det vitboken som inte ska spridas? Vad är det som är dåligt? Vad är det som gör att ni säger nej till detta? Jag förstår er kritik av integrationspolitiken i största allmänhet, jag har hört den många gånger, men nu diskuterar vi specifikt romer och denna motion. Vad är det för fel på den?

(Applåder)

Anf. 101 TUVE SKÅNBERG (KD):

Herr talman! Jag börjar med att yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Jag blev skakad på påskdagen. Till kyrkan där jag är verksam kom någon som jag kanske inte hade räknat med skulle fira påsk i just vår kyrka, nämligen en ung judinna. Hon sa att hon inte vågade åka till synagogan i Malmö. Veckan innan hade man kastat sten på småbarn i barnvagnar på väg till förskolan. Familjen hade sagt: Det går inte. Vi åker inte till Malmö. Du får inte åka till Malmö. Då gjorde hon det näst bästa. Hon åkte till den kyrka där jag är verksam eftersom vi har en relation, och så fick hon fira påsk där. Det är jag glad för.

Naturligtvis är hon välkommen, men det är en fruktansvärd anledning. Hon kan inte åka till den synagoga där hon är medlem. Varför då? Därför att det finns ett hat på gatorna som gör att småbarn blir stenade. Det är inte acceptabelt. Så kan vi inte ha det. Det ligger delvis inom konstitutionsutskottets ansvar att säga ifrån. Detta är inte acceptabelt. De judiska institutionerna, samlingsplatserna och hemmen måste skyddas, och de måste skyddas med våra gemensamma resurser, inte på den judiska befolkningens egen bekostnad. Här har vi mer att göra.

När vi besökte synagogan i Stockholm tog man bladet från munnen och sa: Vi talar inte längre om antisemitism, för då möts vi av att både araber och andra folkslag i omgivningen, även judar, är semiter. Nej, vi talar om judehat. Det är det vi möter i Sverige i dag.

Det är fruktansvärt att som parlamentariker i Sveriges riksdag år 2015 behöva konstatera att det finns ett judehat, ett konkret illvilligt judehat, i Sverige. Det är så oförblommerat att vi inte får stopp på det. Det hindrar människor att söka upp den lokal de vill fira gudstjänst i. Det handlar också om religionsfriheten.

Det var romernas situation jag egentligen ville lyfta fram i dag. Det är romernas nationaldag. Vi är väl medvetna om det. Vi har tillsammans kommit fram till många goda förslag. De bottnar i Alliansens arbete, som fortsattes genom Erik Ullenhags och flera andra folkpartisters motion och som övriga partier, däribland Kristdemokraterna, nu ställer sig bakom. Det är alldeles utmärkt. Det är en fortsättning på Alliansens arbete, och motionen motsägs inte av sittande regering, utan den fortsätter att förvaltas. Det är bra.

Låt mig nämna några saker. Ofta har romerna sämre villkor, men inte alltid. Vi kan inte bunta ihop romerna i en enda grupp, men ofta har de sämre villkor när det gäller utbildning, arbete, bostad, hälsa, social omsorg och trygghet. Det är vårt ansvar att se till att de har en likartad start i livet som alla andra svenskar.

Under den gångna åttaårsperioden, under alliansregeringen, beslutades det om en strategi för romsk inkludering. Vi har redan hört om vitboken och om övergrepp och kränkningar av romerna under svenskt 1900-tal. Vi har hört att en kommission mot antiziganism har tillsatts. Nu ska arbetet fortsätta, och jag är glad för det.

Skolan har en central roll i arbetet mot olika former av intolerans, däribland antiziganism. Som jag sa inledningsvis måste samhället reagera kraftfullt mot hatbrott, även mot romer. Det uppdrag som Kommissionen mot antiziganism gavs var att ta fram skolmaterial baserat på vitboken och sprida det centralt. Det ska nu ske.

I samband med att strategin för romsk inkludering antogs utsåg alliansregeringen fem pilotkommuner. Det var en bra början. De skulle åren 2012–2015 få statsbidrag för att arbeta med frågor om romsk inkludering. När vi möter romer säger de att det inte räcker, att det bara är en liten del av romerna som berörs. Men det är likväl ett väsentligt exempel. Det kommer att hjälpa till som det goda exemplet, åtminstone är det vår förhoppning. Efter 500 år av misslyckad integration kanske man kan säga att det är vår förhoppning. Sämre kan det inte bli, men det kan bli mycket bättre.

Metoden med brobyggare som har romsk språk- och kulturkunskap har lyckats väl. Verksamheten bör utvecklas. Det är också en god modell.

Fortsatta jämställdhetsåtgärder, konkreta insatser för jämställdheten mellan kvinnor och män, är viktiga. I dag mötte vi en väldigt romsk kvinna. Det känner man sig stolt över, och det känns väldigt bra. Det är annars en schablonbild att det inte skulle vara lätt för kvinnorna, men så var det inte i det här fallet.

Jag måste bara, herr talman, få läsa innantill ur Sverigedemokraternas reservation. Jag kan inte säga annat än att jag blir upprörd. Om jag inte var så luttrad skulle jag kanske också bli besviken.

Sverigedemokraterna underkänner all integrationspolitik som vi har talat om – åtgärderna är otillräckliga; det är ett uppenbart misslyckande. Men vad säger de i reservationen? ”Med hänvisning till att befintliga, pågående och planerade insatser får bedömas tillräckliga” avstyrker de motionen. Det finns ingen möjlighet i världen att få ihop detta.

Vad säger Sverigedemokraterna? Har ni över huvud taget någon annan politik än att säga: Vänd vid gränsen! Ni är inte välkomna.
(Applåder)

Anf. 102 JONAS MILLARD (SD) replik:

Herr talman! Tack, Tuve Skånberg!

Sverigedemokraterna har en politik som handlar om assimilering och anpassning. I dag talar vi om minoritetsfrågor och om den här motionen.

Det finns olika förslag i motionen. Man skulle kunna bryta ned den i olika beståndsdelar. Den handlar bland annat om att man ska ge ut en så kallad vitbok som man redan har gett ut och som ni i Alliansen drev på för under er tid vid makten.

Det handlar också om att man till viss del ska ge pengar till kommuner så att de ska kunna arbeta som pilotkommuner. Man ska följa upp det för att se vart det leder och hoppas då på ett bättre resultat.

Med det är någonting som är gemensamt för er politik, både när det gäller minoritetsfrågorna och integrationspolitiken. Det är att ni tänker ungefär på samma sätt. Där det upplevs att det finns problem kastar man in mer resurser och mer pengar. Man tror att det på något sätt ska vara en mirakelkur, att det ska kunna lösa problemet.

Det jag gjorde var att citera ur ert eget valmanifest från 2006, där ni konstaterade att genom er politik skulle man äntligen kunna vända den här trenden. Ni talade om inkludering. Jag förutsätter att när ni talar om inkludering talar ni också om de etniska minoriteterna.

Frågan jag ställer mig nu när ni har hållit på med er politik så länge som ni har gjort – en politik som bevisligen har varit misslyckad och som i andra länder har övergetts av såväl socialdemokratiska som konservativa regeringar – är denna: Hur länge ska ni fortsätta hålla på, och när kommer den här politiken att få genomslag? Hur många år till ska vi behöva vänta på att få se att er så kallade integrationspolitik faktiskt fungerar?
(Applåder)

Anf. 103 TUVE SKÅNBERG (KD) replik:

Herr talman! Jonas Millard skriver tillsammans med sin kollega i reservationen: Med hänvisning till att befintliga, pågående och planerade insatser får bedömas tillräckliga avstyrker vi motionen.

Du har ingen egen, Jonas Millard. Du säger bara att det är bra som det är. Samtidigt säger du att du tycker att åtgärderna är otillräckliga och uppenbart har misslyckats. Det går inte ihop!
(Applåder)

Anf. 104 JONAS MILLARD (SD) replik:

Herr talman! Då ska jag reda ut det här en gång för alla, tydligt och klart.

Det är så här, Tuve: Om man har idén att vi sverigedemokrater tycker att allting är bra, då har man verkligen uppfattat oss fel. Vi tycker inte att allting är bra.

Men jag får uppfattningen att ni tycker det eftersom ni fortsätter i samma spår år efter år. Det handlar fortfarande om samma lösningar. Ni använder samma lösningar på de problem ni har som ni har använt i alla år.

Det gemensamma i det här är att det fortsätter att vara misslyckat. Det fungerar inte nu. Det fungerade inte för tio år sedan eller för tjugo år sedan. Man har i de flesta andra länder övergett det som ni nu tror ska kunna rädda integrationsprojektet. Det har inte fungerat, Tuve, och det kommer inte att fungera.

Sverigedemokraterna är inte nöjda som det är. Men jag tycker inte att det finns skäl att gå längre. Det är det vi menar i reservationen med integrationsprojektet, med integrationspolitiken.

Vi förespråkar en återgång till den politik som har funkat tidigare i Sverige, som fungerade väl, som fungerade i andra länder och som de flesta andra länder nu också väljer att gå tillbaka till.

Ni har misslyckats. Vi har lösningarna.

(Applåder)

Anf. 105 TUVE SKÅNBERG (KD) replik:

Herr talman! Jag tror att jag hos alla här hörde en ödmjukhet. 500 år av misslyckanden – vi slår oss inte för bröstet. Vi säger att romerna inte har behandlats väl. Vi satte ihop vitboken som visade vad våra förfäder inte klarade av och vad vi nu från höger till vänster helt uppenbart inte mår att göra perfekt. Under en tjugoårsperiod säger vi att vi ska göra det så bra att man får samma start i livet, men vi har misslyckats.

Det finns ingen sådan ödmjukhet hos dig, Jonas Millard. I stället säger du bara: Det är bra som det är. Det får bedömas vara tillräckliga insatser.

Det går inte ihop! Du kan inte både säga att det här är ett uppenbart misslyckande och sedan inte komma med någonting, inte ens en antydning till något annat än att säga: Vänd vid gränsen!

De här människorna har varit här i generationer. Vi kan inte säga till dem att de ska vända vid gränsen. Deras gränser är Sveriges gränser.

Just i denna fråga syns det med särskild tydlighet hur oerhört tomhänt du står som sverigedemokrat. Du har inga andra svar än att säga att de som inte är svenskar ska vända vid gränsen. Jag måste säga att jag är besviken.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under § 14.)

§ 11 Mediefrågor

Kulturutskottets betänkande 2014/15:KrU3
Mediefrågor
föredrogs.

Anf. 106 PER BILL (M):

Herr talman! Det är inte varje dag som vi debatterar motionsbetänkanden som vi är helt eniga om, men i dag gör vi det. Det är ibland viktigt att visa vad vi är överens om.

Låt mig därför börja med att yrka bifall till förslaget i detta lilla betänkande, som faktiskt är enigt. Det finns *ett* särskilt yttrande till det.

Man kan också passa på att säga stort grattis till alla som jobbar på public service – på Sveriges Radio, på Sveriges Television och på Utbildningsradion. Vad skönt för er, i en tid när det är väldigt stökigt på mediemarknaden, att det finns en i princip fullständig enighet i Sveriges riksdag om att ni behövs och att ni ska ha ert oberoende!

Det vi har diskuterat och funnit en klok kompromiss om är hur vi ska kunna ordna detta. Vi har kommit fram till att vi via ett tillkännagivande i god tid inför nästa sändningstillstånd ska tillsätta en utredning som tittar på radio- och tv-avgiften. Jag tror att det är väldigt klokt och bra. Vi behöver i god tid utreda hur vi i framtiden ska se till att få en bra finansiering och hur vi ska kunna värna oberoendet.

Vi vet att betalningsviljan i dag är mycket god. Alldeles nyligen satte man rekord i att få in radio- och tv-avgifter. Samtidigt vet vi att tekniken utvecklas snabbt. Vi vet inte riktigt hur vi kommer att konsumera radio och tv, bilder och ljudströmmar i framtiden. Det viktiga är dock att vi i Sveriges riksdag tillsammans bygger ett robust system för framtiden och att vi kan fortsätta att i enighet värna en oberoende public service.
(Applåder)

Anf. 107 GUNILLA CARLSSON (S):

Herr talman! Det känns skönt att vi har en bred politisk enighet i den här frågan. Jag har vid flera tillfällen pekat just på att jag tycker att det i mediepolitiken och mediefrågorna är viktigt att vi har gemensamma åsikter om hur vi ska finansiera och stå upp för public service. Jag tycker att den slutsats vi kommit fram till i det här betänkandet känns bra.

Jag vill också, precis som Per Bill, gratulera public service-bolagen till att de nu kan känna trygghet i att jobba vidare med sin verksamhet utan att frågan hur verksamheten ska finansieras kommer upp till diskussion igen.

Jag tycker också att vi själva, medborgarna, är att gratulera. Vi har en samsyn i de flesta politiska partier om att vi vill ha en bred och oberoende public service, för det är en viktig del i en demokrati att vi har en public service som vågar ifrågasätta och som också är frikopplad från politiken. Jag vill gratulera både oss själva och public service-bolagen.

Nu är det inte så många år sedan vi stod här och diskuterade public service utifrån att vi skulle ge nya sändningstillstånd. Inför det beslutet lät den dåvarande regeringen göra en utredning, och finansieringsfrågan var också med i den utredningen. Men den dåvarande regeringen sa att man

inte var beredd att skicka ut den på remiss och att man inte var beredd att ändra finansieringsmodellen.

Man kom till slutsatsen att den modell vi har i dag fungerar väl, och än så länge vill jag hålla fast vid att den faktiskt gör det. Sedan har det hänt saker, inte minst för ett år sedan, när Högsta förvaltningsdomstolen kom fram till att man inte skulle betala om man tittade via sin dator. Vi måste naturligtvis hela tiden följa den här frågan. När tekniken utvecklas måste vi också se hur vi ska ha ett robust finansieringssystem för vår public service.

Det som är det allra viktigaste är att vi faktiskt står upp för en bred och oberoende public service. Inför nästa sändningstillstånd ska vi på nytt titta på hur finansieringsmodellen ska se ut. Behöver det göras justeringar, kan den vara som den är i dag, eller behöver vi göra stora förändringar? Detta måste vi ha med oss när vi jobbar vidare med public service.

Men nu känns det skönt att vi har ett enat utskott som säger att vi ska se över detta inför nästa sändningstillstånd, men fram till dess låter vi public service jobba i lugn och ro. Med detta vill jag yrka bifall till utskottets förslag.

(Applåder)

Anf. 108 ARON EMILSSON (SD):

Fru talman! I dag har vi kulturutskottets betänkande 3, *Mediefrågor*, på bordet för behandling. Betänkandet behandlar 14 motionsyrkanden, flertalet rör finansieringen av public service, och med tanke på att vi där har ett blocköverskridande tillkännagivande från utskottet tänkte jag fatta mig ganska kort.

Tv-licensen som vi känner den infördes redan under tv:s barndom. Som utskottet påpekar infördes nuvarande finansieringsmodell för att garantera public services oberoende och självständighet. Mycket riktigt har modellen också fungerat relativt väl relativt länge. Licenssystemet har en särställning och skapar en relation mellan public service-bolagen och konsumenterna. Emellertid har var sak sin tid, och det är utifrån teknikutvecklingen, Högsta förvaltningsdomstolens dom med mera uppenbart att vi behöver titta på alternativ och utreda denna modell för finansiering.

Fru talman! Den statliga utredningen Nya villkor för public service utredde under föregående mandatperiod alternativ och lämnade med sitt betänkande 2012 ett förslag om att ersätta licensen med en finansiering via skattsedeln – en finansiering som liksom begravningsavgiften hålls utanför statsbudgeten men som alla på ett mer rättvist sätt är med och betalar oavsett innehav eller form av tv-mottagare i hemmet.

Vi välkomnar en översyn av finansieringsformen för public service. Det finns behov av en moderniserad och långsiktigt trygg, solidariskt finansierad och teknikneutral finansieringsform. En parlamentarisk utredning kan vara ett steg för att komma vidare i frågan.

Däremot finns det anledning att förklara varför vi fogat ett särskilt yttrande till detta betänkande. Sverigedemokraterna anser att utskottets förslag till tillkännagivande är något vagt, och under punkt 1 något diffust och i behov av komplettering.

Det måste poängteras att utredningen Nya villkor för public service under föregående mandatperiod utrett och redovisat ett förslag till en långsiktigt trygg finansieringsmodell. Den utredning som utskottet nu vill

se ska också vara parlamentariskt tillsatt, precis som den förra. Utredningen utgör en solid grund för att ytterligare se över frågan med målet att snarast införa en långsiktigt hållbar, solidariskt finansierad och teknikneutral finansieringsform. Två saker är här viktiga att påpeka:

Det första är att det är glädjande att vi kommit fram till att det ska vara en solidarisk finansiering, vilket innebär att alla ska vara med och bidra till tv och radio i allmänhetens tjänst, vilket kan skapa en större folklig förankring.

Det andra är att det bör också i ett tidigt skede förtydligas vad den nya utredningen ska se över som inte tidigare utretts, så att den kommande utredningen får tydliga direktiv och kompletterar tidigare utredning. Det är också viktigt att regeringen efter tillkännagivandet faktiskt på ganska kort sikt återkommer med en tidsplan som säkerställer att utredningen tillsätts i mycket god tid före 2020, så att frågorna är utredda på djupet och klara inför nästa sändningstillstandsperiod.

Som jag tidigare sa är det viktigt att vi får tillräcklig styrfart för att komma vidare i finansieringsfrågan och en utredning som inte gör precis samma sak som den från 2012. Det är ett steg på vägen. Blir direktiven, frågorna och slutsatserna desamma har vi däremot låtit kvarnarna mala på tomgång, utan ny säd, och då får vi inget mjöl. Låt oss hoppas att det inte blir så. Det är uppenbart att det finns en majoritet i denna kammare för att se över finansieringssystemet, och mycket tyder på att det också finns ett stort allmänintresse och en opinion för detta, vilket inte minst är viktigt. Därför kan vi bara låta regeringen skrida till verket med detta tillkännagivande.

I detta anförande instämde Angelika Bengtsson och Sara-Lena Bjälkö (båda SD).

Anf. 109 NICLAS MALMBERG (MP):

Fru talman! Politisk debatt om public service-frågor kräver en särskild balans i hanterandet. Å ena sidan har vi att värna oberoendet för public service-företagen. Å andra sidan har vi ett politiskt ansvar för att säkerställa att finansieringen är långsiktigt tryggad och att resurserna används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt hos public service-bolagen.

För att klara denna balansgång är det utomordentligt viktigt att vi har politisk enighet över partigränserna, precis som Per Bill och Gunilla Carlsson underströk tidigare. Jag är glad över att vi har uppnått denna stora och breda enighet i kulturutskottet om att å ena sidan inte gå in och peta i finansieringsmodellen under innevarande tillstandsperiod men å andra sidan med öppna ögon utreda förutsättningarna för perioden efter 2020.

Vi vet inte hur lyssnar- och tittarvanor kommer att se ut om fem år. Därför är det angeläget att med öppna ögon utreda hur förhållandet ska se ut under perioden efter 2020.

Jag vill också i debatten lyfta fram att vi i motionsbetänkandet faktiskt har hanterat en motion som har ett helt annat perspektiv – ett perspektiv som innebär att vi från politiskt håll skulle gå in och styra över public service-bolagen. Det är en motion som inte har grundtanken att vi ska värna public service-bolagens oberoende. Det tycker jag är allvarligt, och

det är därför viktigt att föra upp i ljuset att det finns sådana tankegångar i ett av partierna i riksdagen.

Vad skulle hända om man från politiskt håll gick in med pekpinna om hur det redaktionella arbetet ska genomföras? Det fantastiskt höga förtroende som public service-bolagen har skulle naturligtvis med ens skjutas i sank. Vad vi i slutändan skulle se med en politiskt styrd public service förskräcker. Jag är glad över att vi i kulturutskottet har fullständig enighet om att avslå denna motion.

Jag yrkar bifall till kulturutskottets förslag.

Anf. 110 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD):

Fru talman! Betänkande KrU3, *Mediefrågor*, är i dag för behandling. Precis som tidigare talare nämnt har vi ett blocköverskridande tillkännagivande från utskottet, så även jag har tänkt hålla mig kort.

Från Sverigedemokraternas sida har vi sedan tidigare deklarerat att radio och tv i allmänhetens tjänst har en väldigt viktig funktion att fylla. Där kommersiella kanaler i hög grad följer renodlade marknadsprinciper har public service ett uppdrag att erbjuda ett brett, nyanserat och folkligt förankrat medieutbud. Samtidigt ska opartiskhet och saklighet i nyhetsförmedlingen samt förmedling av allmän samhällsinformation garanteras.

Trots generellt höga förtroendesiffror vittnar de reaktioner som följt av den utvidgade definitionen av tv-mottagare om att det finns en utbredd ovilja att betala för vad som av vissa upplevs som en påtvingad produkt snarare än som allmännytt. Det kan därför finnas anledning att fundera över om public service-uppdraget tydligare kan återspeglas i de tjänster som erbjuds.

Om public service på lång sikt ska kunna bibehålla och stärka sitt förtroende hos allmänheten är det också av största vikt att man löpande förnyar och stärker sina strävanden efter ett så nyanserat och politiskt välbalanserat programinnehåll som möjligt.

Vi sverigedemokrater välkomnar därför en översyn av finansieringsformen för public service, då det finns behov av en moderniserad och långsiktigt trygg, solidariskt finansierad och teknikneutral finansieringsform för public service. En parlamentarisk utredning kan vara ett steg för att komma vidare i frågan. Däremot anser vi att utskottets förslag till tillkännagivande samt utskottets ställningstagande under punkt 1 är något vaga och i behov av komplettering. Följande måste påpekas:

Det bör poängteras, precis som min partikamrat Aron Emilsson nämnde, att man i utredningen *Nya villkor för public service*, Statens offentliga utredningar, från år 2012 under föregående mandatperiod utrett och redovisat ett förslag till en långsiktigt trygg finansieringsmodell.

Utredningen utgör en solid grund för att ytterligare se över frågan med målet att snarast införa en långsiktigt hållbar, solidariskt finansierad och teknikneutral finansieringsform.

Det bör också, fru talman, i ett tidigt skede förtydligas vad den nya utredningen ska se över, som inte tidigare utretts, så att den kommande utredningen får tydliga direktiv och kompletterar tidigare utredning. Vidare bör regeringen efter tillkännagivandet återkomma med en tidsplan

som säkerställer att utredningen tillsätts i mycket god tid före år 2020, förslagsvis redan under 2016.

Avslutningsvis ställer jag mig bakom vårt särskilda yttrande.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 14.)

§ 12 Folkbildningsfrågor

Kulturutskottets betänkande 2014/15:KrU8
Folkbildningsfrågor
föredrogs.

Anf. 111 ARON EMILSSON (SD):

Fru talman! I dag behandlar vi kulturutskottets betänkande KrU8, *Folkbildningsfrågor*.

Jag vill inledningsvis yrka bifall till Sverigedemokraternas reservation 1 gällande kvalitetssäkring av folkbildningen samt reservation 2 gällande mångkulturalistisk verksamhet.

Låt mig inleda med hjälp av en av de folkbildningspionjärer som var bland dem som var mest tidigt ute med att förstå och belysa behovet av allmän folkbildning i Sveriges avlånga land. Teodor Holmberg lär ha sagt följande: ”Även i Sverige funnos många, som hellre ville se en vidskeplig än en upplyst allmoge, hellre ett barnsligt och omyndigt folk än ett folk av fria och myndiga män. Men i bondeståndet hade de nya folkupplysningstankarna slagit rot, och man släppte dem ej. Anders Danielssons ord vid 1823 års riksdag målade tankegången: ”Den tid skall komma, då namnet god medborgare och upplyst svensk man framför andra skall tilläggas den, som för undervisningens befrämjande är färdig till de största uppoffringar.””

Folkbildningen kan liknas vid ett kunskapens träd med rötter från vår tidiga demokratiseringsprocess, ett viktigt och värdefullt arv. Det är ett stort grenverk med många löv, men det är tre bärande grenar: bibliotek, folkhögskolor och studie- eller bildningsförbund. Folkbildningsområdet är tillika ett av våra största utgiftsområden inom utgiftsområde 17.

Sverigedemokraterna värnar studieförbundens och folkbildningens roll i stort. Dessa bildningsformer kompletterar andra utbildningsalternativ, bidrar till social gemenskap och sprider lusten att lära.

Sverigedemokraterna har däremot delat den analys som Riksrevisionen tidigare gjort om att dagens system för kontroll och granskning av folkbildningens verksamhet har brustit på flera punkter. Vi har sett ett behov av att en risk- och väsentlighetsanalys genomförs inför de interna kontrollerna och särskilt att man i största möjliga mån använder sig av externa aktörer för denna analys, liksom naturligtvis för annan granskning, för att säkra en så objektiv analys som möjligt. Därför välkomnar vi nu att en översyn och ett arbete kring detta är sjösatt och på gång. Statskontorets översyn är välkommen, och vi ser fram emot en god och vital process.

Vi välkomnar också den översyn av förordningen om statsbidrag till folkbildningen som pågår inom Regeringskansliet. Det är en viktig översyn. Med anledning av den och att det arbetet inte bör föregripas

instämmer vi i utskottets ställningstagande i detta stycke. Det är kopplat till vår intention om att se över fördelning, förvaltningslag etcetera.

Sverigedemokraterna har, som jag nämnt, två reservationer i detta betänkande. De handlar om kvalitetskrav och om mångkulturalistisk verksamhet.

Bakgrunden till vår reservation om kvalitetskrav handlar om att det, utan att detaljreglera den skattefinansierade folkbildningen, är nödvändigt att i viss utsträckning skärpa kvalitetskraven och förtydliga direktiven om vilka typer av verksamheter som ska kunna få statligt stöd. Enligt oss bör en viktig princip för all skattefinansierad utbildning vara att den ska sträva efter största möjliga objektivitet, saklighet och allsidighet.

Det finns ett antal statliga mål som är bra och som är satta för folkbildningen att följa.

Vår reservation kring mångkulturalistisk verksamhet berör det faktum att det i Sverigedemokraternas politik är centralt att skattemedel ska användas för att stärka Sveriges välfärd, interna sammanhållning och nationella gemenskap och inte samhällssplittrande projekt eller idéer som leder till motsättningar och utanförskap. Det är precis det vi är oroliga för att statlig subventionering av kulturell åtskillnad gör. Mot bakgrund av det bör det statliga stödet till mångkulturalistiska verksamheter dras in, bortsett från stöd till de nationella minoriteterna.

Mångkulturalistiska verksamheter som syftar till att bejaka och förstärka kulturella, religiösa och identitetsmässiga skillnader baserat på etnisk bakgrund rymmer tvivelsutan mindre samsyn, mindre värdegemenskap, mindre sammanhållning och mer av skilda meningar, olika värderingar, ökad splittring och större segregation och utanförskap. Statligt stöd för att aktivt underblåsa en försvårad integration är svårmotiverat, som vi ser det. Därför har vi en reservation i frågan.

Anf. 112 BJÖRN WIECHEL (S):

Fru talman! Bildning är det vi har kvar när vi har glömt allt vi lärt oss. Så beskrev Ellen Key en gång i tiden bildningen. Radioprogrammet *Filosofiska rummet* i P1 hade härförleden ett avsnitt om just bildning. Där gjorde man skillnad mellan bildning och institutionell, instrumentell utbildning.

Att vara bildad innebär inte att ha läst vissa böcker eller att ha lyssnat på rätt musik, för vem avgör vad som är rätt? I stället handlar bildning om att kunna göra kunskaper och insikter till sina egna. Bildningen ligger i själva den reflekterande processen, och det här är en process som aldrig upphör.

Bildning handlar om en känsla av sammanhang, att förstå sig själv, andra och vår omgivning. I sin tur lägger detta grunden för kritiskt tänkande och för att kunna förändra ens villkor och samhället i stort.

Behovet av bildning för att förstå sitt sammanhang och hur samhället fungerar är lika stort hos en analfabet som hos en hjärnkirurg. Detta tål att tänka på. Det ligger även ett värde i sökandet, i detta bildande hos människor, även om det i första hand inte leder till att en vara eller någon tjänst köps eller säljs.

I folkbildningen finns också en stark tradition av frihetsrörelse som bygger på insikten om att kunskap är makt och att bildning ger självkänsla och dessutom ska vara till för alla. Fattig ska inte behöva innebära maktlös.

Det är grunden för en folkbildning som vill ge alla människor möjlighet att förändra samhället.

En folkbildning som motverkar klassamhället, som bygger jämlikhet och jämställdhet leder till ett friare samhälle med aktiva och självständiga medborgare där förmågan att förstå, anpassa och ställa om i takt med utvecklingen generellt är högre. Folkstyret blir helt enkelt bättre om det bärs av folkflertalet.

Kultur och bildning kan på så vis liknas vid mjukvaran i samhällsbygget. Därför ger vi också bidrag till folkbildningen, där syftet är

- att stärka och utveckla demokratin
- att människor ska kunna påverka sin livssituation och delta i samhällsutvecklingen
- att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället
- att öka delaktigheten i kulturlivet.

Fru talman! I den budget som regeringen lade fram i höstas fanns förslag om fler platser på folkhögskolan. Det handlade om platser för en summa av 90 miljoner. Men den budgeten röstades ned av Alliansen och SD, och därmed försvann satsningen på folkhögskoleplatserna. Dessa platser behövs, både för att lyfta kunskapsnivån i samhället och för att tillgodose antalet sökande.

En viss grupp sökande är människor som tidigare befunnit sig långt ifrån arbete och studier men som genom förberedande och motiverande kurser blivit redo att gå en allmän linje. Att platserna röstades ned innebar en stor risk för bakslag för skolornas arbete och för dessa människors möjligheter att gå vidare. Därför är det viktigt att antalet platser på folkhögskolornas allmänna linje nu utökas.

Ser vi till det betänkande som nu behandlas anser åtminstone jag att det visar på en hög tilltro till folkbildningen när det gäller vilka insatser studieförbund och folkhögskolor skulle kunna göra för samhällsutvecklingen. Det vittnar också om ett förhållningssätt som värdesätter effekterna av att människor tillsammans, under fria och frivilliga former, tar sig an en bildningsresa och förändrar samhället.

Sedan kommer vi till Sverigedemokraterna. I sitt budgetförslag föreslog SD en neddragning på folkbildningen med hundratals miljoner. Här i betänkandet vänder sig SD emot det som de kallar för ”mångkulturalistisk verksamhet”. Inga pengar ska få gå till detta, eftersom det sägs skapa ”samhällssplittring, motsättningar och utanförskap”. I stället ska pengar gå till att, som de säger, ”stärka den nationella gemenskapen”.

Det här reser en del frågetecken. För det första, att vilja begränsa vilken kultur, vilka uttryck och intryck som människor ska få ge sig hän åt och sedan vilja styra in det efter en egen mall går emot själva grunden och syftena med folkbildningen – mot det fria och frivilliga och mot att det ska utgå från människors eget sökande.

För det andra kan man fråga sig när i historien det här landområdet *inte* har präglats av en mångfald av kulturella influenser.

För det tredje skulle det vara ganska bra att reda ut vilka så kallade mångkulturalistiska verksamheter som människor alltså inte ska kunna ägna sig åt på folkhögskolor eller studieförbund om SD får bestämma. Handlar det om musikstudier i samba, jazz, rock och blues? Handlar det om att dansa hambo, polska eller lindyhop? Handlar det om språkkurser i spanska, latin och persiska? Handlar det om att få lära sig receptet på knödel, kebab eller att koka ris? Handlar det om att förstå Pythagoras sats? Handlar det om att få delta i en studiecirkel i upplysningsfilosofi?

Allt det jag nyss räknade upp ägnar vi oss åt eftersom kulturer har mötts och människor med olika bakgrunder har träffats och utbytt erfarenheter. Dessa möten är en förutsättning för att kultur och bildning ska leva och utvecklas. Att dra upp gränser för kultur och bildning – vad som ska vara den enes eller den andres, eller vem som får göra vad – är varken meningsfullt eller önskvärt.

Vi ska vara glada för att människor inte drar upp godtyckliga, konstgjorda gränser mellan varandra. Folkbildningen är ett forum där människor varje dag möts och lär sig förstå sina sammanhang och varandra. Där skapas tolerans, tillit och mänsklig utveckling.

Med det vill jag yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

(Applåder)

Anf. 113 ARON EMILSSON (SD) replik:

Fru talman! Jag kan instämma med Björn Wiechel om att kultur är en dynamisk och levande process. Det betyder ju i sin ursprungliga form "odling". Där är vi ganska överens.

Jag kan också lugna Björn Wiechel med att våra förslag, vår budgetmotion och våra invändningar när det gäller stöd till mångkulturalistisk verksamhet inom folkbildningen naturligtvis inte handlar om banala exempel som salsa, hambo eller matlagning.

Det handlar inte heller om att styra folk ifrån att få söka, uppleva eller aktivera sig med det man tycker verkar intressant på sin fritid. Det handlar inte heller om att sätta gränser för vad människor får eller inte får göra.

Det som det handlar om som jag lyfte upp i mitt anförande och som man också kan läsa väldigt tydligt handlar om vad vi vill göra med de gemensamma skattemedlen inom folkbildningen. Man kan se att folkbildningen i Sverige globalt sett har ett väldigt starkt stöd från staten. Innebär det att det i länder där det statliga stödet är lägre till vissa folkbildningsinsatser helt saknas civilsamhälle, ideell sektor, bildningsinsatser och ett levande ideellt engagemang? Jag tror inte det. Jag har en känsla av att så inte är fallet.

Det här handlar helt enkelt om ifall vi vill att stöd ska gå till verksamheter som faktiskt separerar kulturer i stället för att kitta ihop samhället, vilket vi behöver i dag.

Anf. 114 BJÖRN WIECHEL (S) replik:

Fru talman! Om man då vill ha en verksamhet som håller isär kulturer, hur skulle vi någonsin ha kunnat förstå Pythagoras sats i Sverige? Vad är det ni vill begränsa om ni inte vill begränsa alla dessa saker som är ett resultat av att människor har mötts, av att folk från olika delar av världen med olika erfarenheter har fått ta sig an en bildningsresa, förstått sina egna

sammanhang, fördjupat dem och sedan träffat andra människor och – kolla här! Så kan man göra!

Vad är det ni ska ta bort?

Jag tycker att slutklämmen, att hålla isär, visar på nyckeln. Om man säger vad man ska hålla isär, då drar man upp godtyckliga gränser. Det betyder att när jag spelar samba, vilket jag gör ibland på söndagar, så ska jag inte få göra det – eller?
(Applåder)

Anf. 115 ARON EMILSSON (SD) replik:

Fru talman! Jag tror att Björn Wiechel kan dansa på. Jag har ingenting emot salsa.

Man missuppfattar digniteten i våra invändningar i reservationen om mångkulturalistisk och samhällssplittrande verksamhet.

Låt oss se på helheten. Jag tror att även Björn Wiechel känner till att det finns folkbildningsförbund och studieförbund med en tveksam agenda som ändå uppbär statligt stöd. De arbetar aktivt med att underblåsa religiösa och kulturella motsättningar. De arbetar med att lära ut politisk extremism, inte minst på vänsterkanten. Det är fine om man som parti eller intresseförening vill driva sådan verksamhet inom sina egna ramar. Men ska det verkligen vara gemensamma skattemedel som ska finansiera ensidiga intresseorganisationers verksamhet?

Det finns ett problem i dag med ett växande utanförskap, en växande segregation och växande klyftor mellan grupper. På vilket sätt överbryggas vi klyftorna? På vilket sätt kan vi begrava segregationen och utanförskapet genom att fortsätta att underblåsa föreningar, förbund och studiecirkel som är aktivt ute efter att separera och hålla isär minoriteter från majoritetssamhället? Jag kan i min värld inte förstå detta. Björn Wiechel måste också inse att det finns den typen av organisationer som uppbär statligt stöd, om vi tittar på den långa lista av folkbildningsförbund som får statlig subventionering. Så är det i dag.

(Applåder)

Anf. 116 BJÖRN WIECHEL (S) replik:

Fru talman! Hur ska vi kunna se till att vi inte håller isär minoriteter? Var det inte just det Aron Emilsson sa? Jo, genom att vi möts.

Aron Emilsson sa tidigare att ni vill hålla isär folk. Det var precis vad du sa. Nu undrar du vad vi ska göra för att inte hålla isär folk. Jo, genom att vi möts.

Det kommer många antydningar om saker Aron Emilsson inte gillar. Kan du ge mig ett konkret exempel? Nu spelar jag på trummor – upplysningsvis!

Människor från olika sammanhang som får genomgå en bildningsresa är det viktigaste för att alla medborgare i samhället ska mötas. Det gör att vi får nya influenser, som jag talade om tidigare, men det innebär också att människor kan befria sig från förtryck – klassförtryck, könsförtryck, rasism och så vidare. Var och en måste förstå sin egen bakgrund, lära känna sig själv och andra – ta sig an världen. Det är att människor möts. Det är integration. Men det bygger på att vi inte håller isär utan att vi möts.

När vi möts uppstår nya saker. Vi tar till oss kultur. Vi bildas, och samhället utvecklas. Det är egentligen inte märkligt.

Först vill man hålla isär för att sedan ställa sig frågan hur man ska göra för att inte hålla isär. Jag föreslår att vi ger mer pengar till bildningsförbunden så att människor som möts kan utveckla bildningen och kulturen i samhället. Det är mycket bra!
(Applåder)

Anf. 117 EVA LOHMAN (M):

Fru talman! Folkbildning, utbildning och bildning är områden som berör varandra i dag och gemensamt bidrar till att människor utvecklas och växer. De får möjlighet att påverka sin livssituation. De utjämnar utbildningsklyftor, och de höjer bildningsnivån i samhället.

Folkbildningen har traditionellt omfattat fyra grenar, nämligen folkbibliotek, folkhögskolor, föreläsningsföreningar och studieförbund. Men det är bara folkhögskolor och studieförbund som får statsbidrag.

Statligt stöd till folkbildningen har lämnats sedan folkbildningen startade på 1800-talet. Under efterkrigstiden byggdes folkbildningen ut i snabb takt, och den nioåriga grundskolan infördes och gymnasieutbildningarna utvecklades. Andra skolreformer genomfördes. Det ändrade också förutsättningarna för folkbildningen. Den kunde starta på en högre nivå, och den kunde också möta nya behov. Även folkhögskolorna expanderade kraftigt under denna tid.

Folkbildningen har sedan sin framväxt, alltid tillsammans med folkrörelserna, spelat en viktig roll för svensk demokrati. Ett par decennier efter den allmänna folkskolans införande på 1840-talet inrättades de första folkhögskolorna i Sverige, och i dag finns 150 folkhögskolor i landet. Drygt 100 av dessa är knutna till nationella folkrörelser, lokala och regionala organisationer. Landsting driver drygt 40 folkhögskolor.

Folkhögskolornas metodik och pedagogik skiljer sig från grund- och gymnasieskolorna, och det gör att folkhögskolorna fungerar som ett värdefullt komplement till den vanliga skolan för de elever som av olika anledningar inte har avslutat sin utbildning i den vanliga skolan.

Folkhögskolan är en utbildningsform med stor frihet och självständighet. Den är fri att lägga upp utbildningsplaner och att anställa de lärare den behöver. Den har en framgångsrik lärandemiljö med exempelvis anpassad studietakt för dem som vill ha det. Det är en kreativ miljö att studera i. Dessutom finns utrymme för individuellt, självstärkande arbete och social stöttning – för att nämna några av de faktorer som gör folkhögskolorna så framgångsrika.

Studieförbunden växte fram under 1900-talet och erbjöd ett brett utbud för dem som ville utbilda och utveckla sig på sin fritid. I dag är tio studieförbund statsbidragsberättigade via Folkbildningsrådet.

Studieförbunden har verksamhet i landets samtliga kommuner genom 180 lokalavdelningar. För att inse omfattningen av studieförbundens verksamhet kan jag nämna att 1,8 miljoner deltagare går i 280 000 studiecirklar varje år. Det är imponerande.

Folkbildningens särart är ett begrepp som ofta återkommer i diskussionerna. Det handlar om frihet, frivillighet och en annorlunda pedagogik – om man jämför med det vanliga utbildningssystemet. Och det är den idémässiga grunden, pedagogiken och självständigheten som ger folkbildningen en sådan särställning.

Fru talman! Dagens betänkande, KrU8, handlar om vissa folkbildningsfrågor med utgångspunkt i tio motioner från den allmänna motionstiden. Motionerna rör bland annat digital folkbildningssatsning, arbetsförberedande etableringskurs vid folkhögskola, föräldralyft som gäller skolan, kvalitetssäkring av folkbildningen, risk- och väsentlighetsanalys samt ensamkommande barn och ungdomar på folkhögskola. Det är totalt tio motioner.

Som med allt annat i samhället finns också inom folkbildningen behov av förändring och utveckling. För folkbildningen innebär det att till exempel Statskontoret ska genomföra en utvärdering av folkhögskolornas och studieförbundens verksamhet. Utvärderingarna ska ge svar på i vilken utsträckning syftena med statens stöd till folkbildningen uppnås.

En översyn av förordningen om statsbidrag till folkbildningen pågår också inom Regeringskansliet. Folkbildningsrådet sammanställer årligen en övergripande redogörelse för folkbildningens effekter som en del av sin årsredogörelse.

Mot bakgrund av detta, fru talman, yrkar jag avslag på samtliga motionsyrkanden och bifall till förslaget i KrU8.
(Applåder)

Anf. 118 NICLAS MALMBERG (MP):

Fru talman! Jag vill knyta an till två saker som Björn Wiechel tog upp i sitt förträffliga anförande.

Det första är att beklaga det nederlag som regeringen drabbades av den 3 december då 1 500 platser på folkhögskolorna försvann i ett slag när Alliansen och Sverigedemokraterna gemensamt ströp resurserna till folkbildningen.

Folkhögskolorna fyller en viktig funktion för människor och berikar deras liv. Det är alltså inte 1 500 platser i en tom statistik, utan det handlar om 1 500 personer som i år inte får genomgå den utbildning de drömt om och önskat att genomgå.

Det andra är de frågor som Björn Wiechel riktade till Sverigedemokraterna men där Sverigedemokraterna inte gav några svar. Jag hoppas att Aron Emilsson nu tar tillfället i akt att besvara frågorna.

Ni är svaret skyldiga vad gäller att ni skriver att skattemedel ska användas för att stärka Sveriges interna sammanhållning och nationella gemenskap. Vad menar ni med det? Vad är det skattemedlen ska användas för inom folkbildningen när ni säger att de ska användas enbart för att stärka Sveriges interna sammanhållning och nationella gemenskap?

Det motsatta perspektivet är när ni skriver att skattemedel inte ska användas för att stödja mångkulturalistisk verksamhet. Vad är det ni menar att skattemedel inte ska kunna användas till då i folkhögskolorna? Björn Wiechel tog upp några exempel, och det går att fylla på med område efter område. Gäller det reggae, hiphop? Vad är tillåtet och inte tillåtet i Sverigedemokraternas folkbildning?

Är andra språk än ärans och hjältarnas språk okej att bedriva undervisning i? Är det okej att ha undervisning i andra språk än svenska i Sverigedemokraternas folkhögskolor?

Sällan har det framstått så tydligt vilket kulturellt fattigt samhälle Sverigedemokraternas politik leder till. Jag är därför glad att vi i övrigt har ett brett samförstånd i kulturutskottet om att värna mångfalden.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.
(Applåder)

Anf. 119 ARON EMILSSON (SD) replik:

Fru talman! Jag ska om möjligt försöka att vara ännu tydligare för Niclas Malmberg. Det blir lite banalt och jag tycker att man ska göra en omvärldsbevakning om man försöker koka ned detta till en nivå om att förbjuda olika danser, matlagningskurser, internationella utblickar och så vidare inom folkbildningen. Jag tror att Miljöpartiet bättre än så kan förstå yrkandet och intentionerna i vår motion och reservation.

Folkbildningsområdet är som sagt ett av våra största utgiftsområden. Det är på långt över 3 miljarder. Vi gör en besparing på 170 miljoner på detta område, och då är det plötsligt som att vi skrotar all folkbildning som bidrar till det jag lyfte fram i mitt anförande: social gemenskap, utbyte, lärande utanför de vanliga utbildningsinstitutionerna och så vidare.

Det är givetvis inte så. Jag beskrev i mitt anförande betydelsen av folkbildningen, hur vi ser på studieförbunden, hur vi ser på stora delar av folkbildningen och vilken vinst och vilka viktiga egenskaper den har i Sverige.

Vi säger att verksamheter som syftar till att bejaka och förstärka kulturella och religiösa identitetsmässiga skillnader, ofta baserade på etnisk eller kulturell bakgrund, blir problematiska att aktivt skattesubventionera.

Vilka möten görs i dessa föreningar? Hur många med svensk bakgrund från olika socioekonomiska svenska grupper går in i en folkbildningsinstitution som till exempel strävar efter att främja den svensk-muslimska identiteten? Hur många möten mellan svenskar och invandrare eller muslimer och kristna sker inom folkbildningen?

Anf. 120 NICLAS MALMBERG (MP) replik:

Fru talman! Att ni skär ned med 170 miljoner kronor är allvarligt i sig, för det försvagar givetvis folkbildningen. Men det är inte den kritiken som är det viktigaste här, utan det är de begränsningar ni föreslår för folkbildningen som vi debatterar.

Aron Emilsson undrar om dessa mötesplatser finns. Ja, folkhögskolorna är utomordentliga mötesplatser. Här får människor med olika bakgrund förutsättningar att träffas. Därmed blir det ett utbyte mellan kulturer.

Ni är fortfarande svaret skyldiga. Ni måste redovisa för folkhögskolorna vilka kurser de inte ska kunna bedriva i Sverigedemokraternas samhälle. Vilka kurser måste de lägga ned? Vad är det för kurser ni kräver att de ska anordna i stället?

Anf. 121 ARON EMILSSON (SD) replik:

Fru talman! Jag är inte skyldig att här och nu rabbla upp de hundratals kurser eller så som skulle läggas ned med våra anslagsminskningar. Den översynen gör Statskontoret. De tittar på hela folkbildningsområdet med kvalitetsuppföljning, utredning och översyn av det totala anslagsområdet. Vi ska inte förlänga debatten med att gå in på enskilda kurser och börja dra i handbromsen.

Niclas Malmberg vet också att det finns folkbildningsförbund och studiecirklar som aktivt underblåser till exempel religiösa och extremistiska motsättningar inom samhället.

Låt oss titta på vilka som söker sig till dessa folkhögskolor. Sker det så många möten mellan olika bakgrunder på folkhögskolor med tydlig politisk eller religiös grund? Hur många möten mellan olika utbildningsbakgrunder, olika socioekonomiska bakgrunder, olika identitetsbakgrunder och olika geografiska bakgrunder sker på dessa folkhögskolor? Ofta söker kaka maka i dessa fall.

Jag upprepar att många av folkbildningsförbunden och studiecirkarna gör ett fantastiskt arbete. Det stora flertalet gör det. Det är nordiska folkhögskolor, det är studiecirklar inom Sensus och det är kristna folkhögskolor. Det finns mängder som är bra, men det finns också de som är problematiska utifrån ett samhällssplittrande perspektiv.

Det skulle Niclas Malmberg också se om han gjorde en utblick och såg den problematik vi ser över de nordiska nationsgränserna där man tar detta på allvar. Utanförskap, segregation och att vi aktivt från statligt håll underblåser separation är inte en vinnande väg.

Anf. 122 NICLAS MALMBERG (MP) replik:

Fru talman! Min bild är den motsatta. Vi har tiotusentals möten varje år på folkhögskolorna där människor från olika grupper möts och utvecklas gemensamt. Man bryter kultur mot kultur och får ett mervärde av det.

Du är fortfarande svaret skyldig, Aron Emilsson, när du påstår att det finns folkhögskolor som har en negativ påverkan. Du måste ge exempel i stället för att tala i generella termer om detta. Ge exempel på folkhögskolor som inte fungerar.

Du är också svaret skyldig när det gäller det ni skriver i er reservation att resurser inte ska gå till mångkulturell verksamhet. Vad är det för typ av verksamhet ni menar inte ska få resurser i er folkbildningspolitik?

Vi talade om ärans och hjältarnas språk. Hur många av orden i det epitetet har fornnordisk bakgrund?

(Applåder)

(forts. § 15)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.48 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

§ 13 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 26 mars

MJU11 Skogspolitik

Punkt 6 (Åganderätt)

1. utskottet

2. res. 6 (SD)

Votering:

268 för utskottet

41 för res. 6

40 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 78 M, 21 MP, 19 C, 20 V, 14 FP, 14 KD

För res. 6: 41 SD

Frånvarande: 11 S, 6 M, 8 SD, 4 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Dag Klackenberg (M) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 12 (Regelförenkling)

1. utskottet

2. res. 10 (C, M, FP, KD)

Votering:

185 för utskottet

127 för res. 10

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 41 SD, 22 MP, 20 V

För res. 10: 80 M, 19 C, 14 FP, 14 KD

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Punkt 14 (Definitionen av skog och skyddad skog)

1. utskottet

2. res. 11 (SD)

Votering:

271 för utskottet

41 för res. 11

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 80 M, 22 MP, 19 C, 20 V, 14 FP, 14 KD

För res. 11: 41 SD

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Punkt 15 (Sanktioner)

1. utskottet

2. res. 12 (V)

Votering:

292 för utskottet

20 för res. 12

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 80 M, 41 SD, 22 MP, 19 C, 14 FP, 14 KD

För res. 12: 20 V
Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU10 Kulturarvsfrågor

Punkt 1 (Arkeologiska undersökningar och utredningar)

1. utskottet

2. res. 1 (M, C, FP, KD)

Kammaren biföll utskottets förslag med acklamation.

Punkt 4 (Kulturarvsbrott)

1. utskottet

2. res. 2 (SD)

Votering:

271 för utskottet

41 för res. 2

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 80 M, 22 MP, 19 C, 20 V, 14 FP, 14 KD

För res. 2: 41 SD

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Punkt 15 (Svenskt fartygsvärn)

1. utskottet

2. res. 7 (SD)

Votering:

271 för utskottet

41 för res. 7

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 80 M, 22 MP, 19 C, 20 V, 14 FP, 14 KD

För res. 7: 41 SD

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Punkt 20 (Den transatlantiska slavhandeln)

1. utskottet

2. res. 9 (V)

Votering:

292 för utskottet

20 för res. 9

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 80 M, 41 SD, 22 MP, 19 C, 14 FP, 14 KD

För res. 9: 20 V

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Punkt 22 (Statligt stöd till vissa museer)

1. utskottet

2. res. 10 (SD)

Votering:

271 för utskottet

40 för res. 10

38 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 80 M, 22 MP, 19 C, 20 V, 14 FP, 14 KD

För res. 10: 40 SD

Frånvarande: 11 S, 4 M, 9 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

CU9 Ersättningsrätt och insolvensrätt

Punkt 7 (Avhysning och särskild handräckning)

1. utskottet

2. res. 1 (M)

3. res. 2 (SD)

Förberedande votering:

80 för res. 1

41 för res. 2

191 avstod

37 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

191 för utskottet

80 för res. 1

40 avstod

38 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 22 MP, 19 C, 20 V, 14 FP, 14 KD

För res. 1: 80 M

Avstod: 40 SD

Frånvarande: 11 S, 4 M, 9 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 14 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

SfU11 Migration

Punkt 1 (Flyktingpolitiken)

1. utskottet

2. res. 1 (SD)

3. res. 2 (V)

4. res. 3 (KD)

Förberedande votering 1:

20 för res. 2

14 för res. 3

278 avstod

37 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Förberedande votering 2:

44 för res. 1

20 för res. 2

247 avstod

38 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Jessica Polfjärd (M) och Helena Lindahl (C) anmälde att de avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Huvudvotering:
237 för utskottet
41 för res. 1
34 avstod
37 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 102 S, 80 M, 22 MP, 19 C, 14 FP
För res. 1: 41 SD
Avstod: 20 V, 14 KD
Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Punkt 2 (Utlänningslagstiftningen)

1. utskottet
2. res. 4 (M, SD)
Votering:
191 för utskottet
120 för res. 4
1 avstod
37 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 102 S, 22 MP, 19 C, 20 V, 14 FP, 14 KD
För res. 4: 79 M, 41 SD
Avstod: 1 M
Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Punkt 3 (Könsrelaterad förföljelse)

1. utskottet
2. res. 6 (FP)
Kammaren biföll utskottets förslag med acklamation.

Punkt 5 (Det gemensamma europeiska asylsystemet)

1. utskottet
2. res. 8 (M)
Votering:
143 för utskottet
80 för res. 8
89 avstod
37 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 102 S, 22 MP, 19 C
För res. 8: 80 M
Avstod: 41 SD, 20 V, 14 FP, 14 KD
Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Punkt 6 (Asylprocessen)

1. utskottet
2. res. 13 (SD)

Votering:

251 för utskottet

41 för res. 13

20 avstod

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 80 M, 22 MP, 19 C, 14 FP, 14 KD

För res. 13: 41 SD

Avstod: 20 V

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SfU12 Anhöriginvandring

Punkt 1 (Anhöriginvandring)

1. utskottet
2. res. 1 (SD)
3. res. 3 (V)
4. res. 4 (KD)

Förberedande votering 1:

20 för res. 3

14 för res. 4

278 avstod

37 frånvarande

Kammaren biträdde res. 3.

Förberedande votering 2:

42 för res. 1

20 för res. 3

250 avstod

37 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

219 för utskottet

41 för res. 1

51 avstod

38 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 80 M, 22 MP, 1 C, 14 FP

För res. 1: 41 SD

Avstod: 18 C, 19 V, 14 KD

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 2 V, 5 FP, 2 KD

Punkt 2 (Försörjningskrav)

1. utskottet

2. res. 5 (SD)

Votering:

251 för utskottet

41 för res. 5

20 avstod

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 80 M, 22 MP, 19 C, 14 FP, 14 KD

För res. 5: 41 SD

Avstod: 20 V

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Punkt 3 (Utredning om försörjningskrav)

1. utskottet

2. res. 7 (M, SD)

Votering:

192 för utskottet

120 för res. 7

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 1 M, 22 MP, 19 C, 20 V, 14 FP, 14 KD

För res. 7: 79 M, 41 SD

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Sotiris Delis (M) anmälde att han avsett att rösta nej men markerats ha röstat ja.

SfU13 Arbetskraftsinvandring

Punkt 1 (Arbetskraftsinvandring)

1. utskottet

2. res. 2 (C)

Kammaren biföll utskottets förslag med acklamation.

Punkt 2 (Attrahera utländsk arbetskraft)

1. utskottet

2. res. 4 (M, C, FP, KD)

Votering:

184 för utskottet

124 för res. 4

41 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 41 SD, 21 MP, 1 C, 19 V

För res. 4: 80 M, 17 C, 13 FP, 14 KD

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 4 MP, 4 C, 2 V, 6 FP, 2 KD

Karin Rågsjö (V) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 3 (Bindande arbetserbjudande)

1. utskottet

2. res. 5 (SD)

3. res. 6 (V)

Förberedande votering:

42 för res. 5

20 för res. 6

250 avstod

37 frånvarande

Kammaren biträdde res. 5.

Huvudvotering:

250 för utskottet

41 för res. 5

20 avstod

38 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 80 M, 22 MP, 19 C, 13 FP, 14 KD

För res. 5: 41 SD

Avstod: 20 V

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 6 FP, 2 KD

Punkt 4

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 5 (Sanktioner mot arbetsgivare)

1. utskottet

2. res. 7 (SD)

Votering:

271 för utskottet

41 för res. 7

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 80 M, 22 MP, 19 C, 20 V, 14 FP, 14 KD

För res. 7: 41 SD

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

SoU6 Alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksfrågor

Punkt 2 (Illegal handel)

1. utskottet

2. res. 2 (SD)

Votering:

194 för utskottet

41 för res. 2

77 avstod

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 3 M, 22 MP, 19 C, 20 V, 14 FP, 14 KD

För res. 2: 41 SD

Avstod: 77 M

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Maria Abrahamsson (M) anmälde att hon avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Punkt 3 (Nollvision för skador på ofödda)

1. utskottet

2. res. 3 (SD)

Votering:

270 för utskottet

41 för res. 3

38 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 80 M, 22 MP, 19 C, 20 V, 14 FP, 13 KD

För res. 3: 41 SD

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 3 KD

Punkt 10 (Gårdsförsäljning)

1. utskottet

2. res. 4 (M, C)

3. res. 5 (SD)

Förberedande votering:

100 för res. 4

41 för res. 5

171 avstod

37 frånvarande

Kammaren biträdde res. 4.

Huvudvotering:

173 för utskottet

98 för res. 4

41 avstod

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 22 MP, 1 C, 20 V, 14 FP, 14 KD

För res. 4: 80 M, 18 C

Avstod: 41 SD

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Punkt 16 (Familjeklassning av narkotika)

1. utskottet

2. res. 6 (S, MP, V)

Votering:

168 för utskottet

144 för res. 6

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 80 M, 41 SD, 19 C, 14 FP, 14 KD

För res. 6: 102 S, 22 MP, 20 V

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Punkt 17 (Sprututbyte)

1. utskottet

2. res. 7 (V)

Votering:

291 för utskottet

21 för res. 7

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 80 M, 40 SD, 22 MP, 19 C, 14 FP, 14 KD

För res. 7: 1 SD, 20 V

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

CU8 Associationsrätt m.m.

Punkt 1 (Sänkt krav på aktiekapital)

1. utskottet

2. res. 1 (KD, M, C, FP)

Votering:

186 för utskottet

126 för res. 1

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 1 M, 41 SD, 22 MP, 20 V

För res. 1: 79 M, 19 C, 14 FP, 14 KD

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Punkt 6 (Redovisning)

1. utskottet

2. res. 3 (V)

Votering:

292 för utskottet

20 för res. 3

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 102 S, 80 M, 41 SD, 22 MP, 19 C, 14 FP, 14 KD
För res. 3: 20 V
Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU9 Granskning av kommissionsrapporter om subsidiaritet och proportionalitet m.m.

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU16 Minoritetsfrågor

Punkt 1 (Antiziganism, romsk inkludering och inrättande av ett romskt förvaltningsområde)

1. utskottet

2. res. 1 (SD)

Votering:

271 för utskottet

41 för res. 1

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 80 M, 22 MP, 19 C, 20 V, 14 FP, 14 KD

För res. 1: 41 SD

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Punkt 2 (Samers rättigheter)

1. utskottet

2. res. 2 (V)

Votering:

292 för utskottet

20 för res. 2

37 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 102 S, 80 M, 41 SD, 22 MP, 19 C, 14 FP, 14 KD

För res. 2: 20 V

Frånvarande: 11 S, 4 M, 8 SD, 3 MP, 3 C, 1 V, 5 FP, 2 KD

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU3 Mediefrågor

Kammaren biföll utskottets förslag.

Anf. 123 PER LODENIUS (C):

Fru talman! Det civila samhället med föreningslivet, idrotten och folkbildningen spelar en otroligt stor och viktig roll för samhällsutvecklingen och demokratin. Det är i den lokala föreningen, i nätverk, i lokala utvecklingsgrupper och inte minst i studiecirklar som ett brett samhällsengagemang kan växa fram. Folkbildningen, med studieförbunden och folkhögskolorna som finns över hela landet, på landsbygden och i staden, blir här en viktig del av det civila samhället.

Folkbildningen är en viktig aktör för att lyfta och skapa engagemang i samhällsdebatten. Kontakter med andra och bildning är viktigt för att kunna orientera sig, forma självständiga uppfattningar och aktivt delta i samhället. Att skapa och främja goda villkor för civilsamhället och folkbildningen är därför en mycket viktig uppgift.

Folkhögskolorna spelar en viktig roll inom folkbildningen, inte minst för ungdomar som behöver eller vill hitta en annan väg att skaffa sig kompetens och utbildning. Folkhögskolorna har också en unik möjlighet att möta personer med funktionsnedsättning i det livslånga lärandet. Den pedagogik och den metodik som folkhögskolor använder sig av, där man sätter den studerande i centrum och utgår från deltagarens behov, gör att man redan där har stora möjligheter att hitta metoder som leder vidare genom bildningens korridorer. Därför har också det särskilda utbildningsstödet till folkhögskolorna, som gör det möjligt att underlätta studier för personer med funktionsnedsättning, höjts rejält av den förra regeringen. Samtidigt finns det självklart mer att göra för att underlätta och förbättra möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att studera på folkhögskola. Det är ett arbete som hela tiden måste fortgå.

Fru talman! Även studieförbunden spelar en mycket viktig roll för möjligheten för personer med funktionsnedsättning att skapa sig en plattform för att kunna påverka och delta på lika villkor i vårt samhälle. Det kan ske genom kulturevenemang och kulturengagemang. Det kan också ske genom förmedling av direkt kunskap i olika studiecirklar. Ta till exempel Studieförbundet Vuxenskolornas projekt Mitt Val, som pågick under valåret 2014 men nu också kommer att fortsätta och som riktade sig till personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Enligt viss forskning kan det vara så få som endast två av tio röstberättigade med intellektuell funktionsnedsättning som röstar i allmänna val. Endast 20 procent som röstar – jag tror inte att vi skulle acceptera det i någon annan grupp här i Sverige. Det är inte rimligt ur en demokratisk synvinkel. Det är inte heller rimligt ur en mänsklig synvinkel att det är så få som går och röstar. Genom projektet Mitt val tog man fram kunskap, underlag och material för studiecirklar som stöttade och utbildade personer med intellektuell funktionsnedsättning i att ta del av och använda sin medborgerliga rättighet att rösta. Jag hoppas – nej, jag är faktiskt övertygad om – att projektet Mitt val har bidragit till att ytterligare några medborgare i Sverige har fått möjlighet att använda sin rätt att påverka genom allmänna val.

En annan rättighet som är svår att ta del av i dagens samhälle för den som på grund av sin funktionsförsättning har gått i särskola är möjligheten att studera vidare efter gymnasiesärskolan och att egentligen

över huvud taget ha möjligheten att i någon större utsträckning kunna välja och påverka sin yrkeskarriär och framtid. Det här är en fråga som folkbildningen på flera håll har tagit tag i.

Jag nämnde tidigare hur folkhögskolan kan vara ett alternativ, och det finns flera exempel runt om i landet där folkhögskolan har visat sig vara ett bra alternativ. På Mora Folkhögskola kan man till exempel läsa anpassad it. Det är en utbildning som är inriktad mot en kategori studerande som sällan eller aldrig får stå i centrum och känna sig självständiga. Det handlar alltså om studerande som har en intellektuell funktionsnedsättning. På Furuboda folkhögskola i Åhus stärker man utbildningen med idrott och musik.

Också bland studieförbunden finns projekt som ser och ger möjlighet till utveckling för den som gått i särskola. I Stockholm driver Studieförbundet Sensus Medis 5, som arbetar med teater, film, musik och konst på hög nivå. Folkuniversitet har projektet Krita, där man genom konsten vill skapa förebilder och ge personer med intellektuella funktionsnedsättningar ett rikare liv. Och i Örebro har Studieförbundet Vuxenskolan ett spännande projekt, SV Kulturcollege, där studierna ska ge en förberedelse för arbete eller vidare studier. SV Örebro gör också en spännande och lyckad satsning på folkbildning med studiecirklar på flyktingboenden i sitt område. Det är ett integrationsarbete som jag hoppas följs av fler runt om i vårt land.

Fru talman! Det här är bara några exempel där folkbildningen genom studieförbunden och folkhögskolorna gör en otroligt viktig insats när man ger kunskap, bildning och röst åt ofta förbisedda medborgare i vårt samhälle.

Jag har sett många olika studiecirklar, projekt och mer långtgående utbildningar initierade, genomförda och drivna av olika studieförbund där man lyfter förmågor hos sina deltagare och som ger otroligt mycket mer än bara den specifika kunskapen, och man lika mycket lyfter och stärker själva människan. Där blir studiecirkeln en början till något mycket större – en början till något som man kanske inte har förutsett men som ger ytterligare en dimension till ens bildning.

Men detta skulle inte kunna hända om inte folkbildningen hade sin fria roll att hitta egna vägar. Det är friheten och öppenheten som ger folkbildningen dess kraft att genom just bildning möta varje individ där hon står för att därifrån lyfta vidare i ett livslångt lärande.

Folkbildningens kraft ligger också i att den finns över hela landet. Folkhögskolor, studieförbundens studiecirklar och kulturarrangemang finns inte bara i städerna utan minst lika mycket och kanske till och med mer på landsbygden och på mindre orter.

Fru talman! Staten satsar stora resurser på folkbildningen. Det är enligt min mening väl använda pengar. Kontakter med andra och bildning är viktigt för att kunna orientera sig, forma självständiga uppfattningar och aktivt delta i samhället. Folkbildningen, med studieförbunden och folkhögskolorna, är en viktig aktör för att lyfta och skapa engagemang i vårt samhälle. Med detta vill jag yrka bifall till utskottets förslag och avslag på reservationerna.

(Applåder)

Anf. 124 ROSSANA DINAMARCA (V):

Fru talman! Folkbildningen bärs av idéer, om politik, religion, kultur och samhälle. Den nära kopplingen till folkrörelser och föreningar ger studieförbunden och folkhögskolorna deras olika profiler.

Folkbildningen är kanske den mest demokratiska bildningsformen av alla. Den bygger på att människor som inte alltid har haft de bästa villkoren och förutsättningarna får möjligheter till utveckling och kunskap och därmed också till makt. De får makt över sina egna liv men också makt och inflytande i samhället.

Att förhålla sig till människors tidigare livserfarenheter och kunskaper är själva utgångspunkten för folkbildningens pedagogik. Till folkbildningens styrka hör dessutom att den förmår fånga upp nya rörelser i en ständigt föränderlig värld. Den dynamik som detta skapar är en förutsättning för att fler ska delta i samhällsbyggandet.

Bildningsidealet, som härstammar från folkrörelserna, är omistligt i Sverige. Det bildningsidealet använder folkbildningen i dag på ett väldigt bra sätt för att få människor att utvecklas.

Fru talman! Vänsterpartiet har inga egna reservationer i det här betänkandet, men liksom ett par av de tidigare talarna har jag en reservation som jag vill ta upp.

Sverigedemokraterna brukar säga att de inte är rasister. De brukar påpeka att de inte alls står för någon rasistisk politik. Men kulturområdet är kanske det område där de har svårast att dölja sin uppenbara rasism. Särskilt i reservation 2 blir det tydligt. Man skriver att man vill stoppa bidrag till "samhällssplittrande projekt eller idéer som leder till motsättningar och utanförskap". Vad är då detta? Jo, allt som på SD-språk är "mångkulturalistiskt". Exakt vad det innebär vill SD här inte uttala.

Först och främst har nog Sverigedemokraterna missförstått begreppet mångfald en del. Motsatsen till mångfald är enfald. Det är monolitiska samhällen där människor är likadana, tycker likadant och sällan har andra erfarenheter och kunskaper än resten. Det är sådana samhällen som går mot sin grav. Det är sådana samhällen som stelnar och direkt leder till att utvecklingen går i stå.

Sverige är mångkulturellt. Alla länder är det i dag, mer eller mindre. Det ska vi vara väldigt glada för. Det är så många influenser, kunskaper och erfarenheter som vi får ta del av och som vi har delgivit andra genom att människor i modern tid har fått möjligheter att flytta, ta del av världen genom nya medier och lära sig sådant som tidigare generationer inte hade möjlighet att göra.

Det har gjort att vi i dag vet mycket mer och har utvecklats, lärt oss och fått kunskaper och erfarenheter som i sin tur leder till att vi kan leva rikare liv.

Det gäller på alla områden. Det finns ingenting som är viktigare än öppenhet mot omvärlden. Kultur kan aldrig vara annat än mångkultur. Annars är det inte kultur. Kultur betyder odling, och odling måste leva. Det gör den inte utan influenser.

Det som är samhällssplittrande är enfald och rasism. Mot detta verkar folkbildningen genom den grund den vilar på, nämligen principen att alla människor har samma rätt och värde och att samhället är något som skapas

Anf. 125 ARON EMILSSON (SD) replik:

Fru talman! Mycket ska man höra innan öronen trillar av, brukar det sägas. Jag kan försäkra Rossana Dinamarca och Vänsterpartiet att jag står så långt ifrån rasism eller andra extremideologier som man kan komma. Det ska både Rossana Dinamarca och Vänsterpartiet i sin helhet ha väldigt klart för sig.

Jag kan däremot inte beskylla Vänsterpartiet för att sakna kreativitet i vad man läser in i vår reservation och vår motion.

Det är klart att väldigt mycket av folkbildningen och väldigt många av studieförbunden, studiecirkarna och kurserna är riktigt bra. Det lyfte jag också i mitt anförande. Den största delen är en stor tillgång för det svenska samhället. Men det är klart att det också finns problem. Vi ser att vi har folkbildningskurser och studiecirklar som, som vi beskriver det, snarare aktivt verkar för att stärka och främja åtskillnad, separation och segregation än att till exempel försöka få människor som har kommit till Sverige från andra länder att bli en del av majoritetssamhället. Det, om något, är väl en pluralitet av enfald, om man läser in människor med andra bakgrunder i kurser och utbildningar som snarare syftar till att förstärka och bevisa att de är någonting annat än majoritetssamhället. Det är någonting annat än att de ska ingå i majoritetssamhället.

Sverige är inget mångkulturellt land, även om många vill verka för att det ska bli så. Det finns många positiva sidor av att vi har haft influenser och att vi har kulturellt utbyte med andra länder. Jag tycker själv att det är väldigt bra och uppskattar det mycket när jag är ute och reser. Men en global mångkultur och mångfald i kulturmarkörer är inte detsamma som ett mångkulturellt samhällsbygge och statsbygge.

Anf. 126 ROSSANA DINAMARCA (V) replik:

Fru talman! Jag har hört många sverigedemokrater säga vad de inte är. Men det räcker faktiskt att läsa vad ni skriver för att veta vad ni är. Jag förstår att ni försöker tvätta bort den stämpeln. Men, precis som jag sa i mitt anförande, blir det ganska svårt på kulturområdet.

Jag har hört två tidigare replikskiften där Aron Emilsson har fått frågan: Vad är det ni menar med det mångkulturalistiska? Du har inte svarat. Du vägrar att svara på den frågan. Det finns ett annat ordspråk som lyder: Tala ur skägget!

Det vi hör Aron Emilsson tala om är mer svepande skäl. Det finns kurser, och det finns studiecirklar. Han har också sagt i tidigare replikskiften att det är banalt att säga att det skulle handla om någon sambakurs eller någon reggaekurs. Han säger att det finns hundratals exempel, men när han blir ombedd att tala om *ett* kan han inte svara.

Jag har här listan över dem som har fått statsbidrag. Aron Emilsson är orolig för att de går till samhällssplittrande verksamhet. Du kan få peka ut vilken folkhögskola det är som bedriver samhällssplittrande verksamhet och vilket studieförbund det är som bedriver samhällssplittrande verksamhet och projekt.

Anf. 127 ARON EMILSSON (SD) replik:

Fru talman! Det finns ganska mycket att bemöta och diskutera i de här replikskiftena. Jag tror inte att vi ska förlänga debatten med det i dag, i och för sig, men jag kan verkligen inte förstå att man inte ser några problem över huvud taget när det gäller kvalitetsuppföljning, väsentlighetsanalys och utvärdering av folkbildningen i stort.

Hur kommer det sig att Riksrevisionen har kommit med kritik? Hur kommer det sig att Statskontoret vill granska den övergripande folkbildningen? Hur kommer det sig att Regeringskansliet gör en utvärdering om allting är frid och fröjd i fråga om hur folkbildningen kontrolleras och utvärderas? Jag tror inte att det är frid och fröjd.

Jag tycker att det är betydelsefullt att se de övergripande linjerna. Vilket samhälle vill vi bygga? Handlar det om ett inkluderande samhälle och en nationellt sammanhållen gemenskap eller inte?

Det är klart att vi kan peka på enskilda exempel. Hur ser det ut med Ibn Rushd, till exempel? Man arbetar aktivt för att främja en muslimsk identitet och för att behålla, bevara och också förstärka den åsiktsskillnad som grupper som kommer utifrån har när de kommer till Sverige. Det gör man i stället för att verka för att väva in dessa personer i majoritetssamhället.

Hur många möten sker här med människor med en helt svensk bakgrund eller från helt andra socioekonomiska grupper? Hur mycket utbyte sker här? Är det en viss typ av människor som går de här kurserna? Eller sker det verkligen ett utbyte här?

Varför ska samhället aktivt, trots att vi har partistöd, partibidrag och ett antal olika bidragsformer, understödja kurser i vänsteraktivistens vardag, till exempel?

Det finns väldigt mycket gott med folkbildningen, men man måste också se fläckarna, som gör att det är problematiskt att motivera detta ur ett skattesubventionerande perspektiv.

(Applåder)

Anf. 128 ROSSANA DINAMARCA (V) replik:

Fru talman! Nu börjar vi ringa in vad det är som Aron Emilsson faktiskt har problem med. Ibn Rushd är det studieförbund som han och Sverigedemokraterna har problem med. Vad förvånad jag blir – verkligen.

Men, Aron Emilsson, vad har du för statistik som säger att det inte skulle vara svenska personer eller kristna personer som går där? Vilka belägg har du för det? Det kommer nog att bli svårt för Aron Emilsson att ta fram det eftersom det inte finns statistik som bygger på nationalitet eller religiös tillhörighet när man går på skolor.

Jag har själv gått på Strömbäcks Folkhögskola. Det är Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen som är huvudman för den skolan. Jag är inte kristen. Jag är inte troende över huvud taget. Nog sker det möten på de här skolorna och i de här studieförbunden.

Men det finns någonting annat bakom Sverigedemokraterna, vilket jag uttalade i talarstolen. Det handlar om en rasistisk politik, där det blir väldigt tydligt att det är muslimerna som är ett problem.

Jag ska överrätta listan över de studieförbund och folkhögskolor som får bidrag. Då kan du till nästa gång du ska debattera den här frågan ringa

Anf. 129 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Fru talman! För 100 år sedan bidrog folkbildningen starkt till demokratiutvecklingen i vårt land. Inte minst underlättades den svåra processen när människor lämnade sin hembygd och flyttade till städer och tätorter. I dag har folkbildningen samma viktiga funktion att fylla när den erbjuder människor från andra kulturer en möjlighet att lättare komma in i sitt nya hemland. Det är exakt samma betydelse i dag som då.

Strax efter förra sekelskiftet, 1902, genomfördes den första studiecirkeln. Sex år senare startade IOGT–NTO den första rörelsedrivna folkhögskolan i vårt land, Wendelsbergs folkhögskola i Mölndal.

Studiecirkelidén byggde redan från början på att vuxna människor samlades för att fördjupa sin kunskap på områden som de själva fann intressanta och angelägna. Än i dag är studiecirkeln grundbulten i studieförbundens verksamhet och lika viktig ur demokratisynpunkt som den någon gång har varit.

Statsbidraget till folkbildningen i utgiftsområde 17 uppgår i dag till ca 3,6 miljarder kronor.

Fru talman! Som vi hörde tidigare finns det 150 folkhögskolor i vårt land, varav de flesta är folkrörelsedrivna. Folkhögskolan har fått en allt viktigare roll för unga människor, inte minst genom de studiemotiverande kurserna. På allmän kurs kan eleven läsa upp sina betyg för att komma in på universitets- och högskoleutbildningar eller få ett arbete. Företrädare för folkhögskolan brukar ofta med stolthet visa upp hur framgångsrika de är i detta arbete.

I dag har jag här i riksdagen haft besök av elever i åldrarna 19–45 år från den allmänna linjen på Kävesta folkhögskola som ligger i Örebro län. Jag frågade eleverna vad de tyckte om den här sortens studier, och en flicka svarade snabbt att det hade gett henne en andra chans.

Fru talman! Detta är något av det finaste med folkhögskolan – den ger människor en andra chans. Det är något som inte är lika självklart i andra sammanhang men helt avgörande i ett samhälle som säger sig vilja värna om utsatta människor.

Genom att vara deltagarstyrd och deltagardriven kan folkbildningen stärka människors upplevelse av egenmakt och förmåga att påverka sin egen livssituation. Folkbildningen har också stora möjligheter att fånga upp de människor som av olika skäl inte deltar i det formella utbildningssystemet. Man gör det genom en lägre grad av formbundenhet när det gäller bland annat förkunskaper, studieformer och examinationsformer.

Folkhögskolan är inte vilken utbildningsform som helst. Den har en tydlig särart som vi måste vara rädda om och ta till vara, inte minst med tanke på att folkhögskolan har blivit en egen utbildningsform.

Det handlar om den idémässiga grunden, om pedagogiken och om självständigheten som ger folkbildningen en särställning i förhållande till andra utbildningsanordnare. Särartstanken utgår från idén om folkbildningens frihet och frivillighet samt dess alternativa synsätt på pedagogik och verksamhet.

I motionen om arbetsförberedande etableringskurser för folkhögskolan från Moderaterna, Folkpartiet, Centern och Kristdemokraterna lyfts betydelsen av folkhögskolan fram för just nyanlända invandrare främst med kort utbildningsbakgrund. Kurserna innehåller studier i svenska samt arbetsförberedande och samhällsorienterande insatser.

Satsningen har visat sig vara en framgångsrik integrationsåtgärd som förhindrar utslagning. Som framgår av kulturutskottets betänkande är målet att detta år öka volymen inom ramen för Folkbildningsrådets medel som avsatts för en sådan ökning.

Fru talman! Ett intressant projekt med lokala föreningsbibliotek bland invandrarföreningar har genomförts i Dalarna. Föreningarna har själva fått bestämma vilken sorts bibliotek de vill ha. Deltagarna i studiecirklar har sedan hämtat in kunskap med hjälp av studieförbund och från lokala kommunbibliotek. Länsbibliotekschefen och bibliotekarierna har delat med sig av sin kunskap om hur man bygger upp ett bibliotek. De har också bistått med att få fram böcker.

Invandrargrupperna i vårt land har verkligen tagit till sig folkbildningen. I dag är nästan var femte cirkelledare i samtliga studieförbund invandrare. Inom studieförbundet NBV ligger siffran på 36 procent, och i hälften av NBV:s studiecirklar deltar personer med invandrabakgrund. Det är väldigt höga siffror, och jag kan konstatera att folkbildningen med andra ord är ett viktigt verktyg i integrationsarbetet i vårt land.

Med de orden, herr talman, yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet om folkbildningsfrågor.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 9 april.)

§ 16 Informationsutbytesavtal med Costa Rica

Skatteutskottets betänkande 2014/15:SkU22
Informationsutbytesavtal med Costa Rica (prop. 2014/15:54)
föredrogs.

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 9 april.)

§ 17 Informationsutbytesavtal med Marshallöarna

Skatteutskottets betänkande 2014/15:SkU23
Informationsutbytesavtal med Marshallöarna (prop. 2014/15:55)
föredrogs.

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 9 april.)

Utrikesutskottets betänkande 2014/15:UU12
Interparlamentariska unionen (IPU) (redog. 2014/15:RS3)
föredrogs.

*Interparlamentariska
unionen (IPU)*

Anf. 130 KRISTER ÖRNFJÄDER (S):

Herr talman! Utrikesutskottet välkomnar både redogörelsen om IPU-delegationens verksamhet under 2014 och det arbete som har bedrivits under året. Den svenska delegationen har aktivt deltagit i IPU:s möten och har även anordnat ett seminarium i riksdagen med koppling till arbetet i IPU.

Utskottet vill framhålla det interparlamentariska utbytet betydelsefulla roll. Att delta i internationella processer ger ledamöterna en möjlighet att skapa opinion för svenska synsätt i internationella sammanhang och att i direkt kontakt med väljarna återspegla opinioner i omvärlden och på så sätt bidra till en ökad internationell förståelse.

I enlighet med den strategi om riksdagens internationella kontaktverksamhet som har antagits av riksdagsstyrelsen bör det främsta målet för verksamheten vara att verka för demokrati och mänskliga rättigheter och att arbeta för att stärka parlamentets roll. Utskottet noterar att bistånd till att bygga upp demokratiska funktioner och fungerande parlament är en ständigt växande del av IPU:s verksamhet.

Herr talman! Eftersom IPU:s medlemmar består av både länder med demokratiskt valda parlament och länder utan demokratiskt valda parlament är det naturligt att främjandet av demokratisk utveckling är centralt i arbetet. IPU har genom sin mångfald av medlemmar dessutom unika möjligheter att sprida demokratisk praxis.

Utskottet anser att den svenska IPU-delegationen i sitt arbete har bidragit till att uppfylla de ovan beskrivna målen för den internationella kontaktverksamheten. Delegationen bör även fortsättningsvis arbeta med dessa kärnvärden.

Herr talman! Utskottet välkomnar det arbete som bedrivs inom unionen med jämställdhetsfrågor, vilket har legat i särskilt fokus under det gångna året. Utskottet välkomnar att årets båda församlingar tog upp frågor om kvinnlig representation, jämställdhet och arbetet med våld mot kvinnor och att dessa frågor lyftes fram av såväl manliga som kvinnliga parlamentariker.

Herr talman! Eftersom min anmälda talartid så medger vill jag med några ord informera om det arbete som IPU-delegationen utförde under förra veckan. Delegationen deltog då i Interparlamentariska unionens 132:a vårförsamling som ägde rum i Hanoi. Vi var 700 parlamentariker från 133 länder som deltog.

Den svenska delegationen nådde framgång genom att medverka till en rad viktiga beslut, vilket är mycket glädjande. Vi kommer att verka för att IPU:s beslut ska få genomslag även i andra internationella processer.

IPU-deltagarna enades bland annat om en så kallad HanoideklARATION, som innehöll 17 mål. De är en gemensam vision om en hållbar utveckling baserad på mänskliga rättigheter, fattigdomsbekämpning, fred och säkerhet.

Deklarationen var resultatet av generaldebatten, där vår talman, Urban Ahlin, höll vårt huvudanförande. Han underströk behovet av att parlament och beslutsprocesser stärks för att bättre kunna uppnå de nya hållbarhetsmålen. På initiativ av den svenska delegationen fattade även den geopolitiska grupp som Sverige tillhör beslut om en deklaration om situationen i Ukraina.

Jag har ett glädjande besked att meddela riksdagen, nämligen att IPU-delegationens förste vice ordförande Anti Avsan valdes till president, det vill säga ordförande, för den fjärde av IPU:s permanenta kommittéer – kommittén för FN-frågor.

I tre av IPU:s fyra permanenta kommittéer behandlades dels frågan om cyberkrigföring, som utgör ett allvarligt hot mot fred och global säkerhet, dels skapandet av ett nytt system för vattenstyrning genom främjande av parlamentariska åtgärder kring vatten och sanitet, dels frågan om internationell rätt kopplad till nationell suveränitet i staters interna angelägenheter och mänskliga rättigheter.

Med dessa ord, herr talman, vill jag tacka för att jag fick möjlighet att berätta lite grann om vad IPU håller på med. Jag ser fram emot att höra vår vice ordförande berätta lite mer om sådant vi säkert kommer att ha stor nytta av.

Anf. 131 ANTI AVSAN (M):

Herr talman! Det är roligt att få debattera den här typen av frågor i riksdagens kammare. Det är någonting som vi arbetade för att vi skulle få göra under den förra mandatperioden. Det gäller inte bara IPU-delegationen utan också PA-UfM – det ärende som ska debatteras efter detta ärende.

Jag tänkte säga något mer om vad IPU-delegationen och arbetet i IPU omfattade under 2014. Jag hade förmånen att vara delegationsordförande under den största delen av året. Precis som Krister Örnfjäder påpekade i talarstolen har hela delegationen haft ambitionen att vara aktiv och verksam i olika frågor i olika kommittéer och sammanhang. Det handlar ytterst om att vara pådrivande i olika processer som syftar till att göra förhållanden i världen bättre där det finns skäl för det.

Alla vet inte vad IPU är. Jag tror inte ens att alla riksdagsledamöter vet. Många funderar nog över vad IPU är. Krister Örnfjäder berörde frågan lite grann, men jag kan nämna att IPU är världens äldsta multilaterala organisation – världens äldsta fredsbefrämjande organisation – och föregångare till FN och Nationernas förbund.

Under 2014 firade IPU 125-årsjubileum. Man har ända sedan starten av verksamheten 1889 arbetat för fred och mellanfolkligt samarbete. Man ansåg då att möjligheten till fred blev större och bättre om man hade en rak och ärlig kommunikation mellan parlamentariker i olika länder.

När det gäller diskussioner mellan regeringar när stater möter varandra i multilaterala eller bilaterala diskussioner, handlar det mer om att bevaka positioner. Under organisationens resa fram till 125-årsjubileet har IPU medverkat till lösningar i flera olika situationer när diskussioner mellan stater inte har fört någonvart.

I dag har organisationen 166 parlament, det vill säga länder, som medlemmar och tio associerade organisationer, till exempel Europaparlamentet och andra regionala parlament på andra håll i världen.

Den verksamhet som IPU sysslar med, som inte andra sysslar med, handlar om att hjälpa till att bygga upp demokratiska funktioner och fungerande parlament. Det är en växande verksamhet. Den verksamheten lär nog öka framöver med tanke på utformandet av de nya millenniemålen. Det är en dimension som saknas i FN:s arbete. Många av IPU:s missioner för den typen av arbete sker med hjälp av FN-medel.

Under 2014 bedrevs ett konkret arbete med uppbyggnad av demokratiska parlamentariska funktioner i bland annat Egypten, Tunisien, Guinea-Bissau, Bangladesh och Burundi. Där har också svenskar deltagit. Man anlitar ofta statsvetare och personer som är duktiga på att hjälpa till att bygga en fungerande konstitution, en grundlag eller något motsvarande, som garanterar fullgoda parlamentariska funktioner.

Under 2014 togs frågan om våld mot kvinnor upp vid ett flertal olika tillfällen. Det var något av en röd tråd genom det arbete som IPU bedrev under det året. Våld mot kvinnor förekommer i andra länder, inte bara i Sverige, men i andra länder kan det vara mycket allvarligare och ha andra strukturella former som det finns skäl att bilda opinion mot.

De resolutioner som antogs under 2014 gällde bland annat värnande av barn, särskilt ensamkommande flyktingbarn undan krig och konflikter. Det var den första resolutionen. Den andra resolutionen handlade om parlamentens roll i arbetet för en kärnvapenfri värld. Den tredje resolutionen handlade om en värld motståndskraftig mot risker av olika slag, med utgångspunkt i den demografiska utvecklingen och den miljöpåverkan som allmänt förekommer.

Vid varje församling, både vår och höst, fattas beslut om ett särskilt brådskande ämne och en resolution antas. Under 2014 antogs en resolution om den humanitära krisen och vikten av att återuppbygga fred i Centralafrikanska republiken och en resolution om ebolakrisen.

Det fanns starka förväntningar om att det skulle antas en resolution om vad som händer i Ukraina. Men det som händer i Ukraina upplevs kanske inte lika påtagligt av parlamentariker och människor i andra delar av världen som för dem som finns närmare – vi som bor i Europa.

Men, som också Krister Örnfjäder nämnde, på svenskt initiativ under senaste församlingen i Hanoi antog den geopolitiska grupp vi tillhör en deklaration om Ukrainakrisen. Det är en alldeles för viktig fråga för att lämnas helt orörd. Den kan inte bara glida helt obemärkt förbi.

Det har också förekommit seminarier i riksdagen. Som ett exempel på hur delegationen har arbetat de senaste åren höll vi också ett seminarium om barns rättigheter i konflikter, med anledning av det arbete som skulle bedrivas inför antagandet av resolutionen som gällde barn, särskilt ensamkommande flyktingbarn vid krig och konflikter.

Jag vill också nämna kommittén för parlamentarikers mänskliga rättigheter. Det är alltså fråga om parlamentariker som bedriver ett viktigt arbete. Man följer upp samtliga fall där parlamentariker i olika länder har drabbats av brott mot de mänskliga rättigheterna, har förföljts eller i vissa fall till och med mördats för sin politiska uppfattning. Det gäller särskilt oppositionspolitiker. Den kommitté inom IPU som arbetar med dessa frågor släpper inte frågorna, och det har lett till att man har arbetat

systematiskt och uthålligt och har kunnat bidra till att reda ut fall där personer har mördats för upp till 20 år sedan. Det är ett viktigt arbete.

Slutligen ska jag nämna att jag själv driver ett arbete om den internationella narkotikapolitiken tillsammans med Mexiko. Jag hoppas att vi ska nå framgång i det arbetet på så sätt att länder i hela världen får en nyanserad syn när de ska hantera denna typ av frågor, för det gäller att motverka förekomsten av narkotika i olika avseenden.

Jag är också ödmjuk inför uppgiften att vara ordförande i den fjärde kommittén, kommittén för FN-frågor, och stolt över att jag fick det uppdraget.

Anf. 132 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Jag vill också ta tillfället i akt och berätta om IPU:s verksamhet eftersom det är viktigt att Sveriges riksdag, och dessutom hela Sveriges befolkning genom protokollet, får ta del av IPU:s arbete för demokratisering och mänskliga rättigheter.

IPU har en viktig uppgift, och vi i IPU-delegationen jobbar på så gott vi kan för att sprida vår uppfattning och för att försöka förstå människor runt omkring i världen.

Jag är vice ordförande i IPU:s Mellanösternkommitté. Jag är dessutom bloggare och ordförande för UN Women i Sverige. Det innebär att jag fick många förfrågningar och deltog i många möten när vi var i Hanoi i förra veckan. Det var spännande att få berätta om mina uppfattningar, att delta i olika saker och att dessutom flytta fram positionerna i bland annat Mellanösternkommittén.

I det utskott jag satt i jobbade vi med vattenfrågan och rätten till vatten. I Sverige tycker vi att det är en självklarhet att kunna duscha och tvätta kläder, men det finns alltför många som är utan rent vatten. Många kvinnor får gå lång väg för att hämta vatten. Vägarna kan vara osäkra, och det är inte säkert att vattnet är rent. Dessutom ska vattnet räcka till mycket. Kvinnorna ska laga mat, tvätta sig och familjen, tvätta kläder, tvätta bort mensblod och så vidare. Bristen på vatten är mycket påtaglig på många håll i världen.

Jag kunde koppla denna fråga till Mellanösternkommittén och ta Palestina som exempel. Där har israeliska bosättare tillgång till rent vatten i sina hus, i sina pooler och för att vattna sina gräsmattor medan palestinier och beduiner inte ens har tillgång till dricksvatten. Det är mycket orättvist, men det är bara ett exempel av många i världen där vatten blir en maktfaktor och en bricka i ett politiskt maktspel.

Låt mig också kort nämna det svensk-tyska seminarium i förra veckan som jag och Anti Avsan deltog i om det civila samhället. Den tyska ambassaden hade tagit initiativet, och vi var i Hanoi och träffade ett antal människor som blivit förföljda för sina åsikters skull. Seminariet handlade som sagt om det civila samhället och rättigheter för individer och grupper att få stå upp för sina uppfattningar, bilda föreningar och så vidare. Den möjligheten har de inte i dag.

Vi ser även det som en självklarhet, och vi försökte stötta dessa människor och föreningar och deras uppfattningar på olika sätt. Vi vill också fortsätta det arbetet framöver.

IPU har alltså en viktig uppgift att fylla i kontakten mellan länder, i den stora församlingen och i de olika utskotten men också genom direkta

bilaterala möten som ökar förståelsen mellan människor och länder. På det sättet kan vi jobba för fred och ökad demokrati i världen och försöka påverka de stater som inte har infört demokrati utan fortfarande har enväldshärskare. Här har vi fortfarande mycket att göra.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 9 april.)

§ 19 Den parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet (PA-UfM)

Utrikesutskottets betänkande 2014/15:UU13
Den parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet (PA-UfM) (redog. 2014/15:RS4)
föredrogs.

Anf. 133 OLLE THORELL (S):

Herr talman! I dag har vi att debattera den årliga skrivelsen för den svenska delegationen till den parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet, PA-UfM.

Jag vill börja med att yrka bifall till förslaget att lägga skrivelsen till handlingarna.

Till och med valet i höstas var jag ersättare i den gamla delegationen, men sedan november är jag ordförande.

Jag tänkte ge en kort redovisning av hur arbetet har gått under 2014 och säga några ord om vårt kommande arbete. Den nuvarande delegationen är till stor del ny och färsk, men vi ser alla fram emot att föra arbetet vidare med samma entusiasm och höga ambitionsnivå som den tidigare delegationen.

Under 2014 har arbetet i församlingen pågått med något lägre intensitet beroende på valet till Europaparlamentet. Den svenska delegationens verksamhet påverkades förstås också av de allmänna valen i september.

PA-UfM är sedan 2003 en mötesplats för parlamentariker från EU-länderna och de så kallade partnerländerna runt Medelhavet. Sammanlagt ingår ett fyrtiotal länder i samarbetet.

PA-UfM är den parlamentariska motsvarigheten till det samarbete som sedan 2008 sker på regeringssidan i Union för Medelhavet. Målet är att skapa ett område runt Medelhavet med fred, stabilitet, delat välstånd och förstärkt samarbete i sociala och kulturella frågor. Det är också ett av mycket få forum i världen för möten mellan Israel och stora delar av arabvärlden.

PA-UfM består av fem fackutskott som har möten upp till fyra gånger per år och tar fram rekommendationer som beslutas vid den årliga församlingssessionen. Rekommendationerna förs sedan vidare till regeringssidan i Union för Medelhavet som förslag på åtgärder.

Det finns verkligen behov av ett effektivt forum för dialog mellan södra Medelhavsregionen och EU-länderna. Det finns dock, herr talman, en del bekymmer med just effektiviteten i den här verksamheten. I och med att det inte finns ett glasklart mandat, att uppgiften bara är rådgivande till un-

ionens regeringar, att finansiella muskler saknas och att alla beslut ska fattas i konsensus är risken att det bara blir en diskussionsklubb.

Ett annat problem är att Palestinakonflikten kan prägla alla diskussioner oavsett vilken fråga som står på dagordningen.

Herr talman! Ansträngningar har dock gjorts för att komma till rätta med dessa tillkortakommanden. Bland annat har det inrättats ett mindre sekretariat för PA-UfM i Europaparlamentets lokaler. Det finns dessutom en sekretariatsfunktion i ordförandelandet för tillfället.

Organisationen har fått observatörsstatus i bland annat IPU, och fokus har ökat på för regionen centrala frågor såsom migration och asyl.

Detta är förändringar i rätt riktning, men mer utveckling krävs för att organisationen ska få en mer relevant roll.

Ett medskick till oss i den nya delegationen från den gamla är att uppmana församlingen till samarbete i mer konkreta småskaliga projekt i stället för att som ofta hittills fokusera på högtflygande planer såsom etablering av en ny Medelhavsbank eller storslagna gränsöverskridande infrastruktursatsningar.

Det finns som sagt fem fackutskott som möts under året. Positivt är att man i mötena ändå gått mot alltmer konkreta diskussioner.

Jag tänkte gå igenom de olika utskotten lite kort och säga vad som diskuterades under förra året.

I det politiska utskottet har migration stått i fokus. Situationen i Syrien och Tunisien har förstås berörts, liksom Palestinakonflikten och situationen på Gaza. Avseende mänskliga rättigheter har den svenska delegationen bidragit bland annat med information om det arbete som görs av riksdagens MR-grupp.

I det ekonomiska utskottet har mikrofinansiering, skydd för investeringar, turism och de ekonomiska konsekvenserna av migration diskuterats. Utskottet har också återkommit till förslaget om att inrätta en särskild Medelhavsbank, och Sveriges delegation har då framfört sin fortsatt negativa inställning till en sådan.

Miljöutskottet har hållit tre möten, där man har diskuterat bland annat klimathotet, miljöeffektivitet och förnybara energikällor.

I kulturutskottet har mediernas roll i demokratiseringsprocesser och vad som kan göras för att förbättra det kulturella utbytet diskuterats. Integration och fri rörlighet för studenter och forskare har också berörts. Den svenska delegationen har föreslagit att man framöver bör behandla frågan om frihet på internet samt rätten till utbildning som ett medel för att uppnå demokrati.

Kvinnoutskottet slutligen har vid sina båda möten fokuserat på kvinnors situation i väpnad konflikt i allmänhet och i flyktinglägren i Syrien i synnerhet.

Församlingssessionen ägde rum i januari förra året i Jordanien, där dessa resolutioner antogs. Den avslutades med att ordförandeskapet överlämnades till Portugals parlament.

Om vi blickar framåt: Den nya delegationen avser att fortsätta att ha en aktiv roll i arbetet inom PA-UfM, inte minst vad gäller att göra församlingsarbetet mer konstruktivt. Förberedelserna inför årets församlings-session, som äger rum i Lissabon den 11–12 maj, är i full gång.

Under årets första månader har delegationen arrangerat ett seminarium här i riksdagen och haft möten med flera av regionens sändebud i Sverige.

Vi har också genomfört en studieresa till Bryssel, och en annan till Israel och Palestina är under planering till hösten, liksom nya seminarier och andra utbyten.

Avslutningsvis, herr talman, vill jag, trots de dystra beskederna, ändå framhålla vikten av att folkvalda och parlamentariker träffas och diskuterar gemensamma utmaningar. Vi är ju grannar runt Medelhavet. Vi påverkar varandra och har att lära av varandra.

Olof Palme kallade det en ödesgemenskap. Låt mig, herr talman, avsluta med ett citat från honom:

”Ser vi bortom dagens horisont, sätter vi in utvecklingen i ett längre perspektiv ser sig statsgränserna som ganska godtyckliga streck på jordytan. Den egna staten är och förblir en alltför trång ram för samverkan och framsteg. Vad som i detta perspektiv däremot framträder allt tydligare är vad man kunde kalla för ödesgemenskapen mellan alla invånare på jorden, mellan alla medborgare i det världssamhälle som en gång måste komma.”

Anf. 134 AMIR ADAN (M):

Herr talman! I dag behandlar vi betänkande UU13 *Den parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet*, som förkortas PA-UfM. Det är riksdagsstyrelsens redogörelse för verksamheten inom Parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet och den svenska PA-UfM-delegationens arbete under 2014.

Herr talman! Jag börjar med att yrka bifall till förslaget att lägga redogörelsen till handlingarna.

Unionen för Medelhavet syftar till att främja fred, demokrati och välstånd i Medelhavsområdet genom att stärka regionalt samarbete och integration mellan företrädesvis EU-länder och ett antal länder i Mellanöstern och Nordafrika. Den parlamentariska församlingen PA-UfM är sedan 2003 en mötesplats för parlamentariker från EU-länderna och de så kallade partnerländerna Algeriet, Egypten, Israel, Jordanien, Libanon, Marocko, den palestinska myndigheten, Syrien, Tunisien och Turkiet. I församlingen ingår totalt 280 parlamentariker från de deltagande ländernas olika nationella parlament samt från Europaparlamentet. Ordförandeskapet för PA-UfM roterar på årsbasis, och årets möte kommer att gå av stapeln i maj i Lissabon.

Arbetet inom PA-UfM bedrivs i fem permanenta fackutskott: utskottet för politiska frågor, utskottet för ekonomiska frågor, miljöutskottet, kulturutskottet och kvinnoutskottet. Den svenska delegationen har en hög ambitionsnivå och deltar aktivt i den parlamentariska församlingens olika fackutskott, anordnar seminarier och har möten.

Målet är att stärka fred och stabilitet i världen, inte minst i området runt Medelhavet, genom att samarbeta i sociala och kulturella frågor men också genom att skapa ett forum där möten mellan till exempel Israel och en del av arabvärlden kan äga rum. De fem ständiga utskotten inom församlingens ram har stor betydelse, eftersom utskotten tar upp bland annat frågor om mänskliga rättigheter, kvinnors rättigheter, livskvalitet, energi, miljö och vatten. Utskotten tar även upp utbildningsfrågor och sociala frågor.

Regionen Mellanöstern och Nordafrika har länge präglats av auktoritära och totalitära styrelseskick. Bristen på fungerande demokratiska mekanismer och respekt för grundläggande mänskliga rättigheter pekas ofta

ut som en anledning till regionens underutveckling, särskilt kvinnors svaga ställning inom alla samhällsområden. Kvinnor i regionen är både formellt och reellt berövade många av sina rättigheter.

Tyvärr kan man konstatera att den södra Medelhavsregionen står inför stora utmaningar. I flera länder har den demokratiseringsprocess som inleddes 2011 inte utvecklats så som man hade hoppats. Utvecklingen i Syrien är ytterst allvarlig och påverkar även Europa i form av exempelvis migrationsströmmar.

Herr talman! Konflikten i Syrien och migrationsfrågorna har stått i fokus för PA-UfM:s verksamhet under 2014. Det är positivt, och jag tror att det kommer att vara så även under detta verksamhetsår. Medelhavsunionen utgör en god plattform för att man genom interparlamentariska relationer ska kunna stärka förtroendet och samarbetet mellan EU och partnerländerna, till gagn för alla parter, där vi har tagit en allt större plats. Det ska vi fortsätta att göra.

Med dessa ord vill jag tacka för att vi har fått redogöra för riksdagen för det viktiga arbete som PA-UfM gör.

Anf. 135 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr talman! Jag har också deltagit i PA-UfM:s arbete. Olle Thorell och Amir Adan har föredömligt berättat om den konkreta verksamheten och vikten av samarbetet. Jag vill delta i debatten i år eftersom jag har varit med under det här året och under den mandatperiod som har gått, fram till valet i höstas.

Jag tycker att den här parlamentariska församlingen fyller en viktig funktion i att vara en mötesplats för 280 parlamentariker från EU och MENA-regionen. Det har varit mycket intressant att få delta i arbetet just efter den arabiska våren och allt som hände i samband med det.

Den demokratiska våren och den process som startade i Tunisien har nu dessvärre bytts i krig och stridigheter på många håll i regionen. Det innebär naturligtvis inte att vi kan säga att det var bättre under den tid då människor levde i förtryck under diktatur. Men vi kan samtidigt förstå att många i dag ropar på stabilitet och säkerhet och säger att det går före allt annat. Många sådana diskussioner har vi hört, när vi har samtalat med människor från regionen.

I Tunisien har vi sett en utveckling som har gått i positiv riktning, med fria val som har gått relativt lugnt till, och man har också lyckats enas kring en ny konstitution. Vi var på studiebesök i Tunisien med delegationen. Då höll man just på att diskutera konstitutionen. Vi sa att det kan ta lång tid att diskutera och komma fram till en bra konstitution. Men man lyckades enas och har gjort det på ett fredligt sätt, vilket är mycket positivt.

Men under den allra senaste tiden kan vi se orosmoment igen. Det har ju varit ett bombdåd nära parlamentet och i Bardomuseet, där vi i vår delegation var på besök. Det var en mycket historisk plats. Vi får se vad som händer i Tunisien. Det är viktigt att delegationen fortsätter att bevaka det och stöttar dem som jobbar för fred, frihet och demokrati i Tunisien.

I Egypten har militären kommit tillbaka till makten efter en period med den folkvalde presidenten Mursi från Muslimska brödrskapet. Det blev mycket oroligt under denna tid, och till stor del kan man nog säga att folket önskade få stabilitet och militären tillbaka. Men samtidigt har hela det demokratiska arbetet mer eller mindre avstannat, journalister har fängslats med mera. Situationen är alltså inte på något sätt tillfredsställande i Egypten. Det återstår nu att se hur denna sedan förra året nya folkvalde presidenten al-Sisi kommer att agera framöver. Det är viktigt att Sverige finns med som en tydlig röst för fortsatta demokratiseringssträvanden.

I Libyen ser vi ett vakuum som skapat stor oro, och olika grupper bekämpar varandra med våld. Det som nyligen rapporterades om i medierna, där flera män som var kristna egyptier halshöggs på en strand i Libyen av Isils anhängare, är fruktansvärt. De kristna hade, som så många andra egyptier som inte hittar arbete i hemlandet, sökt sig till Libyen för att hitta jobb. Det är någonting som också diskuteras väldigt mycket på PA-UfM, alltså hur människor ska kunna få arbete i dessa regioner. Det finns ett stort behov av utveckling och investeringar. Just därför behöver man ökad säkerhet och trygghet. Det allra minsta man behöver är ökade hot som det som Isil står för i dag.

Libyens framtid är alltså osäker. Många kvinnogrupper söker stöd. Kvinnorna vill verkligen att Sverige ska finnas med och höja rösten för deras rättigheter. Det hoppas jag att den nya delegationen ska fortsätta arbeta med.

I Syrien pågår ett inbördeskrig som det är svårt att se slutet på. Ett stort antal grupper slåss mot varandra, och Isils framfart även där förskräcker. Senast i går visades bilder från Isils framryckningar mot det palestinska flyktinglägret Yarmouk i Damaskus utkanter. Dit når inte matleveranser, och människor svälter. Det är ingen grupp som egentligen tar på sig att försöka skydda de utsatta palestinierna.

Situationen i Syrien är något som har engagerat den parlamentariska församlingen till Medelhavsunionen. Förra våren var det årliga mötet i Amman där vi deltog i en stor diskussion om Syrien som då var högaktuellt också.

Behovet av att ha ett forum för dialog mellan parlamentariker från de nationella parlamenten i EU respektive Medelhavsländerna är, som sagt, stort. Migrationsfrågor och konflikten i Syrien är stora frågor som just nu engagerar.

Samtidigt med vår årskonferens i Amman besökte vi från delegationen UNHCR:s mottagningscentrum. Vi fick höra om den stora insats som görs i regionen för att ta emot syriska flyktingar. Jordanien tar emot över 600 000, Libanon tar emot över 1 miljon syriska flyktingar och irakiska Kurdistan tar emot flera hundra tusen.

Detta är en enorm utmaning för dessa länder i regionen. Man fick förståelse för deras oro för hur de ska kunna klara av att ordna med skolor och ge mat, läkarvård och sjukvård till alla behövande.

När man då hör Sverigedemokraterna som ofta i debatten säger att man ska hjälpa människor på plats förstår man inte hur det ska gå till när Libanon med sin lilla befolkning redan tar emot 1 miljon människor.

Jag tror att EU nu måste se till att i stället vara med och bidra. Det var också en fråga som kom upp, alltså att EU måste öka bidragen till

humanitära insatser. Sedan ska vi självklart stödja FN-sändebudet Staffan de Mistura i hans arbete att försöka få fram lokala fredslösningar.

När det gäller situationen för kvinnor finns det ofta en stor diskussion om hur vi ska få in fler kvinnor i parlamenten. Det är någonting som återkommer på nästan varje delegationsmöte. Många ropar på kvotering. Kvotering kanske är bra i dessa länder under övergångsfaser, men samtidigt måste vi få både kvinnor och män att engagera sig för jämställdheten. I Egypten med 80 miljoner människor är över 90 procent av kvinnorna könsstympade, och de sexuella trakasserierna är vanliga och omfattande. Detta är djupt rotade värderingar, och delegationen måste vara med och fortsätta att driva att vi måste få till att både kvinnor och män ska arbeta med jämställdhetsfrågor.

Avslutningsvis tror jag att Sverige har varit med och bidragit på ett konstruktivt sätt genom denna delegation som vi har haft under förra mandatperioden och under våren 2014, som jag kan överblicka. Vi har mycket att bidra med när det gäller just humanitära insatser, migrationsfrågor och kvinnors rättigheter. Därför hoppas jag att den nya delegationen ska ges möjligheter att fortsätta detta viktiga dialogarbete.

Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet och att det läggs till handlingarna.

Anf. 136 YASMINE LARSSON (S):

Herr talman! För många som lyssnar på den här debatten kan den nog framstå som lite udda. Vi diskuterar verksamhetsberättelsen för den parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet. Är Sverige verkligen medlem där? Berörs vi av det som händer runt Medelhavet? Det är frågor i alla fall jag fick när jag förklarade för mina kamrater i min hemkommun att jag blivit ledamot i PA-UfM.

Medelhavet är ju ofta synonymt med semester mål och charterresor, och en del kanske tänker på antiken och renässansen. Men att Medelhavet skulle vara av intresse för svensk inrikespolitik är det nog inte många som känner till. Världen har dock förändrats de senaste årtiondena. Sverige har nu varit medlem i EU i 20 år, och därmed har vårt grannskap förändrats. I dag får vi tänka på länder som Marocko, Tunisien, Israel, Egypten och Palestina som grannländer. Det som sker där berör oss i vår vardag.

Det är särskilt tydligt nu när det fruktansvärda inbördeskriget i Syrien och det tilltagande sönderfallet i Libyen leder till stora flyktingströmmar hit. Många av de asylsökande som kommer till Sverige har tagit sig över Medelhavet i osäkra båtar från just Libyen. Men det blir också tydligt när vår regering strävar efter att öka den svenska exporten till Mellanöstern och Nordafrika. Det som sker i länderna vid Medelhavets södra strand påverkar oss konkret i vardagen. Därför är ett svenskt engagemang i området väldigt viktigt.

Herr talman! Det är nu drygt fyra år sedan den arabiska våren inleddes. Plötsligt gick människor ut på gatorna för att protestera mot decennier av förtryck. För många av oss var det som om händelserna i Östeuropa 20 år tidigare upprepade sig. Då föll de kommunistiska diktaturena, och för fyra år sedan föll flera av diktaturena i Nordafrika. Tyvärr fick dock inte den arabiska våren det förlopp vi önskade. Med Tunisien som lysande undantag har utvecklingen, sedan den inledande euforin lagt sig, gått åt helt fel håll.

I Egypten följdes störtandet av diktatorn Hosni Mubarak av ett val som vanns av Muslimska brödrskapet, och senare följde en militärkupp. I Libyen ersattes inte Muammar Gaddafi av en demokratisk regering utan av stridande grupper som kontrollerar delar av landet. Syriens al-Asad föll inte, men landet kastades in i ett blodigt inbördeskrig där Islamiska staten kontrollerar delar av territoriet. Även freden mellan israeler och palestinier är ännu långt borta.

Därför måste omvärlden, och inte minst Europa, stå upp för mänskliga rättigheter och demokratiska processer. Vi kan inte vända ryggen till när förtrycket slår tillbaka och miljontals människor tvingas på flykt. Unionen för Medelhavet är en av de arenor vi gemensamt kan använda för att stärka de mänskliga rättigheterna i hela vår region.

Herr talman! Mänskliga rättigheter måste i detta sammanhang också förstås som kvinnors rättigheter. För att ett samhälle ska vara anständigt måste kvinnor ges samma rättigheter som män. För att ett samhälle ska kunna utvecklas måste kvinnor och män ges samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att bidra till utvecklingen. Över hela jorden kämpar kvinnor fortfarande för rätten att bli behandlade som jämlika män, och i Nordafrika och Mellanöstern är den kampen kanske extra tydlig.

Vi måste våga tala om några av de saker som krävs för att jämställdhet ska vara möjligt. Det krävs att kvinnor och män har samma rätt till demokratiskt inflytande och att de har samma rätt och möjligheter till utbildning, till att ta ett arbete och till att göra karriär – men även att det finns möjlighet att genom preventivmedel och aborträtt bestämma över sexualitet och barnalstring. Här har Sverige ett ansvar för att tillsammans med EU, världssamfundet och goda krafter i de berörda länderna arbeta för förbättrade villkor för kvinnorna.

Situationen i Medelhavsregionen påverkar oss. Situationen för kvinnor i Medelhavsregionen påverkar oss. Därför är den ett gemensamt ansvar för alla länder i vår del av världen, och där ingår den här regionen. Det, herr talman, är vad arbetet inom den parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet ytterst handlar om.

Med detta yrkar jag bifall till förslaget att redogörelsen läggs till handlingarna.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 9 april.)

§ 20 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:
Proposition
2014/15:93 Avtal om val av domstol – 2005 års Haagkonvention

§ 21 Kammaren åtskildes kl. 17.50.

Förhandlingarna leddes

av förste vice talmannen från sammanträdets början till och med § 6
anf. 41 (delvis),
av tredje vice talmannen därefter till och med § 8 anf. 73 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med § 11 anf. 107 (delvis),
av tredje vice talmannen därefter till och med § 15 anf. 129 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

LISA GUNNFORS

/Eva-Lena Ekman

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
§ 3 Anmälan om faktagpromemorior	3
§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott	3
§ 5 Ärenden för bordläggning	4
§ 6 Migration, Anhöriginvandring och Arbetskraftsinvandring	4
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2014/15:SfU11	4
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2014/15:SfU12	4
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2014/15:SfU13	4
Anf. 1 MIKAEL CEDERBRATT (M)	4
Anf. 2 MARKUS WIECHEL (SD)	6
Anf. 3 MIKAEL CEDERBRATT (M) replik	9
Anf. 4 MARKUS WIECHEL (SD) replik	10
Anf. 5 MIKAEL CEDERBRATT (M) replik	10
Anf. 6 MARKUS WIECHEL (SD) replik	10
Anf. 7 JOHANNA JÖNSSON (C)	11
Anf. 8 MARKUS WIECHEL (SD) replik	12
Anf. 9 JOHANNA JÖNSSON (C) replik	13
Anf. 10 MARKUS WIECHEL (SD) replik	13
Anf. 11 JOHANNA JÖNSSON (C) replik	14
Anf. 12 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V)	14
Anf. 13 MARKUS WIECHEL (SD) replik	17
Anf. 14 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik	17
Anf. 15 MARKUS WIECHEL (SD) replik	17
Anf. 16 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V) replik	18
Anf. 17 EMMA CARLSSON LÖFDAHL (FP)	18
Anf. 18 MARKUS WIECHEL (SD) replik	19
Anf. 19 EMMA CARLSSON LÖFDAHL (FP) replik	19
Anf. 20 MARKUS WIECHEL (SD) replik	20
Anf. 21 EMMA CARLSSON LÖFDAHL (FP) replik	20
Anf. 22 ROLAND UTBULT (KD)	20
Anf. 23 EMMA CARLSSON LÖFDAHL (FP) replik	23
Anf. 24 MARKUS WIECHEL (SD) replik	23
Anf. 25 ROLAND UTBULT (KD) replik	23
Anf. 26 MARKUS WIECHEL (SD) replik	23
Anf. 27 ROLAND UTBULT (KD) replik	24
Anf. 28 YILMAZ KERIMO (S)	24
Anf. 29 ROLAND UTBULT (KD) replik	27
Anf. 30 YILMAZ KERIMO (S) replik	27
Anf. 31 ROLAND UTBULT (KD) replik	27
Anf. 32 YILMAZ KERIMO (S) replik	28

Anf. 33	MARKUS WIECHEL (SD) replik	28
Anf. 34	YILMAZ KERIMO (S) replik	28
Anf. 35	MARKUS WIECHEL (SD) replik	28
Anf. 36	YILMAZ KERIMO (S) replik	29
Anf. 37	JOHANNA JÖNSSON (C) replik	29
Anf. 38	YILMAZ KERIMO (S) replik	30
Anf. 39	JOHANNA JÖNSSON (C) replik	30
Anf. 40	YILMAZ KERIMO (S) replik	31
Anf. 41	MARIA FERM (MP)	31
Anf. 42	MARKUS WIECHEL (SD) replik	33
Anf. 43	MARIA FERM (MP) replik	33
Anf. 44	MARKUS WIECHEL (SD) replik	33
Anf. 45	MARIA FERM (MP) replik	34
Anf. 46	ROLAND UTBULT (KD) replik	34
Anf. 47	MARIA FERM (MP) replik	35
Anf. 48	ROLAND UTBULT (KD) replik	35
Anf. 49	MARIA FERM (MP) replik	35
Anf. 50	MIKAEL CEDERBRATT (M)	36
	(Beslut fattades under § 14.)	36
§ 7 Alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksfrågor		36
	Socialutskottets betänkande 2014/15:SoU6	36
Anf. 51	HANS HOFF (S)	36
Anf. 52	AMIR ADAN (M)	38
Anf. 53	CHRISTINA ÖSTBERG (SD)	39
Anf. 54	STEFAN NILSSON (MP)	41
Anf. 55	ANDERS W JONSSON (C)	42
Anf. 56	KARIN RÅGSJÖ (V)	43
Anf. 57	EMMA HENRIKSSON (KD)	46
Anf. 58	KARIN RÅGSJÖ (V) replik	48
Anf. 59	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	48
Anf. 60	KARIN RÅGSJÖ (V) replik	49
Anf. 61	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	49
Anf. 62	BARBRO WESTERHOLM (FP)	50
Anf. 63	KARIN RÅGSJÖ (V) replik	51
Anf. 64	BARBRO WESTERHOLM (FP) replik	51
Anf. 65	HANNA WIGH (SD)	52
Anf. 66	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	53
Anf. 67	HANNA WIGH (SD) replik	53
Anf. 68	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	54
Anf. 69	HANNA WIGH (SD) replik	54
	(Beslut fattades under § 14.)	54
§ 8 Associationsrätt m.m.		55
	Civilutskottets betänkande 2014/15:CU8	55
Anf. 70	CAROLINE SZYBER (KD)	55
Anf. 71	CARL-OSKAR BOHLIN (M)	55
Anf. 72	OLA JOHANSSON (C)	57
Anf. 73	LOTTA JOHNSON FORNARVE (V)	59
Anf. 74	CARL-OSKAR BOHLIN (M) replik	60

Anf. 75	LOTTA JOHNSON FORNARVE (V) replik	60
Anf. 76	CARL-OSKAR BOHLIN (M) replik	61
Anf. 77	LOTTA JOHNSON FORNARVE (V) replik	61
Anf. 78	ROBERT HANNAH (FP)	61
Anf. 79	LARS ERIKSSON (S)	62
Anf. 80	CARL-OSKAR BOHLIN (M) replik	64
Anf. 81	LARS ERIKSSON (S) replik	64
Anf. 82	CARL-OSKAR BOHLIN (M) replik	65
Anf. 83	LARS ERIKSSON (S) replik	65
Anf. 84	MIKAEL ESKILANDERSSON (SD)	66
Anf. 85	CARL-OSKAR BOHLIN (M) replik	67
Anf. 86	MIKAEL ESKILANDERSSON (SD) replik	67
Anf. 87	CARL-OSKAR BOHLIN (M) replik	68
Anf. 88	MIKAEL ESKILANDERSSON (SD) replik	68
	(Beslut fattades under § 14.)	69
§ 9 Granskning av kommissionsrapporter om subsidiaritet		
och proportionalitet m.m.		69
	Konstitutionsutskottets utlåtande 2014/15:KU9	69
Anf. 89	EMANUEL ÖZ (S)	69
	(Beslut fattades under § 14.)	71
§ 10 Minoritetsfrågor		
		71
	Konstitutionsutskottets betänkande 2014/15:KU16	71
Anf. 90	JONAS MILLARD (SD)	71
Anf. 91	MIA SYDOW MÖLLEBY (V)	72
Anf. 92	HANS EKSTRÖM (S)	74
Anf. 93	ANNICKA ENGBLOM (M)	75
Anf. 94	JONAS MILLARD (SD) replik	77
Anf. 95	ANNICKA ENGBLOM (M) replik	78
Anf. 96	JONAS MILLARD (SD) replik	78
Anf. 97	ANNICKA ENGBLOM (M) replik	78
Anf. 98	ANNIKA HIRVONEN (MP)	79
Anf. 99	PER-INGVAR JOHNSON (C)	81
Anf. 100	MATHIAS SUNDIN (FP)	82
Anf. 101	TUVE SKÅNBERG (KD)	83
Anf. 102	JONAS MILLARD (SD) replik	85
Anf. 103	TUVE SKÅNBERG (KD) replik	85
Anf. 104	JONAS MILLARD (SD) replik	85
Anf. 105	TUVE SKÅNBERG (KD) replik	86
	(Beslut fattades under § 14.)	86
§ 11 Mediefrågor		
		86
	Kulturutskottets betänkande 2014/15:KrU3	86
Anf. 106	PER BILL (M)	86
Anf. 107	GUNILLA CARLSSON (S)	87
Anf. 108	ARON EMILSSON (SD)	88
Anf. 109	NICLAS MALMBERG (MP)	89
Anf. 110	SARA-LENA BJÄLKÖ (SD)	89
	(Beslut fattades under § 14.)	90

§ 12 Folkbildningsfrågor	90
Kulturutskottets betänkande 2014/15:KrU8	90
Anf. 111 ARON EMILSSON (SD)	90
Anf. 112 BJÖRN WIECHEL (S)	92
Anf. 113 ARON EMILSSON (SD) replik	93
Anf. 114 BJÖRN WIECHEL (S) replik	94
Anf. 115 ARON EMILSSON (SD) replik	94
Anf. 116 BJÖRN WIECHEL (S) replik	95
Anf. 117 EVA LOHMAN (M)	95
Anf. 118 NICLAS MALMBERG (MP)	96
Anf. 119 ARON EMILSSON (SD) replik	97
Anf. 120 NICLAS MALMBERG (MP) replik	98
Anf. 121 ARON EMILSSON (SD) replik	98
Anf. 122 NICLAS MALMBERG (MP) replik	98
(forts. § 15)	99
Ajournering	99
Återupptagna förhandlingar	99
§ 13 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 26 mars	99
MJU11 Skogspolitik	99
KrU10 Kulturarvsfrågor	100
CU9 Ersättningsrätt och insolvensrätt	102
§ 14 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	102
SfU11 Migration	102
SfU12 Anhöriginvandring	104
SfU13 Arbetskraftsinvandring	105
SoU6 Alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksfrågor	106
CU8 Associationsrätt m.m.	108
KU9 Granskning av kommissionsrapporter om subsidiaritet och proportionalitet m.m.	109
KU16 Minoritetsfrågor	109
KrU3 Mediefrågor	109
§ 15 (forts. från § 12) Folkbildningsfrågor (forts. KrU8)	110
Anf. 123 PER LODENIUS (C)	110
Anf. 124 ROSSANA DINAMARCA (V)	112
Anf. 125 ARON EMILSSON (SD) replik	113
Anf. 126 ROSSANA DINAMARCA (V) replik	113
Anf. 127 ARON EMILSSON (SD) replik	114
Anf. 128 ROSSANA DINAMARCA (V) replik	114
Anf. 129 LARS-AXEL NORDELL (KD)	115
(Beslut skulle fattas den 9 april.)	116
§ 16 Informationsutbytesavtal med Costa Rica	116
Skatteutskottets betänkande 2014/15:SkU22	116
(Beslut skulle fattas den 9 april.)	116

§ 17 Informationsutbytesavtal med Marshallöarna	116
.....	116
Skatteutskottets betänkande 2014/15:SkU23	116
(Beslut skulle fattas den 9 april.)	116
§ 18 Interparlamentariska unionen (IPU)	117
.....	117
Utrikesutskottets betänkande 2014/15:UU12	117
Anf. 130 KRISTER ÖRNFJÄDER (S)	117
Anf. 131 ANTI AVSAN (M)	118
Anf. 132 MONICA GREEN (S)	120
(Beslut skulle fattas den 9 april.)	121
§ 19 Den parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet (PA-UfM)	121
Utrikesutskottets betänkande 2014/15:UU13	121
Anf. 133 OLLE THORELL (S)	121
Anf. 134 AMIR ADAN (M)	123
Anf. 135 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	124
Anf. 136 YASMINE LARSSON (S)	126
(Beslut skulle fattas den 9 april.)	127
§ 20 Bordläggning	127
.....	127
§ 21 Kammaren åtskildes kl. 17.50.	128
.....	128

Tryck: Elanders, Vällingby 2015